מדינת ישראל

משרדי הממשלה

משרד החוץ

ישראל - ירושלים - כללי

כרך ג - המשך בכרך 25

2.3.1973 - 1.1.1973

מס' תיק מקורי: 105.1 ישר ירו

חצ 5351/24

מחלקה

מדינת ישראל
ארכיון המדינה
שם תיק: ישראל -ירושלים - כללי כרך ג'
מזהה פיזי: חצ-5351/24
מזהה פריט: 0008xid
כתובת: 2-120-4-4-9
תאריך הדפסה 14/12/2016

מדינת ישראל

משרד החוץ

ירושלים

ישראל -

ירושלים - כללי

כח אדר א׳ תשל"ג
2 במרץ 1973

אל: מר אביגדור שוהם, ראש מחלקת הטקס, משרד החוץ
מאת: תמר אשל

להלן רשימת השגרירים אשר נאותו לבוא לסיור עם ראש העיר, אשר נקבע לתאריך ה 29 במרץ. אנו נעביר אליך בנוסף את המכתב עם פרוט תכנית היום. אנו מתכוונים להגיש לכל שגריר את הספר החדש שהודפס על ידי הוצאת ווידנפלד וניקולסון על תכנית המתאר לעיר העתיקה וסביבותיה.

כן רצ"ב רשימה של נציגויות אשר השיבו בשלילה ובאלה אשר השיבו לא בחיוב ולא בשלילה ומחכים לקבל פרטים נוספים מאתנו.

בברכה,

תמר אשל

העתק: מר ארתור לוריא
מחלקת אירופה
מחלקת מזת"ים
מחלקת מל"מ
מחלקת אפריקה

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

2 במרץ 1973

השובת השגרירויות למכתב ראש העיר בנושא סיור בירושלים במרץ 1973

<u>תשובה חיובית</u>

אורוגואי

אקואדור

אירן (מייצג אירן, לא רשמי)

בורמה

רפובליקה של גבון

גאנה (בקשו להביא זוג נוסף מהשגרירות לסיור)

הרפובליקה הדומיניקנית

דנמרק

האיטי (תשובה בעל פה, מכתב נשלח)

ונצואלה

יפן

ליבריה

הרפובליקה של מדגסקר

מקסיקו

פנמה

הרפובליקה של הפיליפינים

קולומביה

קוסטה ריקה

חוף השנהב

<u>תשובה שלילית</u>

אוסטרליה	בתקופה זו, עומס פגישות רב
ברזיל	בחודש מרץ יצא השגריר ורעיתו בחו"ל לחופשה, מקווה להזדמנות אחרת
יוון	במשך שלושת החודשים הבאים, עומס פגישות רב ונסיעה מתוכננת ליוון
בלגיה	השגריר אינו רוצה להשתתף בסיור שיכלול בקור במזרח העיר
פינלנד	מסיבות פוליטיות אינו רוצה להשתתף בסיור שיכלול רשמית בקור במזרח העיר
קובה	בגלל גילו של השגריר (85 שנה) ורעיתו שאינה בקו הבריאות
שוויץ	מסיבות פוליטיות, אינו רוצה להשתתף בסיור רשמי שיכלול בקור במזרח העיר

<u>תשובה לא שלילית ולא חיובית</u>

אוסטריה	גב' ד"ר נססור חוזרת ארצה מחופשה ב 17 למרץ ואז תחליט על השתתפותה
ארה"ב	אין עדיין שגריר חדש
נורווגיה	בכדי לענות בחיוב, מבקש פרטים נוספים על תאריך ותכנית הסיור
שוודיה	מעונין לבוא בתנאי שהסיור לא יכלול בקור במזרח העיר

סודי

26.2.73

111.1

אל: מר מיכאל פרגאי, מנהל המחלקה לקשרים עם הכנסיות

מאת: משה ששון, סמנכ"ל

הנדון: ירושלים-אסלאם-ירדן
(מכתבך מ-22.2.73).

1. תודה על מכתבך. הערכתי העובדה שמצאת לנכון לרשום את הדברים.

2. עם חלק מן המסקנות המדיניות המשתמעות מכמה מסעיפי הסיכום, אינני מזדהה. אלו היה הנושא אקטואלי, כי אז בודאי שהייתי יוזם התייעצות מחייבת; אולם, מאחר שכל הבעיה הנה, בתקופה זו, תאורטית - הנני ממליץ להניח לברור מעין זה.

3. הדבר החשוב ביותר בעיני, בטווח הקרוב, ובכל מה שנוגע לאתרים הקדושים הן לאסלאם והן לנצרות הנו, לדעתי, לנסות ולהגיע בהקדם להסדרים - בחלקם מעשיים ובחלקם אף פורמליים רשמיים ומוסכמים עם אותן כנסיות המוכנות לכך מצד אחד, ועם המועצה המוסלמית מצד שני.

בברכה,
משה,
מ. ששון

העתק: המנכ"ל
המשנה למנכ"ל
מר א. לוריא, יועץ
לשכת שה"ח

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1. [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

[illegible]

[illegible]

244

משרד החוץ

סודי

ירושלים, כ' באדר א' השל"ג
22 בפברואר 1973

אל: מר משה ששון, סמנכ"ל

מאת: מנהל המחלקה לקשרים עם כנסיות

הנדון: ירושלים - איסלאם - ירדן

לאחרונה התעוררה מחדש סוגיה מעמדם בירושלים של האתרים המקודשים לאיסלם (קרי: הר-הבית, כיפת הסלע ומסגד אל-אקצה).

בצד הירדני איזכר המלך חוסיין נושא זה בהזדמנויות שונות מקף מסעו הנוכחי בארה"ב ואילו בישראל דבר על כך סגן רוה"מ י. אלון; אתמול עלה הנושא בכנסת, תוך דין ודברים חריפים בין סגן-רוה"מ ומנהיג האופוזיציה.

בעוד אין ענין ספיציפי זה כלול בתחום הנושאים שבטפולי, הרי הקשר הכללי של ירושלים יוצר זיקת גומלין. אי-לכך ברצוני לרשום, ולו למען שלמות הכתובים בלבד:

בשעתו כאשר שליחות יארינג נראתה להתקרב לשלב מעשי יותר, - בשלהי 1970 במדומני, אחרי הפסקה האש בסואץ באוגוסט אותה שנה, - הקימה ראש הממשלה צוותות-עבודה אחדים לליבון סוגיות שונות הכרוכות בקידום מאמצי השלום באזור. על אחד הצוותות האלה הוטל לברר את בעית ירושלים על כל היבטיה והשלכותיה.

ראש "צוות ירושלים" היה המנוח יעקב הרצוג ואילו הח"מ שימש מרכז הצוות.

בשל סיבות שונות הוחלט אז להימנע מסכום פורמלי של מימצאי הצוות. אי-לכך לא חובר, ולא הוגש, דו"ח סופי.

ענין האתרים המקודשים לאיסלם עלה בהקשרים שונים. המנוח הרצוג קיים שיחות בנושא זה וגם אני בררתי הבטים מסוימים של סוגיה זו.

בשיחה פא"פ בין י. הרצוג ז"ל והח"מ סוכמו סנטטיביה נקודות שנראו לנו להיות שיקולים מרכזיים-חיוניים בקביעת מדיניות ישראל לעתיד לבוא:

2./..

משרד החוץ

משרד החוץ

א. האתרים המקודשים לאיסלם בירושלים מהווים נושא דתי, בנבדל מנושא מדיני.

ב. כנושא דתי-מוסלמי זהו ענין של עולם האיסלם בכללו, בנבדל מענינה של ירדן.

ג. זיקתה של ירדן, כמדינה מוסלמית, לנושא זה היא זיקה של קרבה גיאוגרפית.

ד. זיקתה של ירדן כמדינה לירושלים יונקת מהפרת החלטות האו"ם, מפלישה אלימה, מסיפוח אלים ובלתי חוקי וכיו"ב : במלה אחת : יסוד זיקתה זו של ירדן - כל-כולו בלתי-חוקי.

ה. למלך חוסיין, כנצר לבית האשם, זיקה אישית-שושלתית מסוימת לנושא של שמירת אתרים מקודשים באיסלם. אלא שזיקה זו קשורה בערב הסעודית,בנבדל מירדן.

ו. יתכן מאד ובעתיד יהיה לישראל ענין רב להדגיש את הזיקה המוסלמית הכללית באתרי האיסלם בירושלים תוך המעטת משקל ירדן מחד ובית האשם מאידך גיסא.

ז. כמסקנה מבצעית ראשונה נראתה אז המלצה נמרצת בפני רוה"מ להמעיט ככל האפשר והניתן בענין ירדן והמלך חוסיין בסוגיה ולהדגיש את הצד המוסלמי הכללי.

ח. גישה זו נראתה לנו גם כעולה בקנה אחד עם גישתנו לאתרים המקודשים לנוצרים בירושלים : ענין לנו לא עם כנסיה זו או אחרת, או עם מדינה זו או אחרת, אלא עם "עולם" קתולי, "עולם" פרוטסטנטי וכו׳ וגו׳.

המנוח הרצוג עמד למסור את הנ"ל לראש הממשלה ואם זכרוני אינו מטעה אותי הרי עשה כפי שהתכוון. - מכל מקום נראית לי העלאת הדברים בכתובים.

ב ב ר כ ה,

מ. פרגאי

העתק: מר א. לוריא, יועץ מדיני לשר
מר מ. גזית, המנכ"ל
מר ז. ש"ק, יועץ מדיני לשר

משרד החוץ

244

ס ו ד י

ירושלים, כ׳ באדר א׳ תשל"ג
22 בפברואר 1973

א ל : מר משה ששון, סמנכ"ל

מאת : מנהל המחלקה לקשרים עם כנסיות

ו.ג.ת.ו

הנדון: <u>ירושלים - איסלאם - ירדן</u>

לאחרונה התעוררה מחדש סוגית מעמדם בירושלים של האתרים המקודשים לאיסלם (קרי: הר-הבית, כיפת הסלע ומסגד אל-אקצה).

בצד הירדני איזכר המלך חוסיין נושא זה בהזדמנויות שונות משך מסעו הנוכחי בארה"ב ואילו בישראל דבר על כך סגן רוה"מ י. אלון; אתמול עלה הנושא בכנסת, תוך דין ודברים חריפים בין סגן-רוה"מ ומנהיג האופוזיציה.

בעוד אין ענין ספיציפי זה כלול בתחום הנושאים שבטפולי, הרי הקשר הכללי של ירושלים יוצר זיקה גומלין. אי-לכך ברצוני לרשום, ולו למען שלמות הכתובים בלבד :

בשעתו כאשר שליחות יארינג נראתה להתקרב לשלב מעשי יותר, - בשלהי 1970 כמדומני, אחרי הפסקת האש בסואץ באוגוסט אותה שנה, - הקימה ראש הממשלה צוותות-עבודה אחדים לליבון סוגיות שונות הכרוכות בקידום מאמצי השלום באזור. על אחד הצוותות האלה הוטל לברר את בעית ירושלים על כל היבטיה והשלכותיה.

ראש "צוות ירושלים" היה המנוח יעקב הרצוג ואילו הח"מ שימש מרכז הצוות.

בשל סיבות שונות הוחלט אז להימנע מסכום פורמלי של מימצאי הצוות. אי-לכך לא חובר, ולא הוגש, דו"ח סופי.

ענין האתרים המקודשים לאיסלם עלה בהקשרים שונים. המנוח הרצוג קיים שיחות בנושא זה וגם אני בררתי הבטים מסויימים של סוגיה זו.

בשיחה פא"פ בין י. הרצוג ז"ל והח"מ סוכמו מנסטיבית נקודות שנראו לנו להיות שיקולים מרכזיים-חיוניים בקביעת מדיניות ישראל לעתיד לבוא:

2./..

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

א. האתרים המקודשים לאיסלם בירושלים מהווים נושא דתי, בנבדל מנושא מדיני.

ב. כנושא דתי-מוסלמי זהו ענין של עולם האיסלם בכללו, בנבדל מענינה של ירדן.

ג. זיקתה של ירדן, כמדינה מוסלמית, לנושא זה היא זיקה של קרבה גיאוגרפית.

ד. זיקתה של ירדן כמדינה לירושלים יונקת מהפרת החלטת האו"ם, מפלישה אליה, מסיפוח אלים ובלתי חוקי וכיו"ב : במלה אחת : יסוד זיקתה זו של ירדן - כל-כולו בלתי-חוקי.

ה. למלך חוסיין, כנצר לבית האשם, זיקה אישית-שושלתית מסוימת לנושא של שמירת אתרים מקודשים באיסלם. אלא שזיקה זו קשורה בקרב הסעודיה, בנבדל מירדן.

ו. יתכן מאד ובעתיד יהיה לישראל ענין רב להדגיש את הזיקה המוסלמית הכללית באתרי האיסלם בירושלים תוך המעטת משקל ירדן מחד ובית האשם מאידך גיסא.

ז. כמסקנה מבצעית ראשונה נראתה אז המלצה נמרצת בפני רוה"מ להמעיט ככל האפשר והניתן בענין ירדן והמלך חוסיין בסוגיה ולהדגיש את הצד המוסלמי הכללי.

ח. גישה זו נראתה לנו גם כעולה בקנה אחד עם גישתנו לאתרים המקודשים לנוצרים בירושלים : ענין לנו לא עם כנסיה זו או אחרת, או עם מדינה זו או אחרת, אלא עם "עולם" קתולי, "עולם" פרוטסטנטי וכו' וגו'.

המגמה הרצוג עמד למסור את הנ"ל לראש הממשלה ואם זכרוני אינו מטעה אותי הרי עשה כפי שהתכוון. - מכל מקום נראית לי העלאת הדברים בכתובים.

בברכה,

מ. מרגאי

העתק: מר א. לוריא, יועץ מדיני לשר
מר מ. גזית, המנכ"ל
מר ז. ש"ק, יועץ מדיני לשר

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ירושלים

עיריית ירושלים

بلدية اورشليم ـ القدس

ירושלים

اورشليم ـ القدس

1111.1

11.2.73

עדי יקרה,

ה– המכתב של Gerald Caplan. ניתן כאילו

לשמירה. אין להגיב

תודה.

T

המינהל הכללי • רח' יפו 22 • טלפון 232251 الادارة العامة شارع يافا ٢٢ • تلفون ٢٣٢٢٥١

February 11, 1973

Provisional Plan for Discussion of Health and Welfare

Developments in East Jerusalem

by the Jerusalem Committee on June 20, 1973

by Gerald Caplan

The four-hour morning session will take the form of field visits to three East Jerusalem sites by sub-groups of the Committee. Agenda as follows:

A. Briefing session for field visits - East Jerusalem Libraries or Bet David
Moderator - Gerald Caplan
20 minutes - David Farchi - Demographic and Social Developments in East Jerusalem since 1967
20 minutes - Josh Palmon - Efforts by Municipality and Jerusalem Foundation to ~~Satisfy~~ meet Human Needs of East Jerusalemites
20 minutes - Gerald Caplan - Anticipation of Issues to be Covered in the Field Visits

B. Field Visits - 1 hour

(1) National Insurance Office - Hisham Kashef and Arab staff plus Yisrael Katz. Problems of educating East Jerusalemites to communicate appropriately with Israeli Government agency. Effects on Arab ways of life of National Insurance benefits, eg. altered status of women, changes in childbirth practices, improvement of security of widows and aged. Problem of recognition by the more affluent of their obligations for income equalization imposed by the government. Changing awareness of need and expectations of need-satisfaction.

(2) Shuafat Boys School - Hassan el Khatib and members of the "Model Village" Arab housing cooperative plus Avraham Yekel and Josheph Fisher of I.C.C.Y.

(a) Description of Shuafat Youth and Community Center as an example of Israeli-Arab technical cooperation. Problems of organisation and planning to foster Arab technological development as well as autonomy

(b) Plans for Bet Hanina Community Center. How may Arabs make use of Israeli money and organizational expertise without losing their cultural independence?

(3) East-Jerusalem Health and Mental Health Programs

(a) Muhammad Said Kamal and his staff will discuss the development of the Community Mental Health Center for East Jerusalem and the West Bank. This is a program organized and staffed by Arabs, with Israeli and overseas financial support, within the framework of the Ministry of Health, the Military Government of the West Bank, the Jerusalem Municipality and the Jerusalem Foundation. Utilization by Arabs of Israeli technical expertise in the development of a characteristically Arab program that caters to the idiosyncracies of the local socio-cultural situation.

(b) Abdul Aziz Zuabe, Prof. Charles Kleeman, Prof. S. Nissan, Dr. Uri Khassis, and Arab staff of East Jerusalem Health Center. Description of early stages of development of ambulatory medical service for East Jerusalem provided by Hadassah and Ministry of Health. Problems in providing to the Arab population a high level Israeli medical service which will eventually become part of an integrated comprehensive health service for Jews and Arabs of the Eastern region of Jerusalem. How may Israelis organize a service that is tailored to Arab needs and traditions? What will be the likely effects on Arab medical services in East Jerusalem? Problems of cooperation and professional collaboration under existing circumstances. Problems of integrating Arab staff in an Israeli institution.

(c)

C. Discussion of Field Visits - 1½ hours
The three sub-groups will return to the joint meeting place and Gerald Caplan will moderate a discussion by participants of their observations and of issues that emerge. Arab and Israeli hosts from the three sites will be invited to take part in this discussion, which will be introduced by a very short report by each sub-group of its main impressions.

Possible Questions

(1) What problems are posed for East Jerusalemites by Israeli attempts to equalize services for satisfaction of needs in health and welfare in the unified city?

(2) Is cultural assimilation inevitable in this situation? Is the only alternative Arab isolation, and is this feasible under the existing circumstances of Israeli control of governmental services?

(3) Are some Arabs managing to utilise Israeli resources without losing essential aspects of their traditional ways of life, and how are they managing it?

(4) How can Israelis raise the level of need-satisfaction among Arabs without eroding their socio-cultural autonomy and integrity? Are they in fact succeeding in this endeavour?

(5) Why integration is no answer in Jerusalem

(6) What policy should Israeli leaders adopt if they wish to safeguard Arab communal autonomy and self-respect? Laisser faire? Israeli directed health and welfare services that make no essential distinctions between Arab and Jewish clients apart from catering equally to individual idiosyncracies? Joint Arab-Jewish programs if such are possible, and if so how? Israeli financed all-Arab programs? Must the director of a program be an Arab in order to achieve optimal results? Must the line workers be Arabs? How about using Israeli Arabs to direct or operate programs in East Jerusalem and to act as bridge persons?

Pre-conference Documents

(1) Demographic Statistics and Summary of Health and Welfare Picture 1948-1967-1973 - to be prepared by? Rafiq Halabi? Meron Benvenisti? David Farchi?

(2) Meron Benvenisti's interview about work of Municipality in East Jerusalem until 1972. It was published in Hebrew after an interview with Joseph Bentwich in an educational journal and is excellent. Should be translated into English (I have an English translation in Boston)

(3) Hisham Nashef in 1972 published an article about the problems of developing a National Insurance Program in East Jerusalem. The original was in English and it was translated into Hebrew. If this were distributed ahead of time, he need not make a speech during site visit, but could respond from the start to questions.

שמור
168

ירושלים, יט באדר א תשל"ג
21 בפברואר 1973

ירושלים - 111.1

אל: היועץ, אתונה

מאת: מנהלת מזת"ים

הנדון: **מסקונאס - ועדת ירושלים**
מכתבך מ 12 דנא

עקרונית ראש העיר יהיה מוכן לקבל את מסקונאס לועדת ירושלים.
אולם זאת בתנאי מפורש שלא יהיה בתפקיד רשמי. אם יהיה בתפקיד כזה
לא תהיה כל אפשרות לקבלו משתי סיבות:

1. בועדת ירושלים לא משתתפת כל אישיות ממשלתית.

2. השלטון היווני פסול בעיני משתתפי הועידה ולא יעלה על הדעת
שנציג שלו ישתתף אפילו הוא מופיע כביכול בתוארו האישי בלבד.

אני מציעה שתגידו למסקונאס רק את הרישא של מכתב זה ואת 1 דלעיל.
והוסיפו שבהתאם למצבו ובהתאם לכנוס הועידה נוכל להחליט מה לעשות: אם
יהיה בתפקיד ממשלתי נצטרך לצערנו לוותר על ההזמנה, אם לאו נשמח מאד
להזמינו.

ב ב ר כ ה,

י. ורד

העתק: מר ס. ששון, סמנכ"ל
הסברה

ירושלים יט' באדר א' תשל"ב
21 בפברואר 1973

111.1

לכבוד
אגודת המוזלאום הבינלאומי בירושלים
לזכר קורבנות מלחמת העולם השניה,
ת.ד. 7485.
ירושלים.

א.נ.

שר החוץ בקשני לאשר בתודה קבלה מכתבכם מ-1.2.73.

לצערו לא יוכל שר החוץ לקבלכם לראיון בזמן הקרוב לנוכח לוחו העמוס.

נוכל להפגישכם עם איש מתאים במשרדנו לאחר קבלת פרטים נוספים בנושא.

ב ב ר כ ה,

מאיר רוזן

(2)

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
JERUSALEM

משרד החוץ
ירושלים

ירושלים, ט' באדר א' תשל"ג
11 בפברואר 1973

אל : מר א. בנצור, מזכיר מדיני לשה"ח

מאת : זאב ש"ק, יועץ מדיני לשר

הנדון : <u>המאוזולאום הבינלאומי בירושלים</u>
מכתבם של הפרופ' מושקט וטרטקובר ויוסף בק
מ-1 בפבר' 73.

לדעתי אסור לסבך את השר בעניין זה, לפני שיובהר :

1. למי הכוונה ומה זה "קורבנות מלחמת העולם השניה".

2. מי הם האנשים "המתארגנים בגרמניה ובאיטליה" (זה יכול לכלול גם את ה - ס.ס. ואת המליציה הפשיסטית של מוסוליני).

3. מי יממן את הרעיון הגדול הזה ולמה זה יחייב את הממשלה.

לגופו של עניין, יש לייעץ לשר להתחמק מקבלת המשלחת, לפחות בשלב זה. חוות דעתי היא שלילית, אפילו אם יסתבר כי התשובה על שלושת הנקודות יכולה להניח את הדעת, את קורבנות היהודים במלחמת העולם השניה מנציח "יד ושם" על פי חוק מיוחד.

מספר שאר האנדרטות בארץ הוא כה רב, עד שלא יודעים כבר לאן לשים את הזרים. אין כל הצדקה להקים מוזולאום נוסף בירושלים.

בברכה,

זאב ש"ק

I. M. J. Association for the
INTERNATIONAL MAUSOLEUM IN JERUSALEM
in memory of Second World War victims

M. I. J. Association du
MAUSOLEE INTERNATIONAL DE JERUSALEM
en mémoire des victimes de la 2e guerre mondiale

אגודת **מ.ב.י.**
המאוזולאום הבינלאומי בירושלים
לזכר קורבנות מלחמת העולם השניה

ירושלים, כ"ט בשבט תשל"ג
1.2.1973.

לכבוד
ה" אבא אבן
שר החוץ, מדינת ישראל
י ר ו ש ל י ם .

כבוד השר:

ייתכן שהגיעה לאזניך ידיעה על הרעיון שקם בארץ ביזמתם של מספר אנשים להקים בירושלים מאוזולאום בינלאומי לזכר קרבנות מלחמת העולם השנייה.

קבוצות תומכי רעיון זה מתארגנות גם בכמה וכמה ארצות אחרות, לפי שעה בעיקר בארצות הברית, באיטליה ובגרמניה.

ההיית מוכן, על אף מחנק תפקידיך הידוע לנו היטב, לקבל את החתומים מטה לפגישה קצרה בה נוכל להסביר לך כמה פרטים נוספים ולשמוע חות דעתך?

תודה רבה מראש עבור תשובתך האדיבה.

בכל הכבוד ובהערצה רבה

בשם קבוצת היוזמים

פרופ' מריון מושקט   פרופ' אריה טרטקובר   יוסף בק

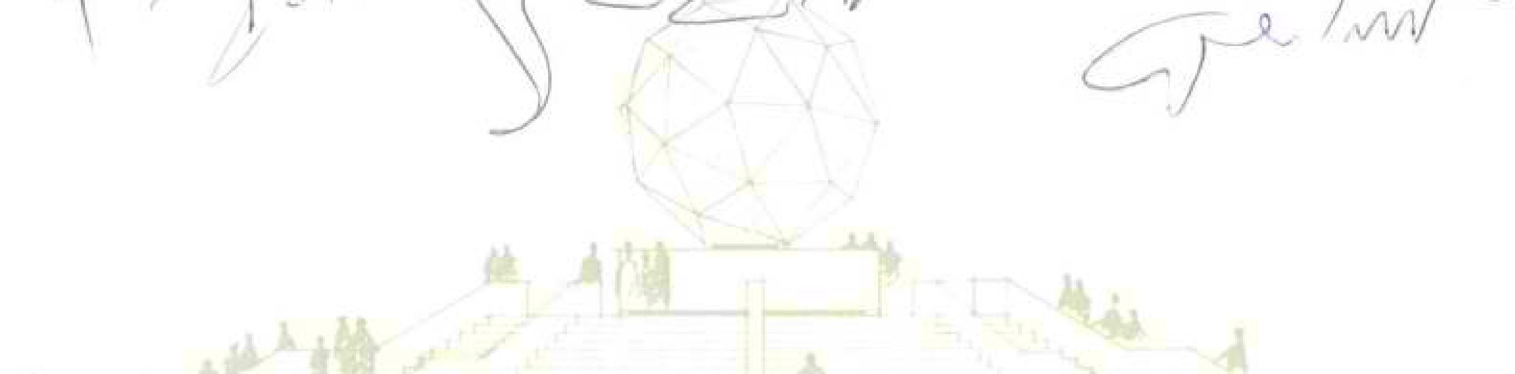

P. O. Box 7485, Jerusalem, Israel • ת. ד. 7485, ירושלים - טל: 66350 • B. P. 7485, Jérusalem, Israël

סודי

103

ירושלים, י"ט באדר א' תשל"ג
21 בפברואר 1973

אמע, 107.1
קהיליה

אל : מר א. בן-חורין, השגריר, ב ר ן

111.1

מאת : י. מרוז, ס/מנכ"ל

הנדון: הקהיליה וירושלים

במכתבי 85 מה-9.2 אני כתבתי לך שייעשה נסיון לפרוץ שרשרת ההתנגדות בעזרת אותה חוליה הנראית החלשה בהקשר זה, דהיינו שגריר דפ"ג.

ב-19 התקיימה בביתו של ראש-העיר פגישה בין קולק ופוסקאמר על כוסית משקה. פוסקאמר דיווח לי על השיחה כשראיתי אותו באותו ערב בקבלת-פנים שערך שה"ח לכבוד משלחת הקהיליה, ומדיווחו קיבלתי את הרושם שקולק היה מאד מתון בקובלנותיו, ולמעשה לא הביאה הפגישה לתוצאה הרצויה, וקולק אף הרהר אם אמנם היה מקום לשיגור ההזמנות. חבר אשל (אשר נכחת בפגישה) אמרה לי לאחר-מכן שהתרשמות פוסקאמר נכונה. אם כך, ברור שכל המרגיל היה מיותר.

פוסקאמר אמר לראש-העיר שבעיניו של שגריר צרפת היה הבריטי מבוצר ביותר בעמדתו, ואילו האיטלקי היה מתון למדי (כפי שאמר פוסקאמר: "נקט עמדה דומה לשלי".)

בסכמו את כל הפרשה הדגיש פוסקאמר שעלינו להשלים עם העובדה שבעניינים שוטפים יגבר שיתוף הפעולה בין התשע. עמדת הממשלות בעניין ירושלים לא השתנתה ולא החריפה, אלא שבעקבות הזמנת ראש-העיר התעורר הצורך לגבש פורמליה וקולקטיביות - וזה הכל (כדברי פוסקאמר).

ב ב ר כ ה ,

אפרים מרוז

י. מרוז

העתק:
לשכת השר
לשכת המנכ"ל
אירופה א'
אירופה ב'

20.2.73 **ס ו ד י**

אל : מר י.ענבג,מנהל אירופה 2

מאת : דוד אריאל

הנדון : ירושלים וספיחים אחרים מביקור הלורד קרדון

א. **ירושלים**

1. בארוחת ערב שעשה אגור גרסייבה לכמה נכבדים ירושלמיים, אשר אפלטון,הבישוף האנגליקני,הציע לפארח את שמותיהם,הסביר הלורד קרדון לשומעיו,כי מבחינת הקהיליה הבינלאומית הכרחית רבונות ערבית בירושלים המזרחית אצל רבונות ישראלית בירושלים החדשה ואצל מינהל בינלאומי בעיר העתיקה.הוא הציע כי המוזמנים לסעודה יתכונבו כוועד פעולה שכן עת לעשות. אחד הנוכחים שאל את הלורד אם ברור לו כי משמעות הדבר גירוש הפעילים אל הגדמ"ז.

לפי המסר מומנה נסיעת הלורד קרדון על ידי הכנסיה האנגליקאנית. הוא עצמו בהופעתו בטלויזיה הירדנית טען,כי נסע על חשבונו הפרטי. אפשר כי גם הקונסול הכללי הבריטי בירושלים מעורב בפעילות קרדון זו.

2. גם בהופעתו הנזכרת בטלויזיה הירדנית קרא קרדון לנוכחות ערבית רבונית בירושלים.

3. הלורד קרדון אמר למארחיו בשכם,כי העולם כולו בדעה שירושלים צריכה להיות ערבית.הוא עצמו סבור כי עליה להישאר מאוחדת וחופש הגישה לכל החפץ בכך צריך להיות מובטח.הוא הדגיש את החלטת מועבי"ם השוללת מישראל את הזכות לעשות שינויים בירושלים.על ישראל יהא להחזיר כל איבץ' מירושלים לבעליו.מעין הדברים הללו אמר גם בבית-לחם.

4. את המאמר שפרסם ב"אל-קודס" ב-14 בפברואר,1973,מסיים הלורד קרדון בדברים על "לב הבעייה" בסכסוך הערבי-הישראלי שהוא "עתיד ירושלים". ירושלים יכולה להיות מוקד לסכסוך או "אבן פינה" והאמצעי (במאמצים) להגיע לשלום מכובד ובר-קיימא". אין ביכולת הערבים לכבוש את ירושלים בכוח כשם שאין הישראלים יכולים להחזיק בה על אפם וחמתם של הערבים והמוסלמים.זהו פתח לסכסוך מתמיד. ירושלים חייבת להיות מאוחדת.חופש המעבר "מצד לצד" וחופש הגישה אל המקומות הקדושים צריכים להינתן ל"כל אדם".

...

2/...

[illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible]

1. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

...[illegible]

ב. __החלטה 242 וועידה בינלאומית__

1. במאמר הנזכר ב"אל-קודס" חוזר קרדון להחלטה 242 ומצביע על חוסר ההתקדמות בהגשמתה בשל התנגדות הערבים לקבלת תכתיבי ישראל והתנגדות ישראל לוותר על הישגיהם ללא תמורה.

שליחות יארינג נכשלה. אין גם תועלת בפתרון חלקי שיוסיף לקיים את הספיקות והמתיחות הנוכחיים. יש צורך :

- בפתרון כולל וסופי;
- בכבוד הדדי ושיוון שיתבטא בפו"ם ללא כפיה הדדית או חיצונית;
- ביוזמה בינלאומית חדשה;

לשם כך יש לכנס ועידת שלום בינלאומית בה ישתתפו המעצמות ויישמע קול הפלסטינאים. ועדה אחת בועידה תעסוק בבעיית יישוב הפליטים ואחרת בבעיית הגבולות, אשר יהיו שרבים פאלה של קווי שה"ן. "הוועדה הבינלאומית" תציע תיקונים ושינויים בגבולות.

2. בדברי התשובה של קרדון בחברון סבה את בקודות ההסכמה בין הפלסטינאים בעמאן, בשכם, בעזה וביתר המקומות בהם ביקר. באורח פלא יצא, כי בקודות ההסכמה של הפלסטינאים בכל אתר ואתר עולות בקנה אחד בדיוק עם הרעיונות הנ"ל במאמרו. קרדון הודיע לשיח' ג'עברי ולחבריו את הקונצנזוס הפלסטינאי לאמר :

הפלסטינאים בחושימא בהחלטתם שצריך להיות הסדר כולל ולא חלקי; הפלסטינאים מאוחדים בדעתם שאין לכפות הסדר אלא להגיע אליו תוך הסכם; עתיד הפלסטינאים יושתת על עקרון ההגדרה העצמית ללא כפייה; ירושלים - כנ"ל בסעיף א'; כן הבטיח לשומעיו "להעביר לבני עמו את השקפות הפלסטינאים ביחס לפתרון בעייתם".

3. בשכם אמר בהזדמנות אחת, כי החלטה 242 נוסחה אמנם בערפול רב, כדי לצאת ידי כל חברי מועבי"ם, אך הצדדים במהלכיהם סייעו לסבכה עוד יותר.

ג. __הארגונים החבלנים__

הלורד קרדון נסע למייבה, כדי לעשות "סולחה" עם עארף עבד אל-ראזק, אשר בהריסת ביתו בשנות ה-30 היתה לו יד בהיותו אז מושל שכם. הריסת הבית נעשתה "מתוך מעות" והדבר "העיק על מצפונו" כל השנים. עארף עבד אל-ראזק היה ממנהיגי הכנופיות הידועים ביותר במהומות 1936-1939 ובשנות מלחמת-העולם השנייה שתף פעולה עם הנאצים. הוא מת בבולגריה ב-1944. אפשר שעלייה זו לרגל אל ביתו ההרוס של איש, הנחשב הירום לגבור אגדתי בקרב הארגונים החבלנים, תאפשר ללורד להיות לפה גם לארגונים אלה במסגרת הקונצנזוס הפלסטינאי שגיבש.

__העתק__ : מר מ.קומיי, השגריר, לונדון
מר א.לוריא, יועץ לשר
מר מ.ששון, סמנכ"ל
הגב' י.רוד, מנהל מז"תים
מר י.אלגום, מנהל חקר
מר מ.פרגאי, מנהל המח' לקשרים עם כנסיות

ב ב ר כ ה
[חתימה]
דוד אריאל

[illegible]

- [illegible] -

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

שמור
157

ירושלים, טז באדר א תשל"ג
18 בפברואר 1973

א ל: הקונסול הכללי, מונטריאול

מאת: מנהלת מזת"ים

הנדון: **תסיין סוכר מגרש בירושלים**
מכתבך מ 12 דנא

אכן, יש לנו ענין בעובדה ואף בפרטים נוספים: האם המקור רציני? מי הישראלי המנהל מו"מ בנדון? מיהוא שליח המלך? איפה המגרש וכל פרט נוסף שתוכל לברר.

ב ב ר כ ה,

י. ורד

[illegible]
[illegible]

[illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

873

ירושלים, י"ד באדר א' תשל"ג
16 בפברואר 1973

108.16

אל : השגרירות, רומא

111.1

מאת : מנהל המחלקה לקשרים עם כנסיות

הנדון: "הכנסיה (הקתולים) וירושלים"

ג'רוסלם פוסט מביא ביום 16 דנא מכתב לעורך מאת מנפרד ה. להמן, ניו-יורק.

ר"ב העתק.

אשר למובאות, ולמסקנות שהכותב מסיק מהן אין בכך כמובן חידוש. עם זאת נראה כי כיום אין הדברים כה חדים וחלקים כפי שהכותב מנסה להציגם.

בברכה,

מ. פרבא

לושה

העתק: מר א. לוריא, יועץ מדיני לשר -
מר ש. רוזן, השגריר, ג'נבה -
מר משה ארד, ניו-יורק - עם התצלום
הסברה -

(5)

J.P. 16.2.73

The Church and Jerusalem

To the Editor of The Jerusalem Post

Sir, — All our proud and grateful felicitations go to Mrs. Golda Meir for her magnificent stand at the Vatican meeting. Also, her candid statement afterwards was precisely what the situation demanded. It did a lot for our national and religious pride the world over.

Actually no one should have been surprised at the latent chagrin which the leading Church circles display towards Israel in general, and Jerusalem in particular. Did we forget the Biblical passage in the portion of the very week of Mrs. Meir's Rome visit, (Exodus 15:13-14): "When you lead your people in strength to your Holy City, the Gentiles, upon hearing this, will be angry?" If our leaders were a little less secular, they would recognize more clearly the basic theological and religious issues involved in everything affecting Israel's status in the Christian world. We must never forget that certain basic Christian tenets totally rule out the existence of a reborn Jewish state, for according to the New Testament the Church is now Israel (Galations: 3:29) and Jerusalem only exists in Heaven (Hebrews 12:22), while any assembly of the Jews is the "synagogue of "Satan" (Revelations 2:9), and the Jew is condemned to eternal wandering (Matthew 23:39). Can anyone who believes in this be expected to give political recognition to the State of Israel?

MANFRED R. LEHMANN
New York, February 1.

גורביק המבין

15.2.73

!ללל

אל : מר ש.פרס, שר התקשורת

מאת : משה ששון

הנני מצרף עקריה של ידיעה שהופיעה ב"אל-אהראם" המצרי (7/2) בקשר להקמת נמל התעופה האזרחי בירושלים.

ב ב ר כ ה

משה ששון

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

מזכר (להתכתבות פנימית במשרדי הממשלה)

אל: מר ס. ששון, סמנכ"ל כלכלית	התאריך 11.2.73
מאת: ח ק ר	תיק מס' 86

הנדון:

תגגרת ערבית על הקמת נמל תעופה אזרחי בירושלים

1. אלאהראם המצרי (7.2) קרא לבקרם עמדה ערבית אחידה, בה ידבקו כל מדינות ערב, כלפי חברות התעופה הבינלאומיות שישתמשו בנמל התעופה הישראלי החדש המוקם בירושלים. על מדינות ערב לעמוד בפני התגרות ישראלית זו והעברת התנועה מנמל התעופה של לוד לירושלים. העתון הציע למדינות ערב להימנע מקיום קשרים עם כל חברת תעופה זרה שתשתמש בנמ"ת חדש זה ולמנוע ממסורי חברה זו לבחור בנמלי תעופה ערביים. בכך יצליחו מדינות ערב לסכל את נסיונות ישראל להשיג הכרה עקיפה בכבוש הישראלי של ירושלים.

2. ב-10.2 תתקיים ישיבה שלא מן המנין של התאחדות פועלי התובלה הערביים לדיון במצב שנוצר כתוצאה

2/...

בטופס 1010

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1. [illegible]

2. [illegible]

...

מ ז כ ר (להתכתבות פנימית במשרדי הממשלה)

אל: | התאריך
מאת: | תיק מס'
הנדון:

מהקמת במ"ת אזרחי חדש בירושלים ע"י שלטונות האויב הישראלי ולקביעת התפקיד שתמלא ההתאחדות נרכה הצעד הישראלי."

ב ב ר כ ה ,

ב.זרלסק

העתק : מז"תים

מתמ"ך

המחלקה למזרח תיכון וים תיכון מזרחי

ירושלים, יג באדר א תשל"ג
15 בפברואר 2973

לכבוד
גב' תמר אשל
עירית ירושלים

יזן 103.2

ג.נ.,

הנדון: ועדת ירושלים

להלן כתובתו של פרופ' טסאקונאס.

Prof. Dimitrios TSAKONAS,
Head of The Sociology Department
of The Pantios School,
Syngrou Avenue 136 ATHENS
Oprnit 24 Kairois st.
Athens - GREECE

בכבוד רב,

דוד כהני

סוד.

26.2.73

א ל: מר מיכאל פרגאי, מנהל המחלקה לקשרים עם הכנסיות

מאת: משה ששון, סמנכ"ל

הנדון: ירושלים-אסלאם-ירדן
(מכתבך מ-22.2.73).

1. תודה על מכתבך. הערכתי העובדה שמצאת לנכון לרשום את הדברים.

2. עם חלק מן המסקנות המדיניות המשתמעות מכמה מסעיפי הסיכום, אינני מזדהה. אלו היה הנושא אקטואלי, כי אז בודאי שהיימי יודע התיעצות מחייבת; אולם, מאחר שכל הבעיה הנה, בתקופה זו, תאורטית - הנני ממליץ להניח לברור מעין זה.

3. הדבר החשוב ביותר בעיני, בטווח הקרוב, ובכל מה שנוגע לאתרים הקדושים הן לאסלאם והן לנצרות הנו, לדעתי, לנסות ולהציע בהקדם להסדרים - בחלקם מעשיים ובחלקם אף פורמליים רשמיים ומוסכמים עם אותן כנסיות המוכנות לכך מצד אחד, ועם המועצה המוסלמית מצד שני.

ב ב ר כ ה,

מ. ששון

העתק: המנכ"ל
המשנה למנכ"ל
מר א. לוריא, יועץ
לשכה שה"ח

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1. [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

סודי	משרד החוץ	12/2/73

סיווג

מזכר

אל : מר י. מרוז, סמנכ"ל	אל :
מאת : איתן בנצור	מאת :

111.1(21)

הנדון: <u>ירושלים</u>
מזכרך אל שה"ח מ-5.2.73

שה"ח מעיר כי לאור המצב שנוצר כמתואר במזכרך הנ"ל נקפיד בעתיד שהוא לא יקבל שגריר אירופי בתל-אביב ולו גם בענינים דחופים.

יעשה כל מאמץ שפגישות מסוג זה תתקיימנה בירושלים.

ב ב ר כ ה,

איתן בנצור

העתק: שה"ח
מנכ"ל
מר א. קדרון, משנה למנכ"ל
מר א. שהם , ראש המקס
מר נ. יעיש, מנהל אירופה א'
מר י. ענוג, מנהל אירופה ב'

8.70 300X100 ה

גנזך המדינה

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

כל המוסר תוכן מסמך זה, כולו או מקצתו לאדם שאינו מוסמך לכך — עובר על החוק לתיקון דיני העונשין (בטחון המדינה יחסי-חוץ וסודות רשמיים). תשי"ז-1957.

משרד החוץ

מחלקת הקשר

מברק נכנס-מסווג

ס ו ד ר

נשלח 091220 [illegible] 73

אל: המשרד

מאת: אתונה

ס י ד י י

111.1

מעתים.

שלכם 23.

ועדת ירושלים.

המועמד הוא טסקונאס,שהה לשעבר כיום דיקן פקולטה בבית הספר הגבוה לכלכלה ומדעי המדינה וחבר קבוע מועצת האוניברסיטה.איש-רוח והסטוריון. ידיד ישראל מובהק. סיפרתי לו אודות הועדה לשם התיעצות על מועמד וביילה רצון לבוא בעצמו. ממליצים על שיגור הזמנה משם ראה"ע לאלתר. פרטים בדיפ. כתובתו:

PROF. DIMITRIOS TSAKONAS.

HEAD OF THE SOCIOLOGY DEPARTMENT

OF THE PANTIOS SCHOOL SYNGROU AVE 136 ATHEN

OPRNIT 24 KAIROIS ST ATHENS.

א ר די

מנכל מ/מנכל סק ממון מעתים ארועים כספים

אג/דם

10 09

73 129 09220 1763

23

PROF. DIMITRIOS TSAKONAS.

HEAD OF THE SOCIOLOGY DEPARTMENT

OF THE PANTIOS SCHOOL SYNGROU AVE 136 ATHEN

OPRNIT 24 KAIROIS ST ATHENS.

[illegible]

07/12

מברק יוצא – מסווג

משרד החוץ

מחלקת הקשר

כל המוסר תוכן מסמך זה, כולו או מקצתו לאדם שאינו מוסמך לכך – עובר על החוק לתיקון דיני העונשין (בטחון המדינה יחסי-חוץ וסודות רשמיים), תשי"ז – 1957.

סודי ביותר

111.1

אל : בריסל

מאת: המשרד

מס' 60

נשלח: 081600 פברואר 73

מ י ד י

אילון.

שלך 46.

1. מעריכים מאד הודעתו של דפאס, והנך מוסמך להעביר לו הערכתנו.

2. הפעלנו בג'ר ופועלים גם במישרין באמצעות גורמים כנסייתיים חיוביים בירושלים.

3. היה חשוב שהבלגים יספרו הידוע להם ועל פעולתם גם לאמריקנים (לאור האינטרס המיוחד של חוסיין בנושא) ולגורמים חיוביים אחרים לפי שיקולם.

יעיש

שהח רוהמ מנכל משנה למנכל אלון דיין סמנכל אירופה א מרבאי אלגום רמ מזת חקר ר/אמן

מב/קל

ירושלים, יא' באדר תשל"ב
13 בפברואר 1973

לכבוד
מר ס. קולק
ראש העיריה
ירושלים

טדי היקר,

עיינתי בכובס-ראש במכתבך וברשותך ארגיש בפתח תשובתי כי אני מתקשה להזדקק להכללות שאין בהן כדי לשקף את המצב לאשורו. דין זה חל לדעתי גם על כמה מהנושאים בהם נגעת במכתבך אלי.

למשל: אינני בדעה שמעמדה של ישראל בירושלים נתון בתהליך של כירסום. נהפוך הוא: להערכתי אנו נתונים בעצומו של מהלך המחזק ומבסס מעמדנו בהדרגה אם כי לא תמיד בקצב משביע רצון. אני סבור כי מתבקשת ראייה מאוזנת אשר בה לא יפקד גם מקומם של ההישגים. הערכתי היא שעשינו כברה-דרך חשובה בהקשר זה מאז מלחמת ששת הימים ואינני נוטה לבטל בפחי-יד את מה שהושג כפי שאינני ממליץ להתעסף בשביעות רצון מופרזת.

הבעיה איננה כמובן באילו עמדות נוקשות לנקוט שהרי אז נגיע במהירות מסחררת להתנגשות עם גורמים שעדיין אינם מקבלים את הורתנו וניפצא פוגעים במטרה שלשמה אנו פועלים. הבעיה היא כיצד להניע ולשכנע חולקים ומסתייגים לנטוש את עמדותיהם ולהתקרב לתפיסתנו. איש לא היה מאושר יותר ממני אילו יכולנו למשל להכליל בביקורים רשמיים של כל שרי-החוץ ביקור רשמי בירושלים. המציאות לעומת זאת, מחייבת עיון בכל מקרה ומקרה לחוד וקביעה הכנית שלא יהיה בה כדי לפגוע בעקרונותינו תוך שאיפה לרשום התקדמות כלשהי בעמדת האורח ככל המתאפשר בנסיבות הנתונות.

2/...

איננו מחייב, כמובן, קבלת שגרירים ואורחים נכבדים לשיחות רשמיות על-ידי שרים מחוץ לירושלים בכל שאין סיבות מיוחדות יוצאות מהכלל המצדיקות זאת לעתים. כל השרים המבקרים בישראל ומתקבלים לשיחות רק בירושלים - וכולם מבקרים גם במזרח העיר. אם להערכתך חל רפיון מסויים בעמדה זו מצד כמה מעמיתי אשמח לכתוב אליהם ולהעביר להם הרגשתך זו בצרוף עמדתי החד-משמעית. מכל מקום אני אקפיד במצווה זו פרט למקרים מיוחדים של דיני נפשות. היתה, כידוע לך, בעיה בקשר לשגריר האמריקני שמטעמי בריאותו לא רצינו תמיד לאלץ אותו לעלות ירושלימה.

הקו המוצע על ידך לגבי השתתפות במסיבות בתל-אביב הנערכות על-ידי שגרירויות שונות הוא הנקוט על ידינו. מאידך - האמנם אפשר שרוה"ם ואני ניעדר למשל במסיבת יום-העצמאות של ארה"ב?

באשר לשריון אדמות בירושלים עבור שגרירויות - מיניתי את מר אברהם קדרון, המשנה למנכ"ל, כחבר בועדה הנדונה והנני מקווה שועדת השרים לענייני ירושלים תוכל לעיין בקרוב בהמלצות מעשיות ולקבל בהקדם ההחלטות המתבקשות.

ב ב ר כ ה ,

12/2/73

מר י. מרוז, סמנכ"ל

איתן בנצור

הנדון: <u>ירושלים</u>

מזכרך אל שה"ח מ-5.2.73

שה"ח מעיר כי לאור המצב שנוצר כמתואר במזכרך הנ"ל נקפיד בעתיד שהוא לא יקבל שגריר אירופי בתל-אביב ולו גם בענינים דחופים.

יעשה כל מאמץ שפגישות מסוג זה תתקיימנה בירושלים.

ב ב ר כ ה,

איתן בנצור

העתק: שה"ח
מנכ"ל
מר א. קדרון, משנה למנכ"ל
מר א. שהם , ראש הטקס
מר נ. יעיש, מנהל אירופה א׳
מר י, ענוג, מנהל אירופה ב׳

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

85

סודי

ירושלים, ז' אדר א' תשל"ג
9 בפברואר 1973

אל : מר א. בן-חורין, השגריר, בון

מאת : י. מרוז, ס/מנכ"ל

אליאשיב היקר,

קיבלת ממני דיווח על פניית השגריר הבלגי בשם נציגי הקהילייה בישראל בעקבות הזמנת ראש-העיר ירושלים לערוך יום סיור בבירה לסגל הדיפלומטי.

גם לאור הדברים ששמעתי מן השגריר הבלגי, וגם על פי הערכה כללית יותר, עלה ברעיוני שיש טעם לנסות לקדם עניני ירושלים דווקא באמצעות השגריר הגרמני. דיברתי על כך עם ראש-העיר ועם מר אשל, והם קיבלו את הרעיון. בימים הקרובים יהיה מוסקאמר אצל טדי בבית, כשהמטרה העיקרית הנושא הנדון.

<u>הבעיה</u> (להבדיל מן המטרה) שונה במקצת, אך היא מקושרת מהותית לעיקר: כידוע תורמת ממרפ"ג באמצעות הצלב-האדום לכמה מפעלים ומוסדות חינוך במזרח-ירושלים. לאחרונה הודיעו לעיריה (כנראה על סמך הוראה מבון) שלהבא יוכלו לתמוך במוסדות אלה רק אם יועברו למערב-העיר.

למותר לציין שזה טיעון בנאל למהדרין, אך הוא מתקשר איכשהו לנושא הרחב יותר, ועל כן נמצא בו טדי כדי להזמין אליו את השגריר הרפ"גי.

אעדכנך אותך.

בברכה,

י. מרוז

העתק:
המנכ"ל
לשכת השר
מנהל אירופה א'

ירושלים, ל' באדר ב' תשל"ב
4 בפברואר 1973

אל : מר מ. מרגאי

מאת : י. מרוז, ס/מנכ"ל

הנדון: <u>ביקורים של שרי חוץ בירושלים</u>
מזכרך: 951 מן ה-2 לח.ז.

אני מקבל עקרונית טולם ההגדרות שנקטת במכתבך 242 אל המנכ"ל, ואני מסכים גם להצעות המעשיות בקטגוריות "חיוני" ו"רצוי" לגבי שלש הזהויות של ירושלים.

ההגדרה "מהנה" מטבע הדברים סוביקטיבית להלוטין, ואישית הייתי בוחר בדוגמאות שונות - אולם אין לדבר חשיבות מוחשית.

אני מקבל גם קביעתך במכתבך 223 שמסלולי נסיעה ייקבעו ע"פ נהוגי השטח, אולם צריך להיות ברור שביישומה של קביעה זאת תהיינה חריגות הנובעות מנתונים מדיניים, דהיינו מעמדותיהן של הממשלות הנוגעות בדבר. פרשת הזמנת ראש-העיר לסגל הדיפלומטי מלמדת משהו בנידון.

ב ב ר כ ה ,

י. מרוז

מדינת ישראל

משרד החוץ
ירושלים

תאריך: 2.3.73

מספר: 951

אל : מר יוחנן מרוז, סמנכ"ל

מאת : מנהל המחלקה לקשרים עם כנסיות

הנדון: <u>בקורם של שרי חוץ בירושלים</u>

בעקבות שיחתנו הטלפונית הבוקר, מצא-נא ר"ב העתקי שני המזכרים שהגשתי למנכ"ל (מיום 12 ו- 20 בפברואר ש.ז.).

המנכ"ל מבקש לסקר את רשימת המקומות לכאלה אשר מבחינה <u>מדינית ב</u>קור בהם הוא בבחינת חוק-בל-יעבור. התכלית היא גיבוש הנהיית-קבע.

אודה לך על הערותיך בכל ההקדם.

<u>לוטה</u>: 2

ב ב ר כ ה,

ם. פרגאי

הקריה, רוממה ירושלים 91 999 טל' 531111

משרד החוץ

242

ירושלים, י"ח באדר א' תשל"ג
20 בפברואר 1973

אל : מר מ. גזית, המנהל הכללי

מאת : מיכאל פרגאי

הנדון: ביקורים של אח"מ בירושלים - השלמות

בעקבות הדברים שנמסרו לי מפיך ע"י דני שרכוס, ובעצה אחת עם מר א. לוריא, הרי השלמות מספר :

1. הוספתי להכנויה בהן עיינתי גם זו של שה"ח הבריטי, סר אלק דאגלס-יום, שבקר כאן לפני כשנה.

2. סיווגן של הנקודות העיקריות שבתכנית הרצויה לשלוש דרגות, -

א. חיוני
ב. רצוי
ג. מהנה

קשה מאד נתלוי במידה רבה, בין השאר, גם באישיות המבקר ותחומי התעניינותו.

3. מרכיב חשוב בכל תכנית הנו יסוד הזמן, קרי: המגבלה של חוסר-זמן.

4. במטרה לנסות, בכל זאת, לקבוע סולם עדיפות, לפי הנאמר ב-2 לעיל, הרי מוצע "דירוג" דלקמן: (צמוד לפרטים שבמזכרי מיום 12 דנא ע"ע 2-3)

א. ירושלים היהודית-ההיסטורית

חיוני : הכותל המערבי
היכל הספר

רצוי : עיר דוד (העופל)
מדגם של בתי כנסת ברובע היהודי

מהנה : נקבת המלך חזקיהו
החפירות ליד הכותל
קברי סנהדרין, הירודיון

2./..

משרד החוץ

ב. ירושלים - בירת האומה :

חיוני : יד ושם
האוניברסיטה העברית

רצוי : הר הרצל (מוזיאון הרצל)
הקאמפוס על הר-הצופים

מהנה : בית הקברות הצבאי

ג. ירושלים - מושב השלטון הריבוני:

חיוני : הכנסת
עירועים רשמיים ייערכו בלעדית בירושלים

רצוי : בקור בעיריה (אצל ראש העיר)
(אם דרג האישיות מחייב זאת : בקור אצל הנשיא במשכן הנשיאים)

5. לינה-לילה בירושלים אני מציע לסווג "רצוי" הוא הדין : מסבת עתונאים.
(סר אלק ערך את מסבת העתונאים שלו בבית אגרון).

6. בקורים באתרים דתיים-נוצריים בירושלים יהיו מחוץ למסגרה הממלכתית
ויבוצעו במסגרת של "שעות פנויות" וכד'.

ב ב ר כ ה,

מ. פרגאי

.פ.ל
.נ.ל

משרד החוץ

223

ירושלים, י' באדר א' תשל"ג
12 בפברואר 1973

אל : המנהל הכללי, מר מ. גזית

מאת : מנהל המחלקה לקשרים עם כנסיות

הנדון: ביקורים של אח"מ בירושלים

בעקבות מניחך כי ארכז הצעה של הנחיות-קבע, (מעין Policy-Paper או Guide-Lines) לקביעת הכניות-ביקור של שרי-חוץ, אח"מ וכו', בירושלים, עיינתי תחילה במספר הקדימים אפיניים של בקורי שרי-חוץ כלהלן :

1. ארה"ב : רוג'רס (מאי 1971)

2. איטליה: מורו (מרס 1972)

3. רפ"ג : י. שייל (יולי 1971)

4. הולנד : שמלצר (מאי 1972)

5. בוליביה: גוטיארז (אפריל 1972)

כך עיינתי בהכניות לקראה ביקורו של שר החוץ הברזילאני, שנערך בימים אלה.

קבלתי את הערותיהם של י. מרוז; י. בר-רומי; י. ורד; ה. אשל; נ. אסהר.

הדברים המועלים בזה משקפים הערות אלו ומהווים, איפא, הצעה מוסכמת; הריכוז והניסוח הם של הח"מ.

א. בקורו בירושלים של כל שר-חוץ הנו נושא בעל השלכות מדיניות ברורות, וזאת בנוסף למרכיבים הדתיים-אישיים של תכנית הביקור.
מנקודת הראות של משרד-החוץ נודע, איפא, משקל רב לסוגיות המדינית הקובעות, – אחוד העיר תוך מחיקת "גבול" בין חלקי העיר מימי משטר שה"ן; החולתם של חוקי ישראל בעיר כולה בהחומיה המוניציפליים המורחבים; הימצאותם של אתרים חשובים מסוימים בשטח הממשל הצבאי (כנסית המולד בבית לחם) ועוד.

ב. בסדור פרטי בקור אח"ם יש בד"כ להבחין בין החלק הרשמי לדידו צריכה להיות לנו שליטה מלאה, לבין חלק בלהי-רשמי, או אישי, שלדידו האורח יעשה כטוב בעיניו.

בהנחיות שלהלן ענין לנו בחלק הרשמי בלבד.

ג. בעוד דרושה גמישות מסוימת בקביעת הפרטים, הרי מרכיבים אחדים של התכניה הם בעינינו הכרחיים ולדידם לא יהכנו ויהור או הפשרות.

מרכיבים אלה תכליתם להמחיש לאורח כי :

1. בירושלים קיימת רציפות הישוב היהודי משך 3000 שנה ויותר (להוציא פרקי זמן בהם נאסר על יהודים לשבת בה).

2. ירושלים - כולה - היא בירת האומה.

3. ירושלים הינה מושב השלטון הריבוני המרכזי.

פרטי תכניה הביקור חייבים לשקף בצורה מייצגה את שלושת היסודות הללו גם יחס, - ההיסטורי (1) ההרבותי-המינהלי-עירוני (2) והריבוני(3).

היישום המעשי של השלושה, שילובם בתכניה הלכה למעשה, והמשקל היחסי הנודע לכל אחד במסגרת של תכניה-ביקור מסויימת, - יהיו שונים בכל מקרה, ברם משהו אופייני ומייצג מכל אחד חייב להיות כלול בכל תכניה של ביקור רשמי-ממלכתי.

ד. הרי פירוט-מה, בחינת הדגמה, להמחשת שלושת היסודות הנ"ל בביקור ממלכתי; אחדים מהם מייצגים, כמובן, בעצם הווייתם יותר מיסוד אחד:

<u>ירושלים היהודית-היסטורית : (מס' 1 לעיל)</u>

עיר דוד, העופל, נקבת המלך חזקיהו (תקופת בית ראשון).

הכותל המערבי (בית שני) וניתן להוסיף הירודיון, קברי סנהדרין וכד'.

היכל הספר

החפירות ליד הכותל, מבגם של בתי כנסת מתקופות שונות.

<u>ירושלים בירת האומה : (מס' 2 לעיל)</u>

יד ושם

האוניברסיטה העברית (הר-הצופים)

הר הרצל (מוזיאון הרצל)

בית הקברות הצבאי

משרד החוץ

ירושלים - מושב השלטון הריבוני: (עמ' 3 לעיל)

הכנסת

עירית ירושלים המאוחדת (בקור אצל ראש העיר)

אירועים רשמיים בעלי אופי התיעצותי, טקסי או חברתי נערכים בלעדית בירושלים: בבנין הכנסת, במשרדי החוץ ורוה"מ, בבית רוה"מ ובבית שה"ח.

משכן הנשיא

היסודות האלה, וכאמור לפחות משהו מכ"א, הם בחינת נכסי צאן ברזל של בקור ממלכתי בירושלים.

הרי השלמות-מספר:

אכסון: (-) ה-מלון, בהא הידיעה, שבו יאוכסן אח"מ הנו מלון המלך דוד. (בשעת הדחק יוחלף ע"י אינטרקונטיננטל).

(-) גודש האירועים בירושלים יחייב בד"כ ממילא לפחות לינה לילה אחד בעיר.

מסלולי נסיעה: מסלולי הנסיעה והסיור ייקבעו בלעדית לפי נתוני השטח והמרחק והוך התעלמות גמורה בקיומו-בעבר של "קו ירוק". לדוגמא: אם מגדל דוד כלול בתכניה אזי כל האתר כלול, משני צדי קו-טה"ן לשעבר והוך גישה פיסית הן מצד דרך חברון מחוץ לחומה והן מצד מזרח בפנים החומה. בדומה לכך יוסע האח"מ ברכב דרך שער יפו והרובע הארמני אל הרובע היהודי והכותל המערבי: לדידנו אין בנמצא "קו ירוק", העיר כולה היא אחת.

מסיבת העתונאים: מסיבה העתונאים, בד"כ לקראת סיום הביקור, תיערך בירושלים (לא בת"א ולא בנ"ת לוד וכו') והדיווח של העתונאים ישא Dateline ירושלים.

אופציות: מעבר ליסודות המנויים לעיל קיימים, כמובן, אתרים וכו' נוספים שניתן לכלול במסגרת הבקור, או מחוץ למסגרת הרשמיה, הכל לפי האיש והענין. בין אופציות אלו גם היסודות הדתיים הספציפיים, האתרים המקודשים לנצרות ולאיסלם, כנסית המולד בבית לחם, ים המלך (קומראן, חפירות יריחו, גשר אלנבי).

עד כאן.

למען שלמות התמונה אוסיף כי כלי-קודש, כולל קרדינלים (רוססי, קיניג) ואנשי צמרת הותיקאן (בינגלי, האמר, רוללי ועוד) תמיד מתאכסנים בירושלים בד"כ בעיר המזרחית (קרי: באכסניות כנסיתיות) ותמיד מבקרים/מסיירים בעיר כולה, ללא הסתייגויות או התלבטויות, וכן בבית לחם וכו'.

ב ב ר כ ה,

מ. פרגאי

ראש העיר
رئيس البلدية
MAYOR OF JERUSALEM

ירושלים, ל' שבט תשל"ג
2.2.73

לכבוד
שר החוץ
מר אבא אבן
משרד החוץ
<u>ירושלים</u>

M.!

כבוד השר,

כראש העיר ירושלים, ברצוני להתריע נגד הכרסום המתמיד שאנו עדים לו מצידנו בקשר למדיניות שלנו לגבי מעמדה של ירושלים כבירת ישראל.

משרד החוץ המופקד על הבעיות המדיניות, צריך היה להבטיח את כל האספקטים המדיניים הקשורים בשאלה זו וכן לראות עצמו אחראי ליזום פעולה שאמנם התנה משמעות למדיניותנו.

התרענו כבר בפני מנכ"ל משרד החוץ על שאלת מקומה של ירושלים בביקוריהם של שרי חוץ ואישים נכבדים אחרים. לפני כל ביקור של שר חוץ מתקיים ויכוח לגבי החלק הירושלמי בתכנית, אולם עד כה הצלחנו ברוב המקרים לעמוד על עקרונות מסוימים. אני מבין שלגבי ביקורו הקרוב של שר החוץ הברזילאי היו ויהודים מרחיקי לכת מבחינתנו. כל התכנית שקשורה עם עיריית ירושלים, אשר בוצעה לגבי שרי חוץ רבים בעבר, בוטלה לגבי ביקור זה.

עדיין ממשיכים שרים לקבל שגרירים ואורחים נכבדים מחו"ל בלשכותיהם בתל-אביב במקום בירושלים גם כשאין כל אלמנט של דחיפות בדבר.

עדיין ממשיכים כולם לרדת לתל-אביב למסיבות השגרירויות. היה צריך לדאוג שתהיה הערפה ניכרת לשגרירויות הנמצאות בירושלים ולהביא את השגרירויות התל-אביביות לערוך קבלות פנים בירושלים, בדומה לקבלת הפנים שערך בשעתו השגריר הגרמני במלון המלך דוד.
לדעתי, אין מקום שחברי הממשלה יבקרו במסיבות בתל-אביב. הנציגות הישראלית הרשמית, כולל משרד החוץ, צריכה להיות סמלית בלבד.

../.

יש צורך לטפל בצורה נמרצת יותר בשאלת השגרירויות העולות לירושלים. כל שגרירות הנפתחת כאן מעוררת בעיית מגורים קשה. בלי הקצבה כספית מתאימה לפתור את הבעיה, ולו גם זמנית, אנו עלולים לעמוד בפני מצב שאלה היושבים כבר בירושלים ירדו אף הם לשפלה.

הנושא של שריון אדמות באזורים מתאימים בירושלים לשגרירויות שתעלינה בעתיד, הוא נושא חמור ודחוף. עיריית ירושלים איננה מופקדת עליו, אולם בידועי את הסכנה שלא תשאר לנו כל רזרבה קרקעית, דרשתי טיפול דחוף. אמנם התמנתה ועדה לנושא זה בראשות מינהל מקרקעי ישראל, אולם משרד החוץ חייב לראות עצמו אחראי לביצוע המשימה ולהשגת המשאבים הכספיים הדרושים.

העליתי מקצת מהבעיות ואני מקווה שתיזום החלטות ופעולות בכיוון הדרוש.

בכבוד רב

ובברכה,

36

טדי קולק

העתק:

הגב' גולדה מאיר, ראש הממשלה

השר י. ש. שפירא

משרד החוץ

1.2.73

דחוף - סודי

63

אל : שר-החוץ

מאת : י. מרוז

111.1

הנדון: ה"תשע" וירושלים

1. ב-8 בינואר שלח ראש-עיריית ירושלים מכתב אל כל השגרירים המואמנים בישראל בו הציע עריכת "יום-ירושלים" לסגל הדיפלומטי. העתק המכתב מצ"ב. בעת השיחה המתוארת להלן לא ידעתי הוכן המכתב לפרטיו, אם כי כללית שמעתי על קיומו יום או יומיים קודם.

2. ב-31 בינואר פנה אלי שגריר בלגיה מטעם ובשם כל נציגי מדינות הקהילייה בישראל. השיחה נתקיימה בנמל-התעופה לוד, כאשר באנו להקביל פנין, והשגריר ביקש לראותה כאילו התקיימה במשרדי.

השגריר היה במבוכה בולטת במשך כל השיחה, ואף נתן להבין שדעתו האישית איננה נוחה מן השליחות שהוטלה עליו. והנה סיכום דבריו:

א) פירסום מכתבו של ראש-העיר לחברי הסגל הדיפלומטי, שלא באמצעות מחלקת הטקס של משרד החוץ, גרם פליאה אצל אחדים משולחיו, לאמר אצל שגרירי הקהילייה.

ב) נוכח עמדתן של אחדות מממשלות הקהילייה (la position de certains gouvernements), ואי-יכולת נציגיהן הנובעת מעמדה זאת להיענות להצעת ראש-העיר, נתבקש שגריר בלגיה להביא לפני - משאלתם של הנציגים שיוזמתו של ראש-העיר "תידנח" (que cette initiative soit abandonnée).

3. השגריר הבהיר ששליחות זאת הוטלה עליו בפגישה מיוחדת של שגרירי הקהילייה שכונסה לפי דרישת אחדים מהם, כיון שבלגיה משמשת יו"ר תורן של מועצת השוק. הוסיף שהינו מדבר כמובן רק בשם הקהילייה, אך ידוע לו מהדים שנתקבלו מנציגים אחרים (הזכיר במפורש שגרירי ארצות הצפון) שעמדתם דומה.

4. השגריר עצמו ראה פניית קולק כחכימה, ולדבריו אף שקל להיענות לה, אולם בלחץ אחדים מעמיתיו ביקש הנחיות מבריסל, והתגובה שקיבל היתה שלילית.

הוסיף שבעבר השתתפו בסיורים כאלה מטעם ראש-העיר רק נציגיהן של מדינות אמל"טיות ואפריקניות.

5. כאמור היה וילמס נבוך ביותר. סיפר שעמדה קיצונית במיוחד (אשר עוררה תדהמת האחרים) ננקטה על ידי שגריר צרפת, כשעמדת האחרים היתה הרבה יותר nuancée. עוד אמר שלשגריר הגרמני לא נעמה ההתייעצות כל עיקר. הקונצנסוס שהתקבל הוא כמובן ביטוי למכנה המשותף הנמוך ביותר.

משרד החוץ

6. אמרתי לשגריר שאעביר את דבריו. הערתי שאינני מתייחס לאספקט הפרוטוקולרי (מה גם שבעת השיחה לא ידעתי לאשורו תוכן מכתבו של ראש-העיר), אך לגופו של ענין אני מניח שאשוב לשוחח אתו אחרי שאקבל הנחיות המכוונים עלי.

וילמס העיר שאין בכוונתם לנפח' את כל הענין, ועל כן נקטו בדרך הפנייה אלי. עם זאת אמר, לשאלתי, שלפחות אחד מעמיתיו כבר השיב לקולק (הכוונה לדני).

7. בשלב מסויים של השיחה הצטרף אלינו המנכ"ל, ווילמס חזר באזניו פחות או יותר על הדברים שמסר לי קודם לכן. לשאלתו של המנכ"ל האם פניה זאת היתה מתקיימת גם אלמלא היתה לענין נגיעה למזרח-ירושלים (למעשה אין הדבר מוזכר במכתב קולק) השיב השגריר שלפחות לגבי אחד הנציגים, דהיינו שגריר צרפת, אין בכך כדי לשנות.

8. הפנייה הכורה הן לגופו של ענין והן כראיה להמשך התיאום המבצעי של מדינות הקהיליה. השגריר הטעים שמתקיימות התייעצויות תקופתיות קבועות בין נציגי הקהיליה במסגרת המטרה המוצהרת של תיאום מדיני מירבי.

9. <u>הנני מציע</u> שאוסמך לאמר לשגריר הבלגי שבעינינו מכתבו של קולק חמים להלוטין (וזאת לדעתי האמת), ואין אנו רואים במה הוא מחדש. כל שרי-החוץ של מדינות השוק ערכו ביקורים בירושלים. (אגב, נקודה זאת העלה וילמס בעצמו להדגשת הסתייגותו האישית מן הפנייה). לא נמליץ בשום אופן לראש-העיר לבטל את פנייתו, והשגרירים ינהגו כהבנתם. נצטער אם לא יקבלו הצעתו האדיבה של ראש-העיר, אך כמובן לא נוכל להכריחם.
עד כאן הצעתי לתשובה לבלגי.

10. אני מתאר לי שהשתתפות בסיור ההיה קטנה, אך זה פחות חמור מביטול בשלב זה. (לא רק מבחינה מדינית-עקרונית אלא גם מבחינת ההד הציבורי שיהיה לביטול כזה לפי המלצת המשרד). עם זאת אני מצטער שיוזמתו של ראש-העיר לא הואמה מראש עם משרד החוץ במישור המדיני (אני מבין שראש הטקס ידע עליה).

11. בסופה של השיחה הרהר השגריר בקול מה יהיה ביום העצמאות.

12. רשמתי את הדברים בקיצור. מדברי השגריר התרשמתי שהדוחפים העיקריים היו הצרפתי, ובמידה פחותה הדני וההולנדי. אינני יודע כיצד התבטאו האיטלקי והבריטי.

12. אודה לך אם תאשר התגובה המוצעת בסעיף 9.

ב ב ר כ ה ,

ג. מרוז

העתקים:
המנכ"ל
המשנה למנכ"ל
מר א. לוריא
ראש הטקס

ראש העיר
رئيس البلدية
MAYOR OF JERUSALEM

January 8, 1973

Excellency,

In an attempt to acquaint the diplomatic corps of Israel with some of the latest developments in Jerusalem and future plans for the city, we are inviting all Heads of Mission and their spouses to spend a day in Jerusalem, visiting together with me various educational, welfare and development projects in the city. We will lunch together, possibly at the Jerusalem Theatre, which will give us an opportunity for informal discussion and off-the-record answers to your questions. (The press will be excluded from the tour.)

Detailed plans have not yet been formulated, as we very much want to try to include in our itinerary specific requests and interests of the participants. If you have any such wishes, please do let us know. An early answer as to whether I can look forward to your participation will be greatly appreciated, and will enable us to make detailed plans and fix a definite date and timetable.

Programs of this type have been held on several occasions in the past for the diplomatic corps in Jerusalem and have been most successful. This one should prove to be equally so.

In hopes of receiving soon your affirmative reply, and your suggestions, I am,

Sincerely yours,

EMBASSY OF ISRAEL
2 PALACE GREEN,
LONDON, W8. 4QB.
TEL: 01-937 8091

שגרירות ישראל
לונדון

בברכות מאת

With the Compliments of

14th February 1972

14th February 1973

Mr. Woolf Perry
23 Chelwood House
Gloucester Square
L O N D O N, W.2

Dear Woolf,

The Ambassador has asked me to thank you for sending us the Scott-Baleniel - correspondence, which we found most interesting.

The correspondence has been forwarded to colleagues in Jerusalem perusal.

יישר כחך!

Benad Avital

From: Woolf Perry WP/NK 11th January, 1973.

23 CHELWOOD HOUSE,
GLOUCESTER SQUARE,
LONDON, W2.

Private + Confidential!

His Excellency, the Ambassador of Israel,
Michael S. Comay, Esq.,
Embassy of Israel,
2 Palace Green,
LONDON, W8.

Dear Mr Comay

I am sending, for your personal knowledge and information, copies of correspondence between myself and my Member of Parliament, Mr. Nicholas Scott, MBE, JP, MP, and also with the Minister of State of the Foreign and Commonwealth Office, Lord Balniel.

I have a feeling that Nicholas Scott is friendly and certainly his last letter appeared to suggest that the point was getting home to him.

With warmest personal regards from Janette and myself.

Yours sincerely,

[signature]

ENCLOSURES

From: Nicholas Scott, MBE, JP, MP

8 January 1973

Dear Mr. Perry

Thank you for your letter of 5 January.

I can sympathise with your feelings over the present British-Libyan situation and will certainly bear your views in mind when discussing this subject.

I am grateful to you for writing and would take this opportunity to reciprocate your good wishes for the coming year.

Yours sincerely

Nicholas Scott

Woolf Perry Esq.,
23 Chelwood House,
Gloucester Square, W2

TEXT OF LETTER TO MR. NICHOLAS SCOTT FROM MR. WOOLF PERRY DATED 5.1.73

Dear Mr. Scott,

You are surely not surprised to hear from me in relation to my continuing dissatisfaction with the way our country is being treated by Colonel Gadaffi's Libya with apparently no effective counter measure on our part. Lord Balniel was kind enough to write me a letter which, in all honesty, I find absolutely unconvincing. It simply avoided answering the direct question - why do we supply a modern frigate to an avowed enemy of our country? It is as simple as that, and the answer should be equally as simple. It is not as though Lord Balniel denies that Gadaffi is an avowed opponent, critic and detractor of this country. He attempts to justify degrees ofreaction; thus a strong protest over the BP Nationalisation appears to be the measure of our reaction to the incredible list of antagonistic and unfriendly acts perpetrated by Libya against this country, its interests and citizens, and here we are again, as soon as Britain has a conflict, the hand of Libya is extended to the other side.

Perhaps I was wrong; the frigate will not be offered to the Icelandic Government to be used against our fishing fleets; it will be offered to Mr. Mintoff to ensure the withdrawal of British personnel from Malta.

Wishing you a happy New Year.

Sadly yours,

WOOLF PERRY

Foreign and Commonwealth Office

London S.W.1

From The Minister of State
The Rt Hon Lord Balniel MP

21 December 1972

Dear Mr. Perry

Thank you for your letter of 11 December with which you enclosed a copy of your letter of the same date to your Member of Parliament, Mr Nicholas Scott.

I am sorry that you were not convinced by the arguments in my letter of 24 November to Mr Scott. You are right to suggest that there could be circumstances in which the need to conserve our reputation as suppliers of naval vessels might have to be overridden. But I did not suggest that it was an immutable principle. All decisions on arms sales are taken on their merits and taking into account the balance of all relevant considerations.

I should perhaps add that the question of cancelling an order for political reasons is more serious in the case of naval vessels than of, say tanks or aircraft. This is because each naval vessel is built to the customer's own specification.

You also raised a general point about our Middle Eastern policy. I can assure you that this is

Mr Woolf Perry
23 Chelwood House
Gloucester Square
London W.2.

determined by our own assessment of our interests and not in any way by French or other influences as you imply. The same applies to our policy towards Libya. On some issues which have arisen in Anglo/Libyan relations, for example the nationalisation of B.P., we have left the Libyan Government in no doubt as to our firm opposition to their actions but essentially we have to look at each issue on its merits, doing what we believe to be best for this country in each case.

Yours ever,

Daniel

WOOLF PERRY
23 CHELWOOD HOUSE,
GLOUCESTER SQUARE,
LONDON, W.2.

WP/NK

11th December, 1972.

Mr.
Nicholas Scott, MBE, JP, MP,
The House of Commons,
LONDON, S.W.1.

Dear Mr Scott,

I am in receipt of your kind letter of December 6th, 1972, with enclosed copy of letter from the Minister of State at the Foreign and Commonwealth Office.

At the risk of stretching Constituent-MP correspondence on a particular subject beyond the acceptable, I feel that I must comment on Lord Balniel's letter. If I understand it correctly what it says, apart from correcting my mistaken allusion to a 'destroyer' when it should have been a 'frigate', is the following: Britain wishes to retain friendly relations with the Navy of a country with whom we have extremely unfriendly relations! Are we really capable of differentiating between a Government and one of its fighting forces? If so, this is really a novel and unlikely situation.

Perhaps Lord Balniel's letter says something additionally, such as this Government will, having entered into agreement with a country to supply it with weapons of war, carry out that agreement even if through revolution or other violent change the character and complexion of its Government undergoes a complete metamorphosis. Am I really to believe that our reputation would be seriously damaged if, for example, we agreed to sell a naval vessel to a country which, let us say today, has a Government friendly towards the West, NATO and Britain and then, through violent revolution, tomorrow had a regime with a Marxist or Maoist orientation, hostile to the West, NATO and Britain. If the answer to this question is, as any reasonable person would suspect, No. we would not deliver the vessel under these circumstances, then the second sentence of the third

........./continued

paragraph of Lord Balniel's letter is a meaningless platitude. Of course, a self-respecting country of consequence will cancel orders for political reasons, that is the whole basis of Arms Agreements in which we together with our allies, decide whether we will supply strategic materials or not, and Lord Balniel's reply surely cannot be taken as being a final answer to what I hope you will believe to be a serious and sincere request for information. I have heard it said that British Foreign Policy, particularly in relation to the Middle East, is now far more dictated by Quai D'orsay consideration than was previously the case. Certainly, Lord Balniel's reply disappointed me as one who believes that British interests have never been served by turning the other cheek as repeatedly as this would appear to do vis-a-vis Colonel Gadaffi. As a matter of interest and really not as a cynical inquiry, what does Libya have to do further against this country in order for us to recognise that she simply not a friendly country even if her Navy was trained by Britain? After all, so too was Uganda's army trained by us - is it suggested that we would supply General Amin with tanks because they may have been ordered by his predecessor? Certainly not. We have even unilaterally abrogated an agreement to give aid to Uganda because of the unfriendly attitude of that Government, and in my view, quite rightly. And how does the policy enunciated by Lord Balniel reconcile with our attitude to Rhodesia? After all, we have very friendly relations with Rhodesia's army, navy and air force. Why don't we supply them with arms even though our political relations are "regretfully, going through a 'bad patch'"?

I am genuinely sorry to state that I do not find Lord Balniel's explanation one capable of enabling me to accept that our policy is reasonable.

With renewed thanks for your very kind indulgence in replying to my queries and with regards.

Yours sincerely,

WOOLF PERRY

23, Chelwood House,
Gloucester Square,
W. 2.

WP/NK

11th December, 1972

The Rt. Hon Lord Balniel,
The House of Commons,
LONDON, S.W.1.

Dear Lord Balniel,

My Member of Parliament, Mr. Nicholas Scott, was kind enough to send me a copy of your letter to him dated 24th November, 1972 which related to an enquiry which I had made to him in letters dated 14th November, 1972 and 1st December, 1972.

I am taking the liberty of enclosing a copy of my letter in reply for the favour of your consideration.

Yours sincerely,

WOOLF PERRY

encl.

From: Nicholas Scott, MBE, JP, MP

HOUSE OF COMMONS

6 December 1972

Dear Mr. Perry

Thank you for your letters of 14 November and 1 December. I am sorry not to have replied sooner, but I was interested to obtain Sir Alec Douglas-Home's views.

I have now heard from the Foreign Office and do not think I can do better than to let you have the enclosed copy of their letter. I do not wish to add to this explanation other than to make the obvious point that, in this very sensitive area of British-Libyan relations, there are many conflicting self-interests to be taken into account and, on balance, I think the Government is right to pursue its policy of moderation.

Yours sincerely

Nicholas Scott

Woolf Perry Esq.,
23 Chelwood House,
Gloucester Square, W.2.

Foreign and Commonwealth Office

London S.W.1

24 November 1972

From The Minister of State
The Rt Hon Lord Balniel

Thank you for your letter of 17 November, addressed to Alec Douglas-Home, with which you enclosed a letter from Mr Woolf Perry, one of your constituents. Alec has asked me to write to you about this.

Mr Perry enquired about the training for Libyan naval personnel which is being provided in connection with the purchase by the Libyan Government of a frigate (not a destroyer) being built by Vospers at Southampton. The provision of this kind of training is normal when ships for foreign navies are built in British yards.

This particular vessel was ordered by the Libyan Navy before the regime led by Colonel Qadhafi came to power. You will realise the importance to our reputation as suppliers of naval vessels that our customers can rely on not having their orders cancelled for political reasons. Moreover, the Libyan Navy is almost entirely British trained and equipped, and has been so from its beginning. We have accordingly been influenced in our policy by a reluctance to interfere with the basically friendly relations we enjoy with the Libyan Navy at a time when our political relations are regrettably going through a bad patch.

I hope this answers Mr Perry's question and goes

/some

Nicholas Scott Esq MBE JP MP
House of Commons
LONDON SW1

some way towards enabling him to accept that our policy is reasonable.

I am returning his letter.

WOOLF PERRY

23 CHELWOOD HOUSE,
GLOUCESTER SQUARE,
LONDON, W.2.

WP/NK

1st December, 1972.

Nicholas Scott, Esq., MBE, J.P., M.P.,
The House of Commons,
LONDON, S.W.1.

Dear Mr. Scott,

I would refer to my letter of 14th November to which I have not yet been favoured with a reply although, of course, I have received a very courteous acknowledgement from your Secretary. My purpose in writing this additional note is to add to the observations contained in my previous communication. According to the BBC in its News Broadcast on Wednesday evening, the Russian made Bazooka and rocket launching equipment was supplied to the IRA by Libya and indeed in yesterday's 'TIMES', Colonel Gadaffi is quoted as having said last June, that he intended supplying the IRA with arms, assistance and money, so that one cannot even plead surprise at this latest in the long list of offensive hostile and unfriendly acts perpetrated by Libya against this country and its citizens. To make matters worse, in relation to Libya, in contra-distinction to other Arab countries, there is no attempt on the part of the "Government" of that country to disassociate itself from terrorism by claiming that these were unofficial or illegal organisations with which they may or may not have sympathy, but for whom they are not, in any way, answerable. Libya at least makes it blatently clear that she, the Government and authority to whom Britain is handing over a modern Destroyer and training its crew, is directly and proudly responsible for the most outrageous acts of hostility, some of which I have already delineated.

................./continued

It could, of course, be argued that if we do not supply the arms to Libya, the "other side" will. Even ignoring the amorality of such an argument, in practical terms it has no validity. In effect, for the purpose of securing arms and the weapons of war to be used against the West in general and Israel, in particular, Egypt, Syria and Libya can be taken to be part of one military entity, so that whilst Syria, with her Marxist-orientated Government can and does go off and merrily shop for everything she needs in Russia, Egypt enjoys the best (or worst) of both worlds by sending purchasing commissions to both Russia and the West, particularly this country and alternatively, invites, dismisses and invites back again Russian "technicians"; at the same time as we are being told that relations with this country are improving. Libya, ostensibly anti-communist, nevertheless, receives via her Arab allies Russian weapons, as well as purchasing British weapons.

Having said this, it could not really matter if at the same time the countries concerned showed at least a reasonable attitude of friendliness or even neutrality as far as this country is concerned. As far as Egypt and Syria are concerned, it might be argued that at present there are no outstanding problems in this respect. Therefore, looking at the problem entirely from a question of British self-interest which, on the whole is really the only way that any country looks at Foreign Policy, the one country against which it can be demonstrably proven that it is contrary to British self-interest to be associated with, is Libya and if one wishes to extend the matter slightly and include our allies which, in this case, are clearly Jordan, Iran, Israel and the Persian Gulf Sheikdoms, then again it is Libya which unashamedly and openly has been behind virtually every act of terrorism, anarchy, assassination and arson perpetrated against these countries. But we are selling her a modern Destroyer and training its crew. Do please explain to me how British interests are thus being served.

With respects and Seasonal Greetings.

Yours sincerely,

WOOLF PERRY

WOOLF PERRY

23 CHELWOOD HOUSE,
GLOUCESTER SQUARE,
LONDON, W.2.

WP/NK

14TH NOVEMBER, 1972.

Nicholas Scott, Esq., MBE, JP, MP,
The House of Commons,
LONDON, S.W.1.

Dear Mr. Scott,

I trust you will forgive my taking the liberty of writing to you on a matter which genuinely perplexes me. You will recall that you were kind enough to write to me in relation to my query about the opening of a PLO office in London. Unhappily, all the apprehensions and anxieties which I expressed at that time appear to be justified and the question of a PLO office in England would seem to be slightly academic with bombs being sent indiscriminately to hundreds of British citizens, merely because they happen to be Jewish. I am sure that I do not require to elaborate on the relationship between Black September and the Palestine Liberation Organisation; spokesmen for the PLO have done that more than adequately.

The present letter stems from my concern and bewilderment over a report which I read in the weekend press that the Royal Navy were to train a Libyan crew in the use of a new and, to quote the paper, a more modern destroyer than any in service with the Royal Navy. I really would like to understnad the logic of policy which in effect paysdividends to those who attack this country. If it were not so paradoxical, it would be almost on a par with the Musichall jokes which say the best way to get aid from America is to lose a war against her.

................../continued

Here we have a country who, ruled by a Dictator, frequently referred to by the responsible press in this country as being unbalanced, who in the past year or so, has, amongst other things, forced down a British plane, in defiance of International law and usage, removed passengers from the plane and was a party to their execution, rejected all Britain's protest and treated us as though we were unworthy of attention. Colonel Gadafi, at a time when Britain was in serious conflict with the Prime Minister of Malta, gave him financial and political aid and assistance and undoubtedly contributed to the Maltese Prime Minister's ability to negotiate with this country in a way which he could otherwise not have done. The same Colonel Gadafi at the height of General Amin's intransigent and utterly ruthless attitude to Britain and British subjects was again responsible for giving money, assistance and even sent soldiers against Britain's interests. When world opinion was outraged by fanatical murder and terrorism in Munich, who was it amongst all the countries in the world that publicly gave support and aid to the terrorists and to whose country and in which country were the sky-jackers and the released murderers welcomed with rapturous open arms - the same Colonel Gadafi's Libya.

It is most probable, if Colonel Gadafi follows his proven pattern, that after completing their training, the Libyan crew with their brand new modern British destroyer will be offered to the Icelandic Government to be used against British trawlers and Royal Naval Protection vessels, in Britain's present dispute with Iceland. If such a postulate seems unlikely or even cynical, it really is no more so than the above-mentioned acts of hostility displayed by Colonel Gadafi to this country.

................/continued

I am sure there must be an explanation for this type of policy and I ask it not as an opponent of this Government, but as a proven supporter. I am, however, entirely incapable of understanding it, and solicit the kindness of your good offices as my representative in Parliament to advise me of the logic of such a transaction.

With kind regards and respects.

Yours sincerely,

WOOLF PERRY

משרד החוץ

שמור

ירושלים, כ"ו בשבט תשל"ב
29 בינואר 1973

אל : מר יוחנן מרוז, סמנכ"ל
מר יואל בר-רומי, מנהל אמד"ר
מר נחום אסתר, מנהל מאו"ר
גב׳ יעל ורד, מנהלת מזה"ם

מאת : מנהל המחלקה לקשרים עם כנסיות

הנדון: <u>ביקורים של אח"מ בירושלים</u>

המנכ"ל בקשני לעיין בדחיפות בתקדימים אופיניים של בקוריהם של שרי חוץ בירושלים במגמה ללמוד לקחים : ולהכין הנחיות-קבע (מעין Policy Paper) לגבי קביעת הכניות בקור כאלו.

הנושא קשור, כמובן, בסוגיות המדיניות הידועות, - אחוד העיר אגב מחיקת "גבול" החלוקה מימי ~~שלטון~~ משטר שהן; תחולת חוקי ישראל בעיר כולה והרחבת התחום המוניציפאלי; הימצאות אתרים חשובים מסוימים בשטחי הממשל הצבאי (כנסית המולד בבית לחם) ועוד.

בדקתי את הכניותיהם בירושלים של חמשת שרי החוץ דלקמן :

1. <u>ארה"ב</u>: רוג׳רס (מאי 1971)

2. <u>איטליה</u>: מורו (מרס 1972)

3. <u>רפ"ג</u>: י. שייל (יולי 1971)

4. <u>הולנד</u>: שמלצר (מאי 1972)

5. <u>בוליביה</u>: גוטיארז (אפריל 1972)

כן עיינתי בהכניות המתגבשות לגבי שה"ח של ברזיל, החדש.

יצויין כי פרט לשה"ח/ארה"ב הרי <u>כולם</u> לנו בירושלים, מי לילה אחד ומי יותר. בד"כ שימש מלון המלך דוד כאכסניה, ובמקרה מסוים גם אינטרקונטיננטל (שה"ח/בוליביה).

לאור הנ"ל הנני מציע לקבוע הנחיות דלקמן :

2./..

משרד החוץ

א. בירת ישראל : לדידנו ירושלים כולה היא בירת ישראל והצעה-בקור מצדנו הכלולנה את כל המצוי בתחום העירוני, - לפי המשאלות, או התחומי ההתעניינות, של המבקר. (קרי: "אין אונס" : ממילא מעונים פרטי התכנית אשור-מראש).

ב. ל י נ ה : גודש התכנית הרשמית יחייב, בד"כ, לינה בירושלים. מצדנו מועדף מלון יהודי, בעל מדרגה עליונה (קרי: המלך דוד). ממילא נמצא מלון יהודי במערב העיר.

באין מקום במלון יהודי, - יוצע לאורח מלון בדרגה דומה במזרח העיר (קרי:אינטרקונטיננטל).

ג. בקורי-יסוד: כנכסי צאן ברזל יוצעו לכל בקור כזה המקומות הבאים, - בין לשמם, בין כמסגרת לפגישה רמת-דרג

(-) יד ושם
(+) הכותל המערבי
(-) הכנסת
(-) מוזיאון ישראל (היכל הספר)
(+) עירית ירושלים (ראש העיר)
(-) משרד החוץ או משרד רוה"מ
(-) מעון שר החוץ

ד. אופציות לפי האיש והענין :

(-) אתרים המקודשים לנצרות ולאיסלם בירושלים
(-) כנסית המולד בבית-לחם
(-) ים-המלח (קומראן, חפירות יריחו, גשר אלנבי)
(-) החפירות ליד הכותל המערבי
(-) הירודיון - כאתר היסטורי מתקופת מוקד חשובה

הערה: לגבי האתרים ביהודה ושומרון ינהג, כמובן, הכלל של "אין אונס".

עד כאן.

למען שלמות התמונה אוסיף כי כלי-קודש, כולל קרדינלים (רוססי, קיניג) ואנשי צמרת הותיקאן (בינללי, האמר, רוללי ועוד) תמיד מתאכסנים בירושלים, בד"כ בעיר המזרחית (קרי:באכסניות כנסיתיות) ותמיד מבקרים/מסיירים בעיר כולה, ללא הסתייגויות או התלבטויות, וכן בבית לחם וכו'.

באשר רצוי להגיש למנכ"ל דברים מסוכמים ובעצה אחת הריני מבקש בזה מן הנמענים להחזיר לידי ניר-עבודה זה, בצרוף הערותיכם, עד יום ד', 31 דנא. מראש תודה על שתוף הפעולה!

ב ב ר כ ה,

מ. פרגאי

העתק: מר שמאי כהנא, מנהל לשכת המנכ"ל

סמור
57

ירושלים, כ"ו בטבת תשל"ג
29 בינואר 1973

אל : השגריר, בון

מאת : י. פרוז, ס/מנכ"ל

אלישיב היקר,

הרעיון שהנך מעלה במכתבך 11 מן ה-23 לח.ז. איננו אולי "מציאותי", כדבריך, אולם בפירוש אינך היחיד אשר העלה אותו.

סמיכות הערסיות בין ישיבת שגרירים במזרח-ברלין, מבלי שהלזו התווה "הכרה", לבין ישיבתם האמסרית של שגרירים זרים בירושלים בהחלט קיימת, וכאמור כבר היו אצלנו אשר הרהרו על כך.

אולי דווקא רפ"ג עשוייה להסיק מסקנה מבצעית?

ב ב ר כ ה ,

י. פרוז

העתק:
אירופה 1

שמור-אישי
54

ירושלים, כ"ה בשבט תשל"ג
28 בינואר 1973

111.1 אל

אל : המנכ"ל

מאת : י. מרוז, ס/מנכ"ל

הנדון: הזמנת ראש העיר ירושלים
לשגרירים הזרים

מצ"ב מזכר מן הגב' קולט אביטל.

אינני יודע מה בדיוק הציע ראש-העיר, וכן אינני יודע אם הדבר נעשה בעצה עם משרד-החוץ. נראה לי שיש להתייחס בכובד ראש לדברי השגריר הדני.

ב ב ר כ ה ,

י. מרוז

[illegible]

[illegible]

20 I. MA

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

משרד החוץ

סיווג

25.1.73

מזכר

אל : מר י. מרוז, סמנכ"ל
מאת: אירופה 2

אל :
מאת:

הנדון: הזמנת ראש העיר ירושלים לשגרירים הזרים

השגריר הדני ביקש למסור לך את הענין הבא:

לאחרונה שלח ראש העיר ירושלים מכתב לשגרירים הזרים בת"א, ובו הצעה לערוך ביקורים רשמיים בירושלים אשר יכללו את אותן הבעירות הטעונות הסברים.

בהיותו כעת זקן הסגל הדיפלומטי פנו אליו מספר שגרירים והסבירו כי הזמנה מעין זו איננה לרוחם. השגריר מעיד כי אין לראות פנירת כאלה כתלונות רשמירת, אך גם לא היה רוצה שהדבר יהפוך להקרית ויקבל תהודה בינלאומית...

את דבריו אלה ביקש כי אעביר לך בדרך דיסקרטי.

ב ב ר כ ה,

קולט אביטל

לשימוש בתוך בלבד

(א)

גורן רנדיר

דינמיים קבלתם

מצב י. מריץ לשרה

מ-1.2.73 הושגו נשאו

הכולל המלצת מריץ

לגבי עמדתנו ומבקש

הסכמת השר.

וולף.

שמור-אישי
54

משרד החוץ

ירושלים, כ"ה בשבט השל"ב
28 בינואר 1973

אל : המנכ"ל

מאת : י. פרוז, ס/מנכ"ל

הנדון: הזמנת ראש העיר ירושלים
לשגרירים הזרים

מצ"ב מזכר מן הגב' קולט אביטל.

אינני יודע מה בדיוק הציע ראש-העיר, וכן אינני יודע אם הדבר נעשה בעצה עם משרד-החוץ. נראה לי שיש להתייחס בכובד ראש לדברי השגריר הדני.

ב ב ר כ ה ,

י. פרוז

[illegible]

משרד החוץ

ירושלים, [illegible]
[illegible] בינואר 1973

אל : המנכ"ל

מאת : י. [illegible], ס/מנכ"ל

הנדון: [illegible]

[illegible]

[illegible]

בברכה,

י. [illegible]

משרד החוץ

25.1.73

סיווג :

מזכר

אל : מר י. מרוז, סמנכ"ל	אל :
מאת: אירופה 2	מאת:

הנדון: <u>הזמנת ראש העיר ירושלים לשגרירים הזרים</u>

השגריר הדני ביקש למסור לך את העניין הבא:

לאחרונה שלח ראש העיר ירושלים מכתב לשגרירים הזרים בת"א, ובו הצעה לערוך ביקורים רשמיים בירושלים אשר יכללו את ארחן הבעיות הטעונות הסברים.

בהיותו כעת זקן הסגל הדיפלומטי פנו אליו מספר שגרירים והסבירו כי הזמנה מעין זו אינה לרוחם. השגריר מעיר כי אין לראות פניות כאלה כתלונות רשמיות, אך גם לא היה רוצה שהדבר יהפוך לתקרית ויקבל תהודה בינלאומית...

את דבריו אלה ביקש כי אסביר לך בצורה דיסקרטית.

בברכה,

קולט אביטל

לשימוש בתוך המשרד בלבד

מ ז כ ר (להתכתבות פנימית במשרדי הממשלה)

אל: מר מ' פרג'ולי מנהל המחלקה לקשרים עם הכנסיות

התאריך: 22/2

מאת: לשכת המנהל

תיק מס':

הנדון: ביקור אח"מ בגזרה שלנו

תודה על מכתב ההשלמות מה-20.2.
נוסף לכך על רשימה נוספת - השלמה
עם יעוד המקומות בהם אנו רוצים
ששרי חוץ - אח"מ יבקרו בהם.
רשימה קצרה זו דרושה למדריכה
וכולל המקומות הפרוטסטנטיים שאותם אנו
'מקטלגים' עם מבקרינו כדי שיבקרו
בהם. רשימה נוספת זו דרושה
לבעלות הנחיה אמנה ולצו תיירותית
למחלקת מאור.

בכבוד רב,
[signature]

מדינת ישראל

ס ו ד י

משרד החוץ
ירושלים

תאריך: 26.2.73

111.1

מספר:

א ל: מר מיכאל פרגאי, מנהל המחלקה לקשרים עם הכנסיות

מאת: משה ששון, סמנכ"ל

הנדון: ירושלים-אסלאם-ירדן
(מכתבך מ-22.2.73).

1. תודה על מכתבך. הערכתי העובדה שמצאת לנכון לרשום את הדברים.

2. עם חלק מן המסקנות המדיניות המשתמעות מכמה מסעיפי הסיכום, אינני מזדהה. אלו היה הנושא אקטואלי, כי אז בודאי שהייתי יוזם התיעצות מחייבת; אולם, מאחר שכל הבעיה הנה, בתקופה זו, תאורטית - הנני ממליץ להניח לברור מעין זה.

3. הדבר החשוב ביותר בעיני, בטווח הקרוב, ובכל מה שנוגע לאתרים הקדושים הן לאסלאם והן לנצרות הנו, לדעתי, לנסות ולהגיע בהקדם להסדרים - בחלקם מעשיים ובחלקם אף פורמליים רשמיים ומוסכמים עם אותן כנסיות המוכנות לכך מצד אחד, ועם המועצה המוסלמית מצד שני.

ב ב ר כ ה,

מ. ששון

העתק: המנכ"ל
המשנה למנכ"ל
מר א. לוריא, יועץ
לשכת שה"ח

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1. [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

מקסיקו, יח' באדר א' תשל"ג
20 בפברואר 1973
~~251.1~~

121

אל : אמרב"ז
הסברה

מאת : השגרירות, מקסיקו

הנדון: מאמר על ירושלים

מצ"ב מאמר מצויין ואוהד מאד לנו על נושא ירושלים שפורסם בעתון ב-18 דנא, מסקנתו של הסופר - ידיד גדול של ישראל הינה כי:

"LO MAS PRACTICO Y EFECTIVO PUES ES ACEPTAR MAS QUE COMO OPCION COMO REALIDAD SUFICIENTE EL STATUS ACTUAL DE JERUSALEN..."

לדעתנו מן הראוי להעניק למאמר זה פירסום נאות הן בישראל והן ביבשת.

ב ב ר כ ה,

ויקטור הראל

העתק: אמד"ר

3 copias

Temas de la Semana

Cuatro Opciones Sobre Jerusalén

POR PEDRO GRINGOIRE

EN la entrevista que tuvo con S. S. Paulo VI la señora Golda Meir, primera ministra de Israel, en enero próximo pasado, se habló, como era de esperarse, sobre la jurisdicción de Jerusalén, ciudad santa para las tres grandes religiones monoteístas: judaísmo, cristianismo e islamismo. Se recordará que conforme al plan original de la ONU para Palestina, aprobado en aquel histórico movimiento de 1947, conforme al cual iban a crearse un Estado Judío y un Estado Arabe, lado a lado, se proponía para Jerusalén un mandato internacional.

Debido a la guerra árabe-israelí que se desató de inmediato, y aunque a la santa ciudad se trasladó una representación de la ONU, encabezada por aquel gran caballero que fue don Pablo de Azcárate, no llegó a precisarse ni siquiera en el papel la demarcación que se daría a la zona internacionalizada. Judíos y árabes ocupaban respectivamente un sector de la ciudad nueva y un barrio de la vieja ciudad amurallada. Rotas las hostilidades, los israelíes procuraron, sin lograrlo, hacerse con el dominio de toda la ciudad. Lo mismo hicieron los árabes.

Pero cuando la Legión Arabe de Trasjordania se lanzó a la pelea, el barrio judío de la ciudad vieja sucumbió a su asedio, de modo que toda ella quedó bajo el dominio árabe. De la ciudad nueva, los israelíes consiguieron retener todo el sector occidental y los árabes se sostuvieron en el oriental. La línea del cese del fuego en julio de 1948 dejó partida la ciudad en dos, desde Sheij Jerrah al norte hasta Ramat Rajel al sur. La mayoría de los Santos Lugares quedaron en poder de los árabes trasjordanos.

Durante 19 años, y contra los términos del armisticio de 1949, el régimen de Amán impidió la visita de los israelíes judíos a sus santos lugares y a los cristianos de Israel, árabes en su mayoría, la visita a los suyos. No volvió a hablarse en la ONU de la internacionalización de Jerusalén, a pesar de tan indebido impedimento. Tampoco el propio Vaticano, que se había mostrado resuelto partidario del **status** internacional, hizo ninguna presión o siquiera mención formal del asunto. El cual sólo ha vuelto a revivirse después de la Guerra de los Seis Días, 1967, cuando Israel se apoderó de toda la ciudad y de toda la Palestina aquende el Jordán.

★

Y ahora, teóricamente, se plantean cuatro opciones, que enumeramos en orden de posibilidad y probabilidad prácticas: 1) Jerusalén como al presente, bajo total jurisdicción israelí; 2) Lo mismo, pero con formales garantías internacionales en cuanto a los Santos Lugares: libre e indiscriminado acceso, conservación, etc.; 3) Solamente los Santos Lugares de las tres religiones bajo jurisdicción internacional; 4) Jurisdicción internacional de toda Jerusalén, inclusive la ciudad extramuros, que es la de mayor extensión.

Según se desprende de los reportes de la entrevista de la señora Meir con el Papa, el jefe de la Iglesia Católica Romana ha dejado de insistir, al parecer, en la opción 4, como lo había venido haciendo el Vaticano, y concentra su demanda más bien en la número 2, o sea la de las garantías internacionales. Las razones implícitas son obvias. Internacionalizar toda una ciudad sólo por unos cuantos lugares venerados que se hallan dispersos dentro de su perímetro no es ni justo ni práctico. E internacionalizar —opción 3— únicamente esos lugares es menos práctico todavía. ¿Para qué internacionalizar los lugares santos judíos?

Lo cierto es que la situación de los Santos Lugares bajo la hegemonía israelí no hace necesaria ni siquiera la opción número 2: protegerla con formales garantías internacionales. En primer lugar, porque Israel tiene completamente abierto el acceso de todo el mundo a los sitios venerados de

SIGUE EN LA PAGINA OCHO

Temas de la Semana

Sigue en la página siete

las tres religiones. En segundo lugar, porque el cuidado inmediato de ellos ha sido confiado por el gobierno israelí a comisiones vecinales de la respectiva confesión, que actúan bajo las respectivas jerarquías y responden a ellas en última instancia.

¿Qué garantía internacional puede ser más solícita y efectiva que la confesional? Además, si se pensara en una garantía de la ONU, durante 19 largos años se vio claramente de cuán poco sirven las "seguridades" que ofrece dicha organización. No sólo los observadores y aun los Cascos Azules no lograron impedir las actividades terroristas, que se fueron recrudeciendo, sino que tampoco hicieron que Amán cumpliera los convenios relativos a los santos lugares.

★

POR otra parte, hablando en plata, a la luz de la realidad, hasta hoy, que sepamos, ninguna garantía internacional, sea de la ONU o de cualquier otro grupo de naciones, ha sido respetada. ¿Necesitamos recordar lo que fue aquel compromiso de "No Intervención" en la guerra de España, que sólo uno de los lados —Francia, Gran Bretaña, Estados Unidos—, con patente ceguera, o torpe interés político, quiso mantener? ¿O la garantía representada, en el caso de Vietnam, 1954, por la India, Canadá y Polonia?

No se desprende claramente de los reportes de la entrevista de la primera ministra israelí con Paulo VI si, al hacerse la distinción entre "garantías internacionales" e "internacionalización", Israel aceptaría que se establecieran. No parece tampoco que haya habido un rechazo explícito de esa segunda opción. Quizá si con ello se diera por satisfecho el Vaticano, el gobierno israelí se sintiera dispuesto a transigir, mediante fórmula y procedimientos que no le fueran ofensivos.

Porque Israel ha demostrado ya durante los casi seis años de jurisdicción sobre toda Jerusalén el interés y empeño que tiene —aunque sólo fuere por motivos políticos— en la conservación de los Santos Lugares cristianos y musulmanes, además de los suyos propios, y en el libre acceso a todos ellos. ¿Qué necesidad hay de garantías internacionales? ¿Y a quién se darían éstas? El Papa sólo representa a un sector mayoritario pero no total de los cristianos. Y los musulmanes no tienen ningún Califa que los represente a todos ellos.

Lo más práctico y efectivo, pues, es aceptar, más que como opción como realidad suficiente, el **status** actual de Jerusalén.

★

BIBLIOGRAMAS. Y ahora toca a nuestro ilustre paisano Andrés Henestrosa rendir homenaje a Juárez. Su obra **Los caminos de Juárez**, de apenas 148 páginas, más que una semblanza y menos que una biografía en forma, al menos por la extensión, es no obstante una caracterización del Benemérito, en que se unen la fidelidad a la Historia y la personal admiración.

Henestrosa ha entresacado de varias biografías y otros escritos sobre don Benito, juicios y anécdotas, así como testimonios de personas que lo trataron de cerca. Con esos datos va formando un retrato, algunos de cuyos rasgos son de autorretrato (citas de cartas y escritos de Juárez). Al final, Henestrosa nos ofrece su visión personal del héroe. Señala de qué grupos e intereses han salido contra él ataques cuyo móvil fundamental "ha sido totalmente falso". Y expresa lo que es profunda convicción de muchos mexicanos: "El legado de Benito Juárez perdura, está vigente".

Nueva y concienzuda aportación al problema del desarrollo, incluyendo la cuestión demográfica, es el informe sobre **Los límites del crecimiento**. Lo preparó un equipo internacional de especialistas, y lo someten en su nombre cuatro de sus integrantes: los doctores Dennis y Donella Meadows (Estados Unidos), Joergen Randers (Noruega) y W. W. Behrens III (Estados Unidos). Dicho equipo lo formó el Instituto Tecnológico de Massachusetts.

El "crecimiento continuo y con frecuencia acelerado", sin tomar en cuenta la extensión limitada de nuestro planeta y de sus recursos, ha desembocado —es una de las conclusiones de este estudio— en una "crisis potencial que amenaza al sistema mundial". En el informe sólo ha cubierto los límites físicos del crecimiento. Pero hay otros: los institucionales, políticos y sociales. Por tanto, el presente estudio es sólo "un primer paso".

No obstante, ofrece sugerencias y abre perspectivas, a pesar del aspecto pesimista de sus conclusiones. Su tono es de urgencia en el llamado a proseguir la investigación a fin de marcar los cambios que deben efectuarse en materia social, política y económica para prevenir las crisis.

DOCUMENTOS

מזכר (להתכתבות פנימית במשרדי הממשלה)

אל: מר מ' פרגאי | התאריך: 18/12/73

מאת: לשכת המנכ"ל | תיק מס':

הנדון: הרד"ב

המנכ"ל מודע של המזכר. אנא מברק

קונקל לבין רשימה של מקומות

(כל אלה אורבנים) שהיה המינימום

ש הקבלה שאלה אין ללחץ מחוץ

הרשמי של שנה או אח"מ.

בברכה,

קוי מר

לפי שלוש דרגות:

1) חיוני

2) רצוי

3) מינא - מהונף

חיוני
חשוב
רצוי

מזכירות הממשלה

סודי

סדר היום
לישיבת ועדת השרים לענין ירושלים
יום ג', י"א באדר א' תשל"ג - 13.2.73
(בשעה 08.30 במזכירות הממשלה)

		מס. הבספה	השר המגיש
א.	ועדת הבטיחות - דיווח		
ב.	הרחבת מלון "אינטרקונטיננטל" - המשך הדיון	9ים+א	תיירות
ג.	החלת הביטוח הלאומי על תושבי אר-רם	12ים	עבודה
ד.	כביש יריחו - כפר השילוח (הר הזיתים) - המשך הדיון	3ים+א	דתות
ה.	סדרי התפילה ליד הכותל המערבי - המשך הדיון	10ים	תיירות

הרחבת מלון "א[illegible]" - הסת[illegible]גות שר הדתות

1. מלון "אינטרקונטיננטל" שעל הר הזיתים בנוי בתוך מובלעת של בית העלמין היהודי, כשמשלוש רוחותיו הוא מוקף שטחי קבורה ורק לצד צפון הוא גובל באדמת כנסיה ובכביש המוביל למלון.

2. על פסגת הר הזיתים היו משיאין משואות להודיע על קדוש החודש (ראש השנה, פ"ב משנה ב') ושם מול המקדש היה הכהן שוחט ושורף את הפרה האדומה (מדות פ"ב, משנה ו').

3. השטח עליו בנוי המלון נקרא בערבית "אל-קעדה" (המושב), מכיוון שלפי המסורת שם ישבה השכינה אחרי שגלתה שכינה עם חורבן בית ראשון (יחזקאל י"א, כ"ג, איכה רבתי פתיחתא כ"ה) ומשם עתידה לחזור למקומה (זכריה, י"ד, ד', יחזקאל מג, ב) (ראה כרמלי "ירושלים לדורותיה" עמ' 144).

4. לאחר שנאסר על יהודים להכנס להר הבית, הועברו החגיגות והעצרות להר הזיתים, לאחר שהשטח נקנה לאחוזת עולם (הירשברג, ידיעות החברה לחקירת א"י, תשי"ג, 160). למעשה, הפך הר הזיתים מרכז היהדות בתקופה הערבית שם נקבעו כל ההחלטות החשובות הנוגעות לכלל ישראל (Jahrbuch der Jud Ges Lit 5679 48-9)

וגם היה מרכז התפילה והעליה לרגל היהודי "עדיין נאספים קהל גדול להר הזיתים ב-ג' רגלים להתפלל" (הוספה על גליון ספר האסופות, סדר של פסח).

5. אפילו בתקופת הצלבנים התפללו שם היהודים המעטים שישבו בירושלים ומבקרים שבאו מארצות אחרות (מסעות א"י עמ' 54) וכן אחרי שהערבים חזרו וכבשו את העיר (שם עמ' 51). (אגרות א"י עמ' 78, המעמד ג' 37, אלחריזי "תחכמוני", שער המישים).

עם חידוש הישוב היהודי בירושלים אחרי גרוש הטטרים שבו החלו היהודים להתפלל בהר הזיתים (אגרת הרמב"ן לבנו ומסעות א"י עמ' 85).

6. במקום זה, כנגד הר הבית אין לפי ההלכה להקל ראש. ראש עירית ירושלים מר ט. קולק, בדבריו בדיון על תכנית המיתאר (עמ' 5) הודה : " יש בעיה למשל בקשר ל"אינטרקונטיננטל" משום שיכולים לשמוע משם מוזיקה וריקודים וכו', ", גם מר א. גרוצקוס, בהתנגדותו לתכנית המתאר טען (עמ' 40): "אין זה הכרח שהוא (המלון) ימצא בשטחים סמוכים לעיר העתיקה או הבולטים במיוחד בנוף".

7 בעית התחבורה עמדה בפני בוני המלון בשעת בניתו בשנים תש"ך-תשכ"א (1960/1) ולשם כך סללו השלטונות הירדנים כביש גישה בתוך בית העלמין, תוך הרס מאות קברים, כשבעלי המלון עדים לכך בשויון נפש גמור. גם עתה, הכביש המוליך למלון הוא כביש צר מוגבל מצדו האחד על-ידי בית קברות יהודי ומצדו השני על-יד אדמת כנסיה. הרחבת המלון תביא להגברת הלחץ על הרחבת הכביש דוקא במקום בו אנו מעונינים להצר אותו כדי לגלות אותם קברים הנמצאים מתחת לכביש.

8. במהלך בניית המלון משנת 1961 ואילך נהרסו מבנים השייכים להנהלת הקדישא כגון גדרות, שערים וכד' פרט לנזק הרב שנגרם על-ידי סלילת הכביש -

./משרד

תוספת א' לנספחים

משרד הדתות ומשרד החוץ מחו אז נמרצות נגד בנית המלון במקום זה. ומשרד הדתות פירסם אז חוברת מיוחדת בעקבות הידיעות על הרס מצבות, סלילת דרכים והקמת הבניינים בתוך בית הקברות.

9. לסיכום: בית המלון "אינטרקונטיננטל" הוא גוף זר בשטח הר הזיתים המקודש ליהדות מדורי דורות. גם בשעת בנית המלון התריעה ממשלת ישראל כנגד הבניין ולא יתואר שהיום תאשר בניה כזו.
על הראשונים אנו מצטערים ולא נוכל להוסיף עליהם.

10. יתר על כן, יש חשש סביר, כי תוספת הבניה המוצעת לא תספיק, כי גם למלון בן 300 חדר אין הרנטבליות מובטחת ובהמשך הזמן יהא לחץ לעוד תוספת בניה, גם לגובה, תבוא הטענה וכי יש להוריד לטמיון השקעות כאלו.

11. יתכן שפתרון בעיותיו הכספיות של המלון יבוא בעתיד ע"י שנוי יעודו ממלון למוסד תרבותי או צבורי כל שהוא.

לאור הנמוקים דלעיל אני מבקש לא לאשר כל בניה נוספת במלון אינטרקונטיננטל ולהודיע על התנגדותי לכל הרשויות המוסמכות.

מוגש על-ידי שר הדתות

כ"ז בשבט תשל"ג
30 בינואר 1973

החלת הביטוח הלאומי על תושבי אר-רם

ה צ ע ה   ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם   לבהוג, בכל הנוגע להחלת הביטוח הלאומי, באותם תושבי אר-רם אשר הולקו להם בטעות תעודות זהות ישראליות בעת מיפקד האוכלוסין, על-פי הכללים שנקבעו לגבי תושבי דחית אלבריד בהחלטה מס. 251 של הממשלה מיום כ"ו בטבת תש"ל (4.1.70).

ד ב ר י   ה ס ב ר

שכונת אר-רם הסמוכה לירושלים, בת 193 תושבים, לא נמצאת בשטח עליו הוחל החוק הישראלי. למרות זאת הולקו - כנראה בטעות - תעודות זהות ישראליות לחלק מתושבי השכונה.

לפי חוק הביטוח הלאומי, קיימות חלק מהזכויות והחובות, רק "לתושבי ישראל".

למוסד לביטוח לאומי פנו תושבי השכונה שבידם תעודת זהות ישראלית ותבעו זכויותיהם לפי החוק ובמקרה אחד אף הוגשה תביעה לבית-הדין, אשר ביקש פרטים על מדיניות הממשלה בענין.

עניין דומה נדון בועדת השרים לעניני ירושלים, בענין דחיית-אל-בריד. יצויין שאף אם יוכר מעמדם כתושבים לעניני החוק אין בכך כדי לחייב אדם ליטול על עצמו גם ההתחייבויות של תושב ישראל (תשלום דמי ביטוח ועוד).

להלן החלטה מס. 251 של הממשלה מיום כ"ו בטבת תש"ל (4.1.70) :

"251. דחית אל-בריד

בהתאם להחלטה מס. 3 של ועדת השרים העליונה לענין ירושלים מיום כ"א בחשון תש"ל (2.11.69), להלן הסיכום אשר נתקבל על-ידי ועדת המשנה לענין דחית אל-בריד:

הפתרון המעשי היחיד בשלב זה הוא להעניק לאנשים המפורטים ברשימה, לבנותיהם וכשיגיעו לגיל - לצאצאיהם, תעודת זהות ישראלית שבה יצויין כי האיש הינו תושב בית חנינה, אשר בתוכו נמצאת שכונת דחית אל-בריד. ציון זה ישמש, היתר, גם ראיה לענין הביטוח הלאומי. מודגש שאין לפתרון זה בסיס משפטי והוא רק נסיון לפתור באופן מעשי את הבעיה האישית של האנשים שאליה מתייחסת החלטת ועדת השרים העליונה לענין ירושלים."

מוגש ע"י שר העבודה

בספח 12ים

כ"ז בשבט תשל"ג
30.1.73

שמור
159

ירושלים, טז באדר א תשל"ג
18 בפברואר 1973

1111,1

א ל: הגברת חוה בין, השגרירות בון

מאת: מנהלת מזת"ים

הנדון: ועדת ירושלים
מכתבך מ 30.1

למרות הקשיים רצויה לנו השתתפותו של גרמני אחד בועדה. אם יהיה זה בל - מה טוב. אם לאו, רצוי בכ"ז מאמץ מצדכם להשיג השתתפות אישות מתאימה.

ב ב ר כ ה,

י. ורד

אל ד"ר ש. כהנא, [illegible] הינבל

ירושלים, יא' באדר תשל"ג
13 בפברואר 1973

111.1

לכבוד
מר ט. קולק
ראש העיריה
ירושלים

טדי היקר,

עיינתי בכוכם-ראש במכתבך וברשותך ארגי"ש בפתח תשובתי כי אני מתקשה להזדקק להכללות שאין בהן כדי לשקף את המצב לאשורו. דין זה חל לדעתי גם על כמה מהנושאים בהם נגעת במכתבך אלי.

למשל: אינני בדעה שמעמדה של ישראל בירושלים נתון בתהליך של כירסום. נהפוך הוא: להערכתי אנו נתונים בעצומו של מהלך המחזק ומבסס מעמדנו בהדרגה אם כי לא תמיד בקצב משביע רצון. אני סבור כי מתבקשת ראייה מאוזנת אשר בה לא יימקד גם מקומם של ההישגים. הערכתי היא שעשינו כברת-דרך חשובה בהקשר זה מאז מלחמת ששת הימים ואינני נוטה לבטל במחי-יד את מה שהושג כפי שאינני ממליץ להתעטף בשביעות רצון מופרזת.

הבעיה איננה כנובן באילו עמדות נוקשות לנקוט שהרי אז נגיע במהירות מסחררת להתנגשות עם גורמים שעדיין אינם מקבלים את הורתנו ונימצא פוגעים במטרה שלשמה אנו פועלים. הבעיה היא כיצד להניע ולשכנע חוגים ומסתייגים לנטוש את עמדותיהם ולהתקרב לתפיסתנו. איש לא היה מאושר יותר-ממני אילו יכולנו למנוע להכליל בביקורים רשמיים של כל שרי-החוץ ביקור רשמי בירושלים. המציאות לעומת זאת, מחייבת עיון בכל מקרה ומקרה לחוד וקביעת הכנית שלא יהיה בה כדי לפגוע בעקרונותינו תוך שאיפה לרשום התקדמות כלשהי בעמדת האורח ככל המתאפשר בנסיבות הנתונות.

2/...

אינני מחייב, כמובן, קבלת שגרירים ואורחים נכבדים לשיחות רשמיות על-ידי שרים מחוץ לירושלים בכל שאין סיבות מיוחדות יוצאות מהכלל המצדיקות זאת לעתים. כל השרים המבקרים בישראל ומתקבלים לשיחות רק בירושלים - וכולם מבקרים גם במזרח העיר. אם להערכתך חל רפיון מסויים בעמדה זו מצד כמה מעמיתי אשמח לכתוב אליהם ולהעביר להם הרגשתך זו בצרוף עמדתי החד-משמעית. מכל מקום אני אקפיד במצווה זו פרט למקרים מיוחדים של דיני נפשות. היתה, כידוע לך, בעיה בקשר לשגריר האמריקני שמטעמי בריאותו לא רצינו תמיד לאלץ אותו לעלות ירושלימה.

הקו המוצע על ידך לגבי השתתפות במסיבות בתל-אביב הנערכות על-ידי שגרירויות פונות הוא הנקוט על ידינו. מאידך - האמנם אפשר שרוה"מ ואני ניעדר למשל במסיבת יום-העצמאות של ארה"ב?

באשר לשריון אדמות בירושלים עבור שגרירויות - מיניתי את מר אברהם קדרון, המשנה למנכ"ל, כחבר בועדה הנדונה והנני מקווה שועדת השרים לענייני ירושלים תוכל לעיין בקרוב בהמלצות מעשיות ולקבל בהקדם ההחלטות המתבקשות.

ב ב ר כ ה ,

.3.1ס   12-2-73 ירוש:

מר י. מרוז, סמנכ"ל
איתן בנצור

111.1

הנדון: **ירושלים**
מזכרך אל שה"ח מ-5.2.73

שה"ח מעיר כי לאור המצב שנוצר כמתואר במזכרך הנ"ל נקפיד בעתיד שהוא לא יקבל שגריר אירופי בתל-אביב ולו גם בענינים דחופים.

יעשה כל מאמץ שפגישות מסוג זה תתקיימנה בירושלים.

ב ב ר כ ה,

איתן בנצור

העתק: שה"ח
מנכ"ל
מר א. קדרון, משנה למנכ"ל
מר א. שהם, ראש המקס
מר נ. יעיש, מנהל אירופה א'
מר י. ענוג, מנהל אירופה ב'

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

סודי

76

משרד החוץ

5.2.73

אמע. 107.1
קהיליה

אל : שר-החוץ

מאת : י. מרוז

בהמשך למזכרי 63 מה-1.2.73 ברצוני להביא לידיעתך שמשורה של שיחות שהיו לי בנידון עם נציגים זרים - על פי רוב ביוזמתם - (כולל השגריר הצרפתי) - הנני מתרשם כדלקמן:

א) השגריר הצרפתי היה המניע העיקרי לתגובה. לדבריו עשה זאת כיון שקיבל הוראות מפאריס, מבלי שביקש אותן, בעקבות התענינותן של שתיים או שלש שגרירויות של הקהיליה ברציף כאשר נודעה להן הזמנת קולק.

ב) הכל מאשרים שהשגריר הבלגי מאד לא נלהב לשליחות שנכפתה עליו, והוא אישית היה מוכן להשתתף בסיור.

ג) חלקו של השגריר הדני מעורפל. הוא חובש שלש כיפות - זקן הסגל, חבר מועדון התשע וחבר מועדון הצפוניים. מסתבר שבכל אחד משלשת התפקידים הוא נוהג אחרת.

ד) שניים מן השגרירים הצפוניים (אשר אינם כלולים בפנייתו הקולקטיבית של הבלגי) ידעו על פנייתו אלי והזדהו אתה - אך אחרי ויכוח חזרו בהם חלקית. השגריר הנורבגי גם השיב בכתב לקולק לאמור שישקול ברצון הזמנתו כאשר יידע תאריך מדוייק ותוואי.

ה) השגריר הצרפתי אישר שגם אילו היה מדובר במערב-ירושלים בלבד לא היה משתתף. עם זאת "המליץ" לבל נהפוך ענין "פעוט" לסלע-מחלוקת - חשוב יותר שצרפת תתמיד בתמיכתה בנו בעניני השוק וכו'. הורה הוסיף שהוא אישית כידוע ביחסים טובים עם קולק, אולם נוכח עמדתם הקשוחה של ה"שרותים" אין לו ברירה.

ו) לדברי הורה דומה עמדת השגריר הבריטי לעמדתו, או קרובה לה מאד.

כל הנ"ל להשלמה מידעית בלבד. אין בו כדי לשנות הצעתי המבצעית.

ב ב ר כ ה ,

י. מרוז

העתקים:
המנכ"ל
המשנה למנכ"ל
מר א. לוריא
ראש הטקס
מנהל אירופה א'
מנהל אירופה ב'

[illegible]

הנציגות הדיפלומטית של ישראל

REPRESENTATION DIPLOMATIQUE D'ISRAEL

<u>ש מ ו ר</u>
<u>122</u>

אתונה, י' באדר א תשל"ג
12 בפברואר 1973

111.1

אל : מנהלת מזת"ם

מאת : היועץ, אתונה

הנדון: <u>מסקובאס - ועדת ירושלים</u>
<u>מברקנו מס' 10 מ-9.2.73</u>

בהמשך למברקנו הנ"ל הרי כמה פרטים נוספים:

<u>א.</u> בשיחה מקרית עם מסקובאס, שהזדמנה לי לפני פחות מחודש, שב האיש וחידש את "הצהרת האימונים" כלפי מדינת ישראל בהוסיפו שדווקא עתה - כשהוא משוחרר מחובת האחריות הקולקטיבית מאז שעזב את הממשלה - מוכן הוא להירתם ולעשות את כל אשר ביכולתו - כאיש ציבור וכמחבר - לטובת ישראל.

זמן מה לאחר הפגישה הנ"ל השתתף מסקובאס בארוחת-ערב בביתי ובעקבות כך עלתה המחשבה שהוא האדם המתאים ביותר מבין מכרינו להיות מוזמן לועדת ירושלים. מכיוון שעל מחשבה זו בירך השגריר - הלכתי אל מסקובאס לשיחה.

<u>ב.</u> בשל קשריו ההדוקים של מסקובאס עם הממשלה, ועל מנת שלא להעמידו במצב נבוך במידה ולא יוכל לקבל ההצעה - העליתי העניין בצורה של התייעצות ושל בקשת המלצה על איש מתאים; אך כמובן שהוא הבין את הרמז, וללא היסוס אמר כי מוכן הוא להשתתף בעצמו ושהוא שמח שבאתי אליו בעניין זה. כעבור שניות של מחשבה הוסיף: "עד חודש יוני עלול אני להיתקל בקושי ומקורה שאוכל להתגבר עליו. מופעל עלי לחץ רב לשוב לממשלה - וכנראה, דווקא למשרד החוץ. חושבני שלא אוכל להמשיך ולהתנגד, אך הייה סמוך ובטוח שלא אתן למכשול זה לעמוד בדרכי לירושלים. כל אשר אבקשך לעשות הוא כי במידה וההזמנה תישלח לאחר הצטרפותי לממשלה - לדאוג כי תמוען אלי כפרופסור ולא כנושא תפקיד רשמי, כי אז אוכל לטעון שהתחייבתי קודם לכן ולא אוכל לבטל". כאשר הוספתי שההזמנה משוגרת מטעם ראש העיר ירושלים ולא ממשנו - מצא שזה יקל עליו עוד יותר.

מתוך הנחה שגם אתם מוצאים באישיותו של מסקובאס בחירה מתאימה ביותר - הריני ממליץ כי תשוגר אליו ההזמנה במועד הקרוב ביותר - ישירות או דרכנו - ובמקרה הראשון, נבקש להעביר אלינו העתק או הודעה על שיגור ההזמנה.

בכל מקרה, אם הדברים יעלו יפה ויתאפשר בואו של האיש - יש לקחת בחשבון שעלינו להוציא עבורו כרטיס טיסה במחלקה ראשונה, וזאת לאור מעמדו בארצו. אם, מבחינה עקרונית, לא תוכל הועדה לעשות זאת - אנו ממליצים שהמשרד ישא בהפרש. (אם תזדמן טיסתו ב"אל-על" - לא תתעורר הבעייה נוכח ביטול המחלקות בטיסה).

<u>ג.</u> פרטים אחרים על השיחה - בנפרד.

בברכה,

א. ארזי

העתק: מר מ. ששון, סמנכ"ל

<u>ש מ ו ר</u>

[illegible]
122

[illegible]
12 [illegible] 1973
111.1

[illegible] : [illegible]

[illegible] : [illegible]

[illegible]
[illegible] 10 [illegible] 9.2.73

[illegible]

א. [illegible]

[illegible]

ב. [illegible]

[illegible]

[illegible]

ג. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

CONSULATE GENERAL OF ISRAEL
1555 McGREGOR AVENUE
MONTREAL 25, P.Q., CANADA

CONSULAT GÉNÉRAL D'ISRAËL
1555 AVENUE McGREGOR
MONTRÉAL 25, P.Q., CANADA

קונסוליה כללית של ישראל

26

שמור

מונטריאול, י' באדר א' תשל"ג
12 בפברואר 1973

אל : מזתי"ם

מאת: הקונסול הכללי

הנדון: חוסיין מוכר מגרש בירושלים

יהודי מונטריאולי מספר שקבל מכתב מידיד בישראל לפיו הוא מנהל מו"מ עם שליח המלך חוסיין על רכישת מגרש שבבעלותו של חוסיין בחלקה הערבי לשעבר של ירושלים.

יתכן ותמצאו ענין בעובדה שחוסיין מוכר קרקע בירושלים.

בברכה,

ד. אפרתי

העתק: מר ש. ששון, סמנכ"ל
מצפ"א
חקר
אושבה

ירושלים, י׳ באדר א׳ תשל"ג
12 בפברואר 1973

אל : המנהל הכללי, מר ס. גזית

מאת : מנהל המחלקה לקשרים עם כנסיות

הנדון: ביקורים של אח"מ בירושלים

בעקבות פניתך כי ארכז הצעה של הנחיות-קבע, (מעין Policy-Paper או Guide-Lines) לקביעת תכניות-ביקור של שרי-חוץ, אח"מ וכו׳, בירושלים, עיינתי תחילה במספר תקדימים אפיניים של בקורי שרי-חוץ כלהלן :

1. ארה"ב : רוג׳רס (מאי 1971)

2. איטליה: מורו (מרס 1972)

3. רפ"ג : י. שייל (יולי 1971)

4. הולנד : שמלצר (מאי 1972)

5. בוליביה: גוטיארז (אפריל 1972)

כן עיינתי בתכניות לקראת ביקורו של שר החוץ הברזילאני, שנערך בימים אלה.

קבלתי את הערותיהם של י. מרוז; י. בר-רומי; י. ורד; ח. אשל; נ. אסתר.

הדברים המועלים בזה משקפים הערות אלו ומהווים, איפא, הצעה מוסכמת; הריכוז והניסוח הם של הח"מ.

א. בקורו בירושלים של כל שר-חוץ הנו נושא בעל השלכות מדיניות ברורות, וזאת בנוסף למרכיבים הדתיים-אישיים של תכנית הביקור.
מנקודת הראות של משרד-החוץ נודע, איפא, משקל רב לסוגיות המדיניות הקובעות, - אחוד העיר תוך מחיקת "גבול" בין חלקי העיר מימי משטר שה"ן; תחולתם של חוקי ישראל בעיר כולה בתחומיה המוניציפליים המורחבים; הימצאותם של אתרים חשובים מסוימים בשטח הממשל הצבאי (כנסית המולד בבית לחם) ועוד.

2./..

[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1. [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

4. [illegible]

5. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

6. [illegible]

[illegible]

ב. בסדור פרטי בקור אח"מ יש בד"כ להבחין בין החלק הרשמי לדידו צריכה להיות לנו שליטה מלאה, לבין חלק בלתי-רשמי, או אישי, שלדידו האורח יעשה כטוב בעיניו.

בהנחיות שלהלן ענין לנו בחלק הרשמי בלבד.

ג. בעוד דרושה גמישות מסוימת בקביעת הפרטים, הרי מרכיבים אחדים של התכנית הם בעינינו הכרחיים וללידם לא יתכנו ויתור או התפשרות.

מרכיבים אלה תכליתם להמחיש לאורח כי :

1. בירושלים קיימת רציפות היישוב היהודי משך 3000 שנה ויותר (להוציא פרקי זמן בהם נאסר על יהודים לשבת בה).

2. ירושלים - כולה - היא בירת האומה.

3. ירושלים הינה מושב השלטון הריבוני המרכזי.

פרטי תכנית הביקור חייבים לשקף בצורה מציצגת את שלושת היסודות הללו גם יחד, - ההיסטורי (1) ההרבותי-המינהלי-עירוני (2) והריבוני(3).

הייצום המעשי של השלושה, שילובם בתכנית הלכה למעשה, והמשקל היחסי הנודע לכל אחד במסגרת של תכנית-ביקור מסויימת, - יהיו שונים בכל מקרה, ברם משהו אופייני ומייצג מכל אחד חייב להיות כלול בכל תכנית של ביקור רשמי-ממלכתי.

ד. הרי פירוט-מה, בחינת הדגמה, להמחשת שלושת היסודות הנ"ל בביקור ממלכתי; אחדים מהם מייצבים, כמובן, בעצם הווייתם יותר מיסוד אחד:

ירושלים היהודית-היסטורית : (מס' 1 לעיל)

עיר דוד, העופל, נקבת המלך חזקיהו (תקופת בית ראשון).

הכותל המערבי (בית שני) וניתן להוסיף הירודיון, קברי סנהדרין וכד'.

היכל הספר

החפירות ליד הכותל, מבגם של בתי כנסת מתקופות שונות.

ירושלים בירת האומה : (מס' 2 לעיל)

יד ושם

האוניברסיטה העברית (הר-הצופים)

הר הרצל (מוזיאון הרצל)

בית הקברות הצבאי

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ירושלים – מושב השלטון הריבוני:(עמ' 3 לעיל)

הכנסת

עיריית ירושלים המאוחדת (בקור אצל ראש העיר)

אירועים רשמיים בעלי אופי התיעצותי, טקסי או חברתי נערכים בלעדית בירושלים : בבנין הכנסת, במשרדי החוץ ורוה"מ, בבית רוה"מ ובבית שה"ח.

משכן הנשיא

היסודות האלה, וכאמור לפחות משהו מכ"א, הם בחינת נכסי צאן ברזל של בקור ממלכתי בירושלים.

הרי השלמות-מספר :

אכסון : (-) ה-מלון, בהא הידיעה, שבו יאוכסן אח"מ הנו מלון המלך דוד. (בשעה הדחק יוחלף ע"י אינטרקונטיננטל).

(-) גודש האירועים בירושלים יחייב בד"כ ממילא לפחות לינה לילה אחד בעיר.

מסלולי נסיעה : מסלולי הנסיעה והסיור ייקבעו בלעדית לפי נתוני השטח והמרחק ותוך התעלמות גמורה בקיומו-בעבר של "קו ירוק". לדוגמא: אם מגדל דוד כלול בתכנית אזי כל האתר כלול, משני צדי קו-שה"ן לשעבר ותוך גישה פיסית הן מצד דרך חברון מחוץ לחומה והן מצד מזרח בפנים החומה. בדומה לכך יוסע האח"מ ברכב דרך שער יפו והרובע הארמני אל הרובע היהודי והכותל המערבי : לדידנו אין בנמצא "קו ירוק", העיר כולה היא אחת.

מסיבת העתונאים : מסיבת העתונאים, בד"כ לקראת סיום הביקור, תיערך בירושלים (לא בת"א ולא בנ"ת לוד וכו') והדיווח של העתונאים ישאDateline ירושלים.

אופציות : מעבר ליסודות המנויים לעיל קיימים, כמובן, אתרים וכו' נוספים שניתן לכלול במסגרת הבקור, או מחוץ למסגרת הרשמית, הכל לפי האיש והענין. בין אופציות אלו גם היסודות הדתיים הספציפיים, האתרים המקודשים לנצרות ולאיסלם, כנסית המולד בבית לחם, ים המלך (קומראן, חפירות יריחו, גשר אלנבי).

עד כאן.

למען שלמות התמונה אוסיף כי כלי-קודש, כולל קרדינלים (רוססי, קיניג) ואנשי צמרת הותיקאן (בינלי, האמר, רוללי ועוד) תמיד מתאכסנים בירושלים בד"כ בעיר המזרחית (קרי: באכסניות כנסיתיות) ותמיד מבקרים/מסיירים בעיר כולה, ללא הסתייגויות או התלבטויות, וכן בבית לחם וכו'.

ב ב ר כ ה,

מ. מגבאי

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] :

[illegible] : (-) [illegible]

(-) [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

118

ירושלים, ט באדר א תשל"ג
11 בפברואר 1973

אל: הקונסול הכללי, בומביי

1111

מאת: מנהלת מזת"ים

הנדון: **<u>ועדת ירושלים</u>**
מכבתיך מ- 30.1 ו- 7.2

א. ראש העיר כבר כתב לטאגור פעמיים והזמינו לכנס הבא, אך טרם קבל תשובה כלשהי.

נודה לך אם תבוא אתו בדברים ותברר תשובתו.

ב. משתי הצעותיך נראה לנו יותר DESAI
אך היינו מבקשים פרטים נוספים על האיש: מקצעו, מעמדו וכו׳, שכן בכנס משתתפים אנשים ברמה גבוהה ביותר.

אם רמתו נראית לך אנא גשש <u>ללא כל התחייבות</u> מצדנו אפשרות השתתפותו.

ב ב ר כ ה,

י. ורד

מזכר

(להתכתבות פנימית במשרדי הממשלה)

אל:

מאת: מ. קירשן

הנדון: ישיבה

התאריך: 11/2

תיק מס'

711.1

אין לי הערות נוספות – רק לגבי
הנוסח בלשון של דברים, לדוגמא ב-
הפרק "מסלול נסיגה" (אם אין טעות
נכונה) לא מצאתי בעברית ה"מגמה".

ש.

מדף 1010

משרד החוץ

ירושלים, ד׳ באדר א׳ תשל"ג
6 בפברואר 1973

אל : מר יוחנן מרוז, סמנכ"ל
גב׳ תמר אשל, עוזרת בכירה לראש העיר, עיריה ירושלים
גב׳ יעל ורד, מנהלת מזתי"ם
מר יואל בר-רומי, מנהל אמד"ר
מר נחום אסתר, מנהל מאו"ר

מאת : מנהל המחלקה לקשרים עם כנסיות

הנדון: ביקורי אח"מ בירושלים

תודה על הערותיכם!

הזרתי וערכתי את הדברים במגמה לשקף את הערותיכם בנוסח החדש, הר"ב.

חשוב כי למנכ"ל יוגש ניר המוסכם ועל דעת כל הנמענים והח"מ. החזר(י) נא לי, איפא את הר"ב או בציון מלה-אשור או בהערות נוספות.

(אם יתברר כי נחוצה, בכל זאת, התיעצות משותפת, פא"פ, הריני מודה מראש על היענותכם!).

אעריך תגובה בכל ההקדם.

ב ב ר כ ה,

מ. פרגאי

ל ו ט ה

העתק: מר שמאי כהנא, מנהל לשכה המנכ"ל (עם הלוטה).

6.2.63

אל : המנהל הכללי, מר מ. גזית

מאה : מיכאל פרגאי

הנדון: ביקורים של אח"מ בירושלים

בעקבות פניתך כי אכבז הצעה של הנחיות-קבע (מעין Policy-Paper או guide-lines) לקביעת הכניוה-ביקור של שרי-חוץ, אח"ם וכו׳, בירושלים, עיינתי תחילה במספר הקדימים אופיניים שלביקורי שרי-חוץ, כלהלן :

1. ארה"ב: רוג׳רס (מאי 1971)
2. איטליה: מורו (מרס 1972)
3. רפ"ג: י. שייל (יולי 1971)
4. הולנד: שמלצר (מאי 1972)
5. בוליביה: גוטיארד (אפריל 1972)

כן עיינתי בתכניות לקראת ביקורו של שר החוץ הברזילאני, הנערך בימים אלה.

לסיוטא הראשונה קבלתי את הערותיהם של י. מרוז; י. בר-רומי; יעל ורד; תמר אשל; נחום אסתר.

הדברים המועלים בזה משקפים הערות אלו ומהווים, איפא, הצעה מסוכמת; הריכוז והניסוח הם של הח"מ.

א. בקורו בירושלים של כל שר-חוץ הנו נושא בעל השלכות מדיניות ברורות, וזאת בנוסף למרכיבים הדתיים-אישיים של תכנית הביקור.
מנקודת הראות של משרד-החוץ נודע, איפא, משקל רב לסוגיות המדיניות הקובעות, - אחוד העיר תוך מחיקת "גבול" בין חלקי העיר מימי משטר שה"ן; תחולתם של חוקי ישראל בעיר כולה בתחומיה המוניציפליים המורחבים; הימצאותם של אתרים חשובים מסוימים בשטח הממשל הצבאי (כנסיה המולד בבית לחם) ועוד.

2./..

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1. [illegible]
2. [illegible]
3. [illegible]
4. [illegible]
5. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

6. [illegible]

...2

ב. בסדור פרטי בקור אח"מ יש בד"כ להבחין בין החלק הרשמי שלדידו צריכה להיות לנו שליטה מלאה, לבין חלק בלתי-רשמי, או אישי, שלדידו האורח יעשה כטוב בעיניו.
בהנחיות שלהלן ענין לנו בחלק הרשמי בלבד.

ג. בעוד דרושה גמישות מסוימת בקביעת הפרטים, הרי מרכיבים אחדים של התכניה הם בעינינו הכרחיים ולדידם לא ייתכנו ויתור או התפשרות.
מרכיבים אלה תכליתם להמחיש לאורח כי :

1. בירושלים קיימת הציפות היישוב היהודי משך 3000 שנה ויותר (להוציא פרקי זמן בהם נאסר על יהודים לשבת בה).
2. ירושלים - כולה - היא בירת האומה.
3. ירושלים הינה מושב השלטון הריבוני המרכזי.

פרטי תכנית הביקור חייבים לשקף בצורה מייצגת את שלושה היסודות הללו גם יחד, - ההיסטורי (1) התרבותי-המינהלי-עירוני (2) והריבוני (3).

היישום המעשי של השלושה, שילובם בתכניה הלכה למעשה, והמשקל היחסי הנודע לכל אחד במסגרת של תכנית-בקור מסויימת, - יהיו שונים בכל מקרה, ברם משהו אופייני ומייצג מכל אחד חייב להיות כלול בכל תכנית של בקור רשמי-ממלכתי.

ד. הרי פירוט-מה, בחינת הדגמה, להמחשת שלושת היסודות הנ"ל בבקור ממלכתי; אחדים מהם מייצגים, כמובן, בעצם הווייתם יותר מיסוד אחד :

ירושלים היהודית-היסטורית: (מס' 1 לעיל)
הכותל המערבי
היכל הספר
החפירות ליד הכותל
הירודיון, קברי סנהדרין וכד'

ירושלים בירת האומה: (מס' 2 לעיל)
יד ושם
האוניברסיטה העברית (הר-הצופים)
הר הרצל (מוזיאון הרצל)
בית הקברות הצבאי

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

...

<u>ירושלים – מושב השלטון הריבוני :(מס׳ 3 לעיל)</u>

הכנסת

עיריית ירושלים המאוחדת (בקור אצל ראש העיר)

אירועים רשמיים בעלי אופי התיעצותי, טקסי או חברתי נערכים <u>בלעדית</u> בירושלים : בבנין הכנסת, במשרדי החוץ ורוה"מ, בבית רוה"מ ובבית שה"ח. משכן הנשיא.

היסודות האלה, וכאמור : לפחות <u>משהו</u> מכ"א, הם בחינת נכסי צאן ברזל של בקור ממלכתי בירושלים.

<u>הרי השלמות-מספר:</u>

<u>אכסון:</u> (–) ה-מלון, בהא הידיעה, שבו יאוכסן אח"מ הנו מלון המלך דוד. (בשעת הדחק יוחלף ע"י אינטרקונטיננטל).

(–) גודש האירועים בירושלים יחייב בד"כ ממילא לפחות לינת לילה אחד בעיר.

<u>מסלולי נסיעה</u> : מסלולי הנסיעה והסיור ייקבעו <u>בלעדית</u> לפי נתוני השטח והמרחק ותוך התעלמות גמורה בקיומו-בעבר של "קו ירוק". לדוגמא: אם מגדל דוד כלול בתכנית אזי <u>כל</u> האתר כלול, <u>משני</u> צדי קו-שהֿן לשעבר ותוך גישה פיסית הן מצד דרך חברון מחוץ לחומה והן מצד מזרח בפנים החומה. בדומה לכך יוסע האח"מ ברכב דרך שער יפו והרובע הארמני אל הרובע היהודי והכותל המערבי : לרידנו אין בנמצא "קו ירוק", העיר כולה היא אחת.

<u>מסיבת העתונאים</u>: מסיבה העתונאים, בד"כ לקראת סיום הביקור, תיערך <u>בירושלים</u> (לא בת"א ולא בנ"ת לוד וכו׳) והדיווח של העתונאים ישא Dateline ירושלים.

<u>אופציות:</u> מעבר ליסודות המנויים לעיל קיימים, כמובן, אחרים וכו׳ נוספים שניתן לכלול במסגרת הבקור, או מחוץ למסגרת הרשמית, הכל לפי האיש והענין. בין אופציות אלו גם היסודות הדתיים הספיציפיים, האחרים המקודשים לנצרות ולאיסלם, כנסית המולד בבית לחם, ים המלך (קומראן, חפירות יריחו, גשר אלנבי).

<u>עד כאן.</u>

למען שלמות התמונה אוסיף כי כלי-קודש, כולל קרדינלים (רוסטי, קיניג) ואנשי צמרת הותיקאן (בינללי, האמר, רוללי ועוד) <u>תמיד</u> מתאכסנים בירושלים, בד"כ בעיר המזרחית (קריז באכסניות כנסיתיות) ותמיד מבקרים/מסיירים בעיר כולה, ללא הסתייגויות או בהלבטויות, וכן בבית לחם וכו׳.

ב ב ר כ ה,

מיכאל פרגאי

- [illegible] -

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

85

ס ו ד י

ירושלים, ז׳ אדר א׳ תשל"ג
9 בפברואר 1973

אל : מר א. בן-חורין, השגריר, בון

מאת : י. מרוז, ס/מנכ"ל

111.1

אלישיב היקר,

קיבלת מפני דיווח על פגישת השגריר הבלגי בעם נציגי הקהיליה בישראל בעקבות הזמנת ראש-העיר ירושלים לערוך יום סיור בבירה לסגל הדיפלומטי.

גם לאור הדברים ששמעתי מן השגריר הבלגי, וגם על פי הערכה כללית יותר, עלה בדעתנו שיש טעם לנסות לקדם עניני ירושלים דווקא באמצעות השגריר הגרמני. דיברתי על כך עם ראש-העיר ועם המר אשל, והם קיבלו את הרעיון. בימים הקרובים יהיה פוטקאמר אצל טדי בבית, כשהמטרה העיקרית הנושא הנדון.

העילה (להבדיל מן המטרה) שונה במקצת, אך היא מתקשרת מהותית לעיקר: כידוע הורמה מרפ"ג באמצעות הצלב-האדום לכמה מפעלים ומוסדות חינוך במזרח-ירושלים. לאחרונה הודיעו לעיריה (כנראה על סמך הוראה מבון) שלהבא יוכלו לתמוך במוסדות אלה רק אם יועברו למערב-העיר.

למותר לציין שזה טיעון גואל לחלוטין, אך הוא מתקשר איכשהו לנושא הרחב יותר, ועל כן נאחז בו טדי כדי להזמין אליו את השגריר הרפ"גי.

אעדכן אותך.

בברכה,

יוחנן מרוז

י. מרוז

העתק:
המנכ"ל
לשכת השר
מנהל אירופה א׳

1123

ז' באדר א' תשל"ג
9 בפברואר 1973

אל : מר ת. מירון, השגריר, אוטבה

מאת: ס/מנהל מצפ"א

הנדון: ירושלים
לשלך 677 מה-5.2

... רצ"ב העתק נוסח תשובתו של Marshall Wright ממחמ"ד למורשה לי המילטון יו"ר תת הועדה למזה"ת של בית הנבחרים הדן במדיניות ארה"ב לגבי המעמד של ירושלים.

המכתב הנ"ל נושא תאריך ה-17.1.73 ופורסם ב"דפי הקונגרס" ב-20.1.73.

ב ב ר כ ה ,

ג. ירדן

EMBASSY OF ISRAEL
45 Powell Avenue
Ottawa, Canada

שגרירות ישראל

677

אוטבה, ג' באדר א' תשל"ג
5 בפברואר 1973

251.1

אל: מצפ"א

מאת: השגריר, אוטבה

הנדון: ירושלים

שלחו בא לי התבטאויות אמריקניות גלויות בזכות הישארותה
של ירושלים עיר מאוחדת.

ב ב ר כ ה ,

ת. מירון

AMBASSADE D'ISRAEL

שגרירות ישראל

69

ברזיליה, ה אדר א תשל"ג
7.2.73

451.4

אל: אמד"ר

יחר 111.1

מאת: הממרבה הזמני, ברזיליה

420.1

הנדון: מעמד הקונסולים בירושלים
מכתבנו מ- 28.12.72

רצ"ב צילום מכתב תשובה בנדון שקבלנו מד"ר ש. קולבי, מנהל המחלקה לעניני נוצרים במשרד הדתות.

אך האם אין למשרד החוץ ענין בנושא זה ואין הוא נוקט עמדה? נראה לנו כי לאפשרות של מנוי קונסול ברזיל בירושלים יש השלכה מדינית ברורה מאד.

אנא תשובתכם.

בברכה,

איתיאל פן

העתק: משפט

מדינת ישראל

אל: מר איתיאל פן, משרד החוץ, כאן.

מאת: המחלקה לעדות נוצריות, משרד הדתות.

התאריך: ח' בשבט תשל"ג
11.1.73

כס. 29/1/2

הנני להתייחס לשאלות שאתה מעמיד לבירור:

א) הטכסים של חג המולד ושל פסחא מתנהלים בהתאם לסטטוס-קוו. הפרנציסקנים המסרנים על הטכסים של העדה הלטינית דבקים באופן קפדני בנהגים המקובלים. מוזמנים לטכסים הקונסולים הכלליים, נציגי המדינות שתמכו בעבר ותומכים כעת בזכויות של הקתולים במקומות הקדושים. הנציגים המוזמנים הם הקונסולים הכלליים של צרפת, איטליה, ספרד ובלגיה.

ב) הקונסולים הנ"ל מכהנים כנציגי ארצותיהם בעיר ירושלים הבינ"ל כביכול (וביהודה ושומרון) וקשריהם עד מלחמת ששת הימים היו אך ורק עם הממונה על מחוז ירושלים. אף על פי שלא נמנו על חברי הסגל הדיפלומטי המוכר בישראל הוענקו להם ההטבות שמהן נהנים הנציגים הקונסולריים. אחרי 1967-עד כמה שידוע לי-קיים קשר עם המחלקה הקונסולרית של משרד החוץ.

ג) אם הברזיליאנים יעלו את שאלת מינוי קונסול בירושלים) לדעתי-מלבד הסכמתנו העקרונית הדבר לא ייתן להם את הזכות להשתתף באופן רשמי בטכסים של חג המולד. בטוחני שהפרנציסקנים השמרנים לא ירצו לשנות את הסדור המקובל.

בברכה,

ד"ר ש. קולבי
מנהל המחלקה ויועץ השר לעניני הנוצרים

העתק: מר פרגאי, הממונה על ענינים כנסיתיים, משרד החוץ.

משרד החוץ

ירושלים, ל' באדר ב' תשל"ג
4 בפברואר 1973

אל : מר מ. פרגאי

מאת : י. מרוז, ס/מנכ"ל

הנדון: ביקורים של שרי חוץ בירושלים
מזכרך: 951 מן ה-2 לח.ז.

אני מקבל עקרונית סולם ההגדרות שנקטת במכתבך 242 אל המנכ"ל, ואני מסכים גם להצעות המעשיות בקטגוריות "חיוני" ו"רצוי" לגבי שלש הזהויות של ירושלים.

ההגדרה "מהנה" מטבע הדברים סוביקטיבית לחלוטין, ואישית הייתי בוחר בדוגמאות שונות - אולם אין לדבר חשיבות מוחשית.

אני מקבל גם קביעתך במכתבך 223 שמסלולי נסיעה ייקבעו ע"פ נתוני השטח, אולם צריך להיות ברור שביישומה של קביעה זאת תהיינה חריגות הנובעות מנתונים מדיניים, דהיינו מעמדותיהן של הממשלות הנוגעות בדבר. פרשת הזמנת ראש-העיר לסגל הדיפלומטי מלמדת משהו בנידון.

ב ב ר כ ה ,

י. מרוז

משרד החוץ

[illegible] 1973

[illegible]

[illegible]

[illegible] 242 [illegible]

[illegible]

[illegible] 223 [illegible]

[illegible]

[illegible]

111.1

200

שמור

ירושלים, ב' באדר א' תשל"ג
4 בפברואר 1973

אל : מר משה ששון, סמנכ"ל

מאת : מנהל המחלקה לקשרים עם כנסיות

הנדון: המלך חוסיין ושלוש הדתות

ג'רוסלם פוסט מביא הבוקר כתבה על ראיון חוסיין לעתון טיימס (לונדון) ערב צאתו לארה"ב.

גם שדורי ישראל הביאו פרטים על ראיון זה, כולל הרעיון שחוסיין העלה, כביכול, בדבר כינוס ראשי שלוש הדתות לשם דיון על עתיד ירושלים.

לפי הנוסח המובא בג'רוסלם פוסט הוא אמר כך :

"... new strength and purpose might be given to their efforts if at the same time the spiritual leaders of the three faiths shared their views on ecumenical conclave..."

ספק רב אם זו ממש קריאה או הזמנה לכינוס וכו' וגו'.

הנני מציע כי נימנע מכל התיחסות או תגובה להתבטאות זו, מטוב ועד רע.

בברכה,

(-) שמואל פרגאי
ש. פרגאי

העתק: מר א. לוריא, יועץ מדיני לשר
מר א. עברון, סמנכ"ל

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

(s) [illegible]

[illegible]

112

אתונה, ה׳ באדר א תשל״ג
7 בפברואר 1973

במקום מברק

אל : מנהלת מזת״ים

מאת : היועץ, אתונה

1111

הנדון: ועדת ירושלים
מכתבך מס׳ 47 מיום 28.1.73

למען הסדר הטוב ברצוננו להודיעך כי הטיפול בנדון טרם הסתיים. אנו מקווים שבימים אלה נוכל להבריק תוצאות.

ב ב ר כ ה ,

א. ארזי

[illegible]

[illegible] 1973

[illegible]

[illegible] : [illegible]

[illegible] : [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

CONSULATE OF ISRAEL
BOMBAY

קונסוליה של ישראל

911.1.1/187

7/2/73

שמור

אל : גב' יעל ורד, מנהלת מזת"ים

מאת : הקונסול, בומביי

הנדון : ועדת ירושלים
מזכרך מ-4/2

דברתי עם מר ג'.ב. דה סוזה, מנהל הפרויקט העצום של הקמת עיר תאומה לבומביי בקרבת העיר הנוכחית. הוא בעצמו איננו רשאי להשתתף בועדה בישראל- בהיותו פקיד ממשלתי גבוה - אבל המליץ על מר X.S DESAI, מנהל הפרויקט ב- CITY INDUSTRIAL DEVELOPMENT CORPARATION (CIDCO) החברה המטפלת בהקמת העיר. הוא אחראי על התכניות ועל האדריכלים.

בשלב זה איני רוצה להזמינו אל משרדי, כדי לא לעורר בו תקוות שוא.

מר קשורונג סינג נמצא מחוץ לעיר; אשתדל לראותו עם שובו.

יאגור - לקבל תשובה
דסאי - [illegible]

בברכה,

יאיר ארן
קונסול

"KAILAS", 50, PEDDER ROAD CUMBALLA HILL, BOMBAY 26. Tel. : 362793. Telegrams : MEMISRAEL-BOMBAY

CONSULATE OF ISRAEL
BOMBAY

קונסוליה של ישראל

911.1.1/139

30/1/73

שמור

אל : גב' יעל ורד, מנהל מזת"ם

מאת : הקונסול, בומביי

הנדון : ועדת ירושלים

קבלתי את מזכרך בנדון ללא תאריך אליו צורף מכתב 1004 מ-24/12/72 בדיפ. של הינדו. אני מניח שטוב תזמינו את מר ס.ג. מאגור מכלכתא, שסיפר לי כי הוזמן לועידות קודמות. אני הייתי מציע להזמין את מר קושוואנג סינג עורך ה"אילוסטריטד ווקלי", איש אשכולות, אשר יוכל לתרום לא מעט לועדה. כמובן שלא אדבר אתו ללא הנחיות מכם ואין לדעת אם הוא פנוי, כי מרבים להזמינו בעולם. אם את מעונינת במועמדים נוספים, אנא הודיעיני.

בברכה,

יאיר ארן
קונסול

העתק : מר א. הר-אבן, הסברה
ממאסו"ק
אירופה א'
אירופה ב'

[illegible]

CONSULATE OF ISRAEL
BOMBAY

314.1.1/139

30/1/73

[illegible]

[illegible]

[illegible]

24/12/72 [illegible] 1004 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

תאריך 9/2/73

סוג

אל [illegible]

מאת לשכת שר החוץ

הנדון

[illegible] הרצאה [illegible] שלה.

ראה מר שטרן הכין טיוטת תשובה לעיונך

[illegible]

בברכה.

[illegible]

ה 100*500 5.67

סווג ....   תאריך 5.2.73

אל: מר [illegible]

מאת: המנהל הכללי

כפי שאמרתי לשה"ב בע"פ
הלך מר פרגאי להכין תסריט
משהו על ביקורו של [illegible] בירושלים
נראה לי זה יהא מוכן תוך
יום-יומיים.

[illegible]

העתק: [illegible]

ראש העיר
رئيس البلدية
MAYOR OF JERUSALEM

ירושלים, ל' שבט תשל"ג
2.2.73

לכבוד
שר החוץ
מר אבא אבן
משרד החוץ
ירושלים

כבוד השר,

כראש העיר ירושלים, הרשני להתריע נגד הכרסום המתמיד שאנו עדים לו מצדנו בקשר למדיניות שלנו לגבי מעמדה של ירושלים כבירת ישראל.

משרד החוץ הממונה על העבודה המדינית, צריך היה להבטיח את כל האספקטים המדיניים הקשורים בשאלה זו וכן לראות עצמו אחראי לייזום פעולה שאמנם תהיה נאמנה למדיניותו.

הודעתי כבר בפני מנכ"ל משרד החוץ על [illegible] מקומה של ירושלים בביקוריהם של שרי חוץ ואישים נכבדים אחרים. לפני כל ביקור של שר חוץ מתקיים דיון לגבי החלק הירושלמי בתכנית, אולם עד כה הצלחנו ברוב המקרים לעמוד על עקרונות מסוימים. אני מבין שלגבי ביקורו הקרוב של שר החוץ הברזילאי היו ויתורים מרחיקי לכת מבחינתנו. כי התכנית שקשורה עם עיריית ירושלים, אשר בוצעה לגבי שרי חוץ רבים בעבר, בוטלה לגבי ביקור זה.

עדיין ממשיכים שרים לקבל שגרירים ואורחים נכבדים מחו"ל בלשכותיהם בתל-אביב במקום בירושלים גם כשאין כל אלמנט של דחיפות מיוחד.

עדיין ממשיכים גולם לרדת לתל-אביב למסיבות השגרירים. דומה היה צריך לדאוג שתהיה הערמה נכונה לשגרירויות הנמצאות בירושלים ולהבהיר את [illegible] ירידות מתל-אביבות לערוך קבלות פנים בירושלים. כדוגמה לקבלה המכובדת שערך השגריר הגרמני במלון המלך דוד.
לדעתי, אין מקום שחברי הממשלה יבקרו במסיבות בתל-אביב. הנציגות הישראלית הרשמית, כולל משרד החוץ, צריכה להיות מגלה בלבד.

./..

יש צורך לטפל בצורה נמרצת יותר בשאלת הטריטוריות הנלוות לירושלים. כל המסירות הנעשות כעת מעוררת בעיות מגורים קשה. בלי הקמה בתנופה מתוזמנת לפתור את הבעיה, ולו גם זמנית, אנו עלולים לעמוד בפני מצב שאלו התושבים כבר בירושלים ירדו אף הם לשפלה.

הנושא של פדיון אדמות כנזכר מהמצויים בירושלים לטריטוריות שהעלינו כעניין, הוא נושא חשוב ודחוף. עיריית ירושלים איננה מופקדת עליו, אולם בעיני זו הסכנה הלא מתאר לגבי כל רזרבה קרקעית, דרושה מימון דחוף. אמנם התמנתה ועדה לנושא זה בראשות מינהל מקרקעי ישראל, אולם משרד האוצר חייב לראות עצמו אחראי לביצוע המשימה ולהשגת האמצעים הכספיים הדרושים.

העליתי מקצת מהבעיות ואני מקווה שיינקטו החלטות ופעולות בכיוון הדרוש.

בברכה,

טדי קולק

העתק:

הגב' גולדה מאיר, ראש הממשלה

המר י. ש. שפירא

EMBASSY OF ISRAEL
WASHINGTON, D.C.

שגרירות ישראל
ושינגטון

67

סודי

ה׳ אדר א׳ תשל"ג
5 בפברואר 1973

255.1

1111

אל: מר מ. ארד, ניו יורק

מאת: הציר(הסברה), וושינגטון

הנדון: <u>ירושלים</u>

תשומת לבך מופנית למכתב חקר מס׳ 77 מ-5 בח"ז, המפרט טעונים מוסמכים ויסודיים לסתירת נסיון חוסיין להגדיר עצמו כ"מגן הנצרות", ואשר העתקו נשלח גם אליכם.

מן הראוי להוועץ בכמה מידידינו הבקיאים בנושא הכנסיות במגמה לאתר אישיות נוצרית בעלת מוניטין שתהא מוכנה לחבר ולפרסם רשימה אודות ירושלים והמקומות הקדושים, שתכלול הן נתוני היסוד של טעוננו והן הנקודות המפורטות בסקירה הנ"ל. חשוב שהרשימה <u>לא</u> תתפלמס בפרוש עם דברי חוסיין בתקליט ולא תתיחס אליהם, שכן דברים אלה לא זכו כאן לשום פרסום ואינם ידועים כלל בצבור האמריקני. (לא ברור כמה ממקבלי התקליט טרחו בכלל להאזין לו).

בברכה,
(—) צבי ברוש

צבי ברוש

העתק: מנהל מצפ"א
מנהל המחלקה לקשרים עם כנסיות
מר א. שוקת, חקר
מר ד. זוהר, כאן

200

<u>שמור</u>

ירושלים, ב׳ באדר א׳ תשל"ג
4 בפברואר 1973

אל : מר משה ששון, סמנכ"ל

מאת : מנהל המחלקה לקשרים עם כנסיות

הנדון: <u>המלך חוסיין ושלוש הדתות</u>

ג׳רוסלם פוסט מביא הבוקר כתבה על ראיון חוסיין לעתון טיימס (לונדון) ערב צאתו לארה"ב.

גם שדורי ישראל הביאו פרסים על ראיון זה, כולל הרעיון שחוסיין העלה, כביכול, בדבר כינוס ראשי שלוש הדתות לשם דיון על עתיד ירושלים.

לפי הנוסח המובא בג׳רוסלם פוסט הוא אמר כך :
"... new strength and purpose might be given to their efforts if at the same time the spiritual leaders of the three faiths shared their views on ecumenical conclave..."
ספק רב אם זו ממש קריאה או הזמנה לכינוס וכו׳ וגו׳.

הנני מציע כי נימנע מכל התיחסות או תגובה להתבטאות זו, מטוב ועד רע.

ב ב ר כ ה,

ס. פרגאי

העתק: מר א. לוריא, יועץ מדיני לשר
מר א. עברון, סמנכ"ל

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]: [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

משרד החוץ

1.2.73

דחוף - סודי
63

אל : שר-החוץ

מאת : י. מרוז

הנדון: ה"תשע" וירושלים

1. ב-8 בינואר שלח ראש-עירית ירושלים מכתב אל כל השגרירים המואמנים בישראל בו הציע עריכת "יום-ירושלים" לסגל הדיפלומטי. העתק המכתב מצ"ב. בעת השיחה המתוארת להלן לא ידעתי תוכן המכתב לפרטיו, אם כי כללית שמעתי על קיומו יום או יומיים קודם.

2. ב-31 בינואר פנה אלי שגריר בלגיה מטעם ובשם כל נציגי מדינות הקהיליה בישראל. השיחה נתקיימה בנמל-התעופה לוד, כאשר באנו להקביל פניך, והשגריר ביקש לראותה, כאילו התקיימה במשרדי.

השגריר היה במבוכה בולטת במשך כל השיחה, ואף נתן להבין שדעתו האישית איננה נוחה מן השליחות שהוטלה עליו. והנה סיכום דבריו:

א) שיגור מכתבו של ראש-העיר לחברי הסגל הדיפלומטי, שלא באמצעות מחלקת הטקס של משרד החוץ, גרם פליאה אצל אחדים משולחיו, לאמר אצל שגרירי הקהיליה.

ב) נוכח עמדתן של אחדות ממשלות הקהיליה (la position de certains gouvernements), ואי-יכולת נציגיהן הנובעת מעמדה זאת להיענות להצעת ראש-העיר, נתבקש שגריר בלגיה להביא לפני משאלתם של הנציגים שיוזמתו של ראש-העיר "תיזנח" (que cette initiative soit abandonnée).

3. השגריר הבהיר ששליחות זאת הוטלה עליו בפגישה מיוחדת של שגרירי הקהיליה שכונסה לפי דרישת אחדים מהם, כיון שבלגיה משמשת יו"ר תורן של מועצת השוק. הוסיף שהינו מדבר כמובן רק בשם הקהיליה, אך ידוע לו מהדים שנתקבלו מנציגים אחרים (הזכיר במפורש שגרירי ארצות הצפון) שעמדתם דומה.

4. השגריר עצמו ראה פניית קולק כחסימה, ולדבריו אף שקל להיענות לה, אולם בלחץ אחדים מעמיתיו ביקש הנחיות מבריסל, והתגובה שקיבל היתה שלילית.

הוסיף שבעבר השתתפו בסיורים כאלה מטעם ראש-העיר רק נציגיהן של מדינות אמל"טיות ואפריקניות.

5. כאמור היה וילמס נבון ביותר. סיפר שעמדה קיצונית במיוחד (אשר עוררה תדהמת האחרים) ננקטה על ידי שגריר צרפת, כשעמדת האחרים היתה הרבה יותר nuancée. עוד אמר שלשגריר הגרמני לא נעמה ההתייעצות כל עיקר. הקונצנסוס שהתקבל הוא כמובן ביטוי למכנה המשותף הנמוך ביותר.

2/.

[illegible]

1.2.73

[illegible]

1. [illegible]

2. [illegible]

[illegible]

א) [illegible]

ב) [illegible]

3. [illegible]

4. [illegible]

[illegible]

5. [illegible]

/2..

משרד החוץ

6. אמרתי לשגריר שאעביר את דבריו. הערתי שאינני מתייחס לאספקט הפרוטוקולרי (מה גם שבעת השיחה לא ידעתי לאשורו תוכן מכתבו של ראש-העיר), אך לגופו של ענין אני מניח שאשוב לשוחח אתו אחרי שאקבל הנחיות הממונים עלי.

וילמס העיר שאין בכוונתם לנפח את כל הענין, ועל כן נקטו בדרך הפנייה אלי. עם זאת אמר, לשאלתי, שלפחות אחד מעמיתיו כבר השיב לקולק (הכוונה לדני).

7. בשלב מסויים של השיחה הצטרף אלינו המנכ"ל, ווילמס חזר באזניו פחות או יותר על הדברים שמסר לי קודם לכן. לשאלתו של המנכ"ל האם פניה זאת היתה מתקיימת גם אלמלא היתה לענין נגיעה למזרח-ירושלים (למעשה אין הדבר מוזכר במכתב קולק) השיב השגריר שלפחות לגבי אחד הנציגים, דהיינו שגריר צרפת, אין בכך כדי לשנות.

8. הפנייה המורה הן לגופו של ענין והן כראיה להמשך התיאום המבצעי של מדינות הקהיליה. השגריר הטעים שמתקיימות התייעצויות תקופתיות קבועות בין נציגי הקהיליה במסגרת המטרה המוצהרת של תיאום מדיני מירבי.

9. <u>הנני מציע</u> שאוסמך לאמר לשגריר הבלגי שבעינינו מכתבו של קולק תמים להלוטין (וזאת לדעתי האמת), ואין אנו רואים במה הוא מחדש. כל שרי-החוץ של מדינות השוק ערכו ביקורים בירושלים. (אגב, נקודה זאת העלה וילמס בעצמו להדגשת הסתייגותו האישית מן הפנייה). לא נמליץ בשום אופן לראש-העיר לבטל את פנייתו, והשגרירים ינהגו כהבנתם. נצטער אם לא יקבלו הצעתו האדיבה של ראש-העיר, אך כמובן לא נוכל להכריחם.
עד כאן הצעתי לתשובה לבלגי.

10. אני מתאר לי שהשתתפות בסיור תהיה קטנה, אך זה פחות חמור מביטול בשלב זה. (לא רק מבחינה מדינית-עקרונית אלא גם מבחינת ההד הציבורי שיהיה לביטול כזה לפי הערכת המשרד). עם זאת אני מצטער שיוזמתו של ראש-העיר לא תואמה מראש עם משרד החוץ במישור המדיני (אני מבין שראש הטקס ידע עליה).

11. בסופה של השיחה הרהר השגריר בקול מה יהיה ביום העצמאות.

12. רשמתי את הדברים בקיצור. מדברי השגריר התרשמתי שהדוחפים העיקריים היו הצרפתי, ובמידה פחותה הדני וההולנדי. אינני יודע כיצד התבטאו האיטלקי והבריטי.

12. אודה לך אם תאשר התגובה המוצעת בסעיף 9.

ב ב ר כ ה ,

ג. מרוז

העתקים:
המנכ"ל
המשנה למנכ"ל
מר א. לוריא
ראש הטקס
מנהל אירופה א'
מנהל אירופה ב'

ראש העיר
رئيس البلدية
MAYOR OF JERUSALEM

January 8, 1973

Excellency,

In an attempt to acquaint the diplomatic corps of Israel with some of the latest developments in Jerusalem and future plans for the city, we are inviting all Heads of Mission and their spouses to spend a day in Jerusalem, visiting together with me various educational, welfare and development projects in the city. We will lunch together, possibly at the Jerusalem Theatre, which will give us an opportunity for informal discussion and off-the-record answers to your questions. (The press will be excluded from the tour.)

Detailed plans have not yet been formulated, as we very much want to try to include in our itinerary specific requests and interests of the participants. If you have any such wishes, please do let us know. An early answer as to whether I can look forward to your participation will be greatly appreciated, and will enable us to make detailed plans and fix a definite date and timetable.

Programs of this type have been held on several occasions in the past for the diplomatic corps in Jerusalem and have been most successful. This one should prove to be equally so.

In hopes of receiving soon your affirmative reply, and your suggestions, I am,

Sincerely yours,

Teddy Kollek

AMBASSADE D'ISRAEL

שגרירות ישראל

שמור

באד גודסברג, כ"ח שבט תשל"ג
30.1.73

אל: גב' יעל ורד, מנהלת מזתי"ם

1111

מאת: חוה ביתן - בון

הנדון: ועדת ירושלים
מברקי מס. 313 מה- 30.1

בעת ארוחת ערב שהשגריר ערך לכבוד היינריך בל שוחחנו עמו בנדון. הסביר שהיה שמח מאד להשתתף, אך מפחד שמבחינה פיזית הדבר יכביד עליו מאחר וימצא במסע הרצאות בארה"ב במשך כל חודש מאי. עם זאת התרשמתי שאם יובטח לו שאינו צריך ליטול חלק פעיל מאד בכנס, יתכן שעוד יסכים לקפוץ ארצה לאותם הימים. מכל מקום אמר שעליו עוד להשיב לטדי קולק על הזמנתו והוא יעשה זאת בהקדם. באותה הזדמנות הוסיף שבלאו הכי יבוא לישראל השנה, ועידת מועדון פן הבינלאומי הלא תתכנס בנובמבר בירושלים והוא כידוע מכהן כנשיאה.

אגב, אלישיב ואני חשבנו רבות אם נוכל להציע לכם אישיות אחרת בעלת שעור קומה. אך עד כה לא הצלחנו לחשוב על מישהו מתאים. למותר להוסיף שזה לא כ"כ פשוט כאן.

בברכה,

חוה ביתן

נ.ב. - אולי תרצי להעיר לתמר שכתובתו של בל כפי שהנה מופיעה ברשימת חברי הועדה איננה מדויקת. הנכון הוא:

Hülchratherstr.7
5 Köln, B.R.D.

העתק: אירופה 1

61

29.1.73

אל : מר מיכאל פרגאי, מנהל המחלקה לקשרים עם כנסיות

מאת : י. מרוז, ס/מנכ"ל

הנדון: <u>ביקורי אח"מ בירושלים</u>
מכתבך: ג 1 8

הערותי הן אלה:

לסעיף א': אין.

לסעיף ב': אני מציע שלא לקבוע "עדיפות" בין מלון יהודי ללא-יהודי (דומני שהדבר נוגד "פריגיות"), אלא לקבוע המלצה שמלון המלך דוד הוא האכסניה לאח"מ - ואין לקבל טענת "אין מקום".

לסעיף ג': מדוע כלול ביתו של שר-החוץ ברשימת נכסי צאן ברזל? אם היה שם ארוחה, יזדמן לכך האורח ממילא, אך אחרת אינני רואה בו landmark המחייב ביקור.

לסעיף ד': אין לי הערה לאתרים המוצעים, אם כי כל רשימה מסוג זה בהכרח סובייקטיבית. מאידך יהיה ברור מראש שברוב המקרים (למעט במידה שמדובר באח"מ אירופאים) תהיה רשימה זאת מלאה תיאורטית, להוציא כנסיית המולד בבית-לחם.

ב ב ר כ ה ,

י. מרוז

העתקים: מר י. בר-רומי
מר ג. אמתר
גב' יעל נרד
מר ש. כהנא

25.1.73

מר י. מרוז, סמנכ"ל

אירופה 2

הנדון: <u>הזמנת ראש העיר ירושלים לשגרירים הזרים</u>

השגריר הדני ביקש למסור לך את הענין הבא:

לאחרונה שלח ראש העיר ירושלים מכתב לשגרירים הזרים בת"א, ובו הצעה לערוך ביקורים רשמיים בירושלים אשר יכללו את אותן הבעיות המעורבות הסברים,

בהיותו כעת זקן הסגל הדיפלומטי פנו אליו מספר שגרירים והסבירו כי הזמנה מעין זו איננה לרוחם. השגריר העיר כי אין לראות פניות כאלה כתלונות רשמיות, אך גם לא היה רוצה שהדבר יהפוך לתקרית ויקבל תהודה בינלאומית...

את דבריו אלה ביקש כי אעביר לך באורח דיסקרטי.

ב ב ר כ ה,

קולט אביטל

23.1.73

אל: הסברה, וושינגטון

מאת: הקונסוליה הכללית, בוסטון

הנדון: ירושלים ב"כריסצ'ן סאיינס מוניטור"

ל"ב מכתב (מ-19.1) המסביר את עצמו, מאחד מעורכי העתון, אשר כפי שדיווחתי פעמים אחדות - הוא אחד היחידים במערכה המסביר לנו פנים. במילה אחת, הוא רואה במאמר המערכת על ירושלים, מ-16.1, הל"ב, משום 'התקדמות'.

בברכה,

שמשון ענבל

העתק: השגריר, וושינגטון
מר ג.הנון, וושינגטון
מר מ. ארד, נ"י

מר א. עברון, סמנכ"ל
מנהל מצפ"א
מנהל הסברה
מר מ. פרגאי
קצין העתונות
מר ג. שגיא, מע"ת, תל-אביב

THE CHRISTIAN SCIENCE MONITOR
An International Daily Newspaper
One Norway Street, Boston, Massachusetts 02115
Cables: ALPHOMEGA BOSTON Telex: 94521
MONITOR BOSTON

Editorial Department

January 19,1973

Mr. Shimshon Inbal
Consul General
Consulate of Israel
450 Park Square Building
Boston, Massachusetts 02116

Dear Shimshon:

We were both so sorry to see and hear of the fire which destroyed your and other offices on Boylston Street,and were immediately suspicious as we heard first reports on the radio.

My wife heard from Mrs. Bierenger that at least your most imoortant papers were protected in safes. And now I learn, from a phone call to your regular number, that you are located at the above address..

In all the rush and excitement of things caused by the fire you might have missed the enclosed editorial on Jerusalem. I'm sure you don't agree with many of the sentiments express, but I wanted to point out some "progress". You'll note, in the red-underlined copy, that the concession is made that "An argument for the Israelis is the fact that Muslim interests and rights in Jerusalem have been better respected since the Israeli conquest than were Jewish rights during the Arab period of occupation."

I think that that general recognition represents progress! and wanted to bring it to your attention.

I hope we can have lunch one of these days, soon, because there's something I'd like to talk with you about,as my guest.

Sincerely,

Bert J.

Bertram B.Johansson
Focus & Syndication Editor

THE CHRISTIAN S

"First the blade, then the ear,

Tuesday, January 16, 1973

The Monitor's view

Who owns Jerusalem?

It is good, right, and proper that Israel's Prime Minister has sat down with the Pope in Rome for a talk about the future of the city of Jerusalem.

True, they are not the only people concerned about what happens to that city. The Greek Orthodox, the Protestant, and other Christian sects are as concerned as are the Roman Catholic Christians. And to a Muslim the Dome of the Rock is the last place on earth touched by the feet of the Prophet. It happens also to be the site of King Solomon's Temple.

A fair and true settlement of the future of Jerusalem would be the proper concern of a commission representing all Christian, Arab, and Hebrew groups. The others have not deputized Mrs. Golda Meir and the Pope to speak on their behalf.

Yet the two are well aware of the interests of others and their talk is obviously only a preliminary exploration of what might be done to make Jerusalem a place equally comfortable for the communicants of all the great religious groups.

Ideally, Jerusalem would be an international city. That is the only solution which Christians and Muslims could consider fair to their interests. It is the solution officially favored by the United Nations, and it is still the official goal of American diplomacy.

The conflicting Israeli view is expressed by the question, "What is Zionism without Zion?"

An argument for the Israelis is the fact that Muslim interests and rights in Jerusalem have been better respected since the Israeli conquest than were Jewish rights during the Arab period of occupation. Yet neither Christians nor Muslims will ever be satisfied with less than a truly international status for Jerusalem.

Israel's present possessiveness toward Jerusalem is in part the result of Arab possessiveness during the previous period. Time may erode that attitude. The fact that Mrs. Meir has gone to the Vatican to talk it over with the Pope suggests a new readiness in Israel to listen to the views of others. And perhaps also the Israelis begin to weigh the advantages to themselves of a more open attitude about Jerusalem.

A settlement about Jerusalem which would be acceptable to Muslims, as well as to Christians, would clear away a major hurdle from a settlement between Israel and Jordan. It would be a step, and an important step, toward a general peace in the Middle East. It is heartening that Mrs. Meir can at least talk about such a step with the Pope.

'It can

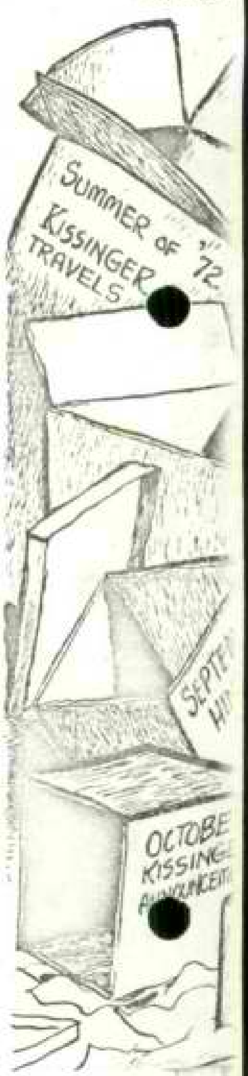

לבד למארר

EMBASSY OF ISRAEL

שגרירות ישראל

137

ש מ ו ר

י"ט בשבט תשל"ג
22 בינואר 1973

אל : גב' י. ורד, מנהלת מזתי"ם

מאת : השגריר, קופנהגן

העתק : אירופה ב'

1,111

הנדון: ועדת ירושלים
מכתבך 1004 מ-24.12.73

שוחחתי עם הבישוף של קופנהגן Westergaard-Madsen על אפשרות השתתפותו בוועדת ירושלים.

הוא איש חיובי לנו ומבחינת מעמדו הוא הבישוף החשוב בדנמרק. מעין: Primus inter pares.

הבישוף יבקר בארץ עם רעיתו - ביקור פרטי בין ה-15 וה-29 במארס ש"ז. הוא מעוניין להפגש עם טדי קולק כדי לשוחח אתו על הנושא.

אני מציע שתארגנו את הפגישה. יש כאן רק נקודה עדינה אחת. הוא נלווה אל Dr. Paul Hartling שה"ח דנמרק לשעבר, ויו"ר המפלגה הליברלית. למרות שהוא כאיש מדיני אינו מועמד מתאים לוועדת ירושלים לא יתכן שהבישוף יתקבל על ידי ראש העיר ואלו הד"ר הרטליג לא. יתכן שנוכל למצוא פתרון "חברותי" לבעיה קטנה זו.

ב ב ר כ ה,

משה לשם

משה לשם

789

ירושלים, י"ד בשבט השל"ג
17 בינואר 1973

אל : השגרירות, ושינגטון

מאת : מנהל המחלקה לקשרים עם כנסיות

הנדון: Christian Science Monitor - ירושלים
לפברקכם 146 מיום 16 דנא

במאמר הקחוץ הנ"ל על פגישת רוה"מ-האפיפיור רואה לנכון לאזכר - פעמיים ! - את נושא הבינאום

1. "Ideally, Jerusalem would be an international city".
2. "...international status for Jerusalem".

למותר לציין כי אין שני הרעיונות הנ"ל, - "עיר בי"ל" , - "מעמד בי"ל לירושלים" - היינו הך, אפילו שמילא הרעיון כולו אינו ברור ואינו מוגדר.

אפילו כך, הרי נראה רצוי להפש הזדמנות קרובה של שיחה עם העורך כדי להעמידו על הסכנותהכרוכות בכל צורת שהיא של בינאו"ם ודוקא לאינטרסים הנוצריים.

ויחד עם זאת חשוב להטעים כי הותיקאן גנז את רעיון הבינאום ושוב אינו מאזכר אותו. לעומת זאת דוגל הותיקאן בכינון הסדר מספקי לאספקטים הדתיים - האוניברסליים שבירושלים, הסדר שיהיה לו ביסוס בינ"ל מוכר.

ענין רב לנו בכך כי מונחים כמו "בינאום" וכיוצא בו, יישמטו לגמרי מהמילון של אמצעי התקשורת.

מברכה,

מ. פרגאי

העתק: הקונסול הכללי, בוסטון
מר משה ארד, ניו-יורק
מר א. אבידר, מנהל מע"ם
מצפ"א
הסברה

[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

משרד החוץ

מחלקת הקשר

מברק נכנס | **בלתי מסווג**

מס' 146

א ל: המשרד

מאת: רושיבגטון

נשלח 161300 ינו' 73

סקירת אמצעי התקשורת ליום 16/1 .

רוה"מ .

בכל העתונים כיסוי נרחב לביקורי רוה"מ אצל רוה"מ איטליה והאפיפיור כולל צלומים , מאידך הבלטת ההודעה מדובר הותיקן .

במאמר מערכת על ירושלים כותב ה"כרישצ'אן סיינס " :

WHO OWNS JERUSALEM ?

IT IS GOOD, RIGHT, AND PROPER THAT ISRAEL'S PRIME MINISTER HAS SAT DOWN WITH THE POPE IN ROME FOR A TALK ABOUT THE FUTURE OF THE CITY OF JERUSALEM.

TRUE, THEY ARE NOT THE ONLY PEOPLE CONCERNED ABOUT WHAT HAPPENS TO THAT CITY. THE GREEK ORTHODOX, THE PROTESTANT, AND OTHER CHRISTIAN SECTS ARE AS CONCERNED AS ARE THE ROMAN CATHOLIC CHRISTIANS. AND TO A MUSLIM THE DOME OF THE ROCK IS THE LAST PLACE ON EARTH TOUCHED BY THE FEET OF THE PROPHET. IT HAPPENS ALSO TO BE THE SITE OF KING SOLOMON'S TEMPLE.

A FAIR AND TRUE SETTLEMENT OF THE FUTURE OF JERUSALEM WOULD BE THE PROPER CONCERN OF A COMMISSION REPRESENTING ALL CHRISTIAN, ARAB, AND HEBREW GROUPS. THE OTHERS HAVE NOT DEPUTIZED MRS. GOLDA MEIR AND THE POPE TO SPEAK ON THEIR BEHALF.

YET THE TWO ARE WELL AWARE OF THE INTERESTS OF OTHERS AND THEIR TALK IS OBVIOUSLY ONLY A PRELIMINARY EXPLORATION OF WHAT MIGHT BE DONE TO MAKE JERUSALEM A PLACE EQUALLY COMFORTABLE FOR THE COMMUNICANTS OF ALL THE GREAT RELIGIOUS GROUPS.

IDEALLY, JERUSALEM WOULD BE AN INTERNATIONAL CITY. THAT IS THE ONLY SOLUTION WHICH CHRISTIANS AND MUSLIMS COULD CONSIDER FAIR TO THEIR INTERESTS. IT IS THE SOLUTION OFFICIALLY FAVORED BY THE UNITED NATIONS, AND IT IS STILL THE OFFICIAL GOAL OF AMERICAN DIPLOMACY.

THE CONFLICTING ISRAELI VIEW IS EXPRESSED BY THE QUESTION ''WHAT IS ZIONISM WITHOUT ZION?''.

AN ARGUMENT FOR THE ISRAELIS IS THE FACT THAT MUSLIM INTERESTS AND RIGHTS IN JERUSALEM HAVE BEEN BETTER RESPECTED SINCE THE ISRAELI CONQUEST THAN WERE JEWISH RIGHTS DURING THE ARAB PERIOD OF OCCUPATION. YET NEITHER CHRISTIANS NOR MUSLIMS WILL EVER BE SATISFIED WITH LESS THAN A TRULY INTERNATIONAL STATUS FOR JERUSALEM.

ISRAEL'S PRESENT POSSESSIVENESS TOWARD JERUSALEM IS IN PART THE RESULTOF ARAB POSSESSIVENESS DURING THE PREVIOUS PERIOD. TIME MAY ERODE THAT ATTITUDE. THE FACT THAT MRS. MEIR HAS GONE TO THE VATICAN TO TALK IT OVER WITH THE POPE SUGGESTS A NEW READINESS IN ISRAEL TO LISTEN TO THE VIEWS OF OTHERS. AND PERHAPS ALSO THE ISRAELIS BEGIN TO WEIGH THE ADVANTAGES TO THEMSELVES OF A MORE OPEN

2/.....

מברק נכנס

משרד החוץ

מחלקת הקשר

בלתי מסווג

ATTITUDE ABOUT JERUSALEM.
A SETTLEMENT ABOUT JERUSALEM WHICH WOULD BE ACCEPTABLE TO MUSLIMS, AS WELL AS TO CHRISTIANS, WOULD CLEAR AWAY A MAJOR HURDLE FROM A SETTLEMENT BETWEEN ISRAEL AND JORDAN. IT WOULD BE A STEP , AND AN IMPORTANT STEP, TOWARD A GENERAL PEACE IN THE MIDDLE EAST. IT IS HEARTENING THAT MRS. MEIR CAN AT LEAST TALK ABOUT SUCH A STEP WITH THE POPE.

ערביי ישראל

קאפוטו ממשיך בסדרת מאמריו בשיקגו טריביון ומדגיש אי-שביעות רצונם של ערביי העיר העתיקה משלטון ישראל לפרות השגשוג הכלכלי.

הרבנות.

רוברט גמזי בשיקגו טריביון : מחלוקת בין שני הרבנים הראשיים מעיבה על היחסים הבינעדתיים בארץ.

מצרים.

סאדאת ביקש מטיטו לארגן ועידת הבלוני מזדהות (אי.פי)

זוהר ===

שהח רוהמ מנכל אלון דיין סמנכל סמנכל מאום א ב מצפא איר א קנס פרגאי מזתים חקר אלגום מפת הסברה רם אמן מפת מבקרים ים/תא מעוד ארבל אלוף גזית מחביימי פז

חד/דת

ירושלים טו' בשבט תשל"ג
19 בינואר 1973

אל: מזכיר הממשלה

מאת: שר החוץ

הנדון: איתור שטחים בירושלים עבור נציגויות זרות

לאור החלטת ועדת השרים לעניני ירושלים מיום 26/12/72 על הקמת ועדה לאיתור והקצאת מגרשים לצורך הקמת מבנים לנציגויות זרות בירושלים, אני מבקש להודיעך כי נציג משרד החוץ בועדה זו יהיה מר אברהם קדרון, המשנה למנכ"ל.

בברכה,

העתק: שר המשפטים
שר החקלאות

סמוי: מנכ"ל
מר א. לוריא, יועץ מדיני לשה"ח
מר מ. ששון, סמנכ"ל

[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

I.M.J

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

111.2 165

ירושלים, ט"ו בשבט תשל"ג
18 בינואר 1973

אל : ד"ר ש. קולבי, משרד הדתות, ירושלים

מאת : מנהל המחלקה לקשרים עם כנסיות

הנדון: הסינקולום בהר-ציון

ר"ב מצא-נא תצלום מכתב מאת ד"ר רפאל מגדל, ליסבון (10 - 9 דנא) בנושא הנ"ל.

הדברים שד"ר מגדל מסר לפי פסקה 3 שבמכתבו נראים לי (יתכן ואפשר היה לבקש לשון פחות דיפלומטית ויותרתקיפה נגד יוזמה מעין זו).

אעריך הערותיך.

ב ב ר כ ה,
(-) מיכאל פרגאי

מ. פרגאי

לוטה: 1

CONSULAT GÉNÉRAL D'ISRAEL
LISBONNE
קונסוליה כללית של ישראל

ליסבון
10

ו' בשבט תשל"ג
9 בינואר 1973

<u>ש מ ו ר</u>

אל: מר מ. פרגאי, בממונה על ענינים כנסיתיים
מאת: הקונסוליה הכללית, ליסבון

הנדון: <u>אולם הסעודה האחרונה בהר ציון</u>

1. בקר אצלי בימים אלה האב Montalverne de Lancastre בלווית נזיר פרנציסקאני שני, המתגורר באחת מערי השדה בפורטוגל ושלישי- בן אחיו של הפטריארך הקודם של ליסבון.

2. בזכור כהן האבעד לפני מספר חודשים על ידי שמירת הארץ הקדושה בירושלים, וכעת הועבר לדמשק,. מטרת בקורו אצלי: לבקש את תמיכתנו לועד שיוקם בפורטוגל למען החזרתו לידי הפרנציסקאנים של אולם הסעודה האחרונה. לא פחות ולא יותר. האב ידע להפליג לתאור היסטורי של הפרשה, החל מהמאה ה-13: וחסות בית Anjou על מקומות קדושים מסויימים בארץ וכלה ברכישה מטעם השמר מאת משפחת דג'אני בשנת 1937 ותמרוני חבלה של שלטונות המנדט.

3. הסברתי לבן שיחי כי מדינת ישראל מקפידה על עקרון הסטאטוס קוו לגבי המקומות הקדושים והרשיתי לעצמי לרמוז שרצוי שישקלו היטב האם לגשת להקמת הועד.

4. שמעתי בזמנו מפיו של דר' קולבי כי האב בעל דעות מוזרות במקצת. אין אני יכול לנחש האם ~~xxxxxx~~ יהיה המשך לדבר; אם זכרוני אינו מטעני, היו בעבר גישושים דומים באותו הכוון. אשר לאב מונטלברן, הוא חזר בינתיים לדמשק.

ב ב ר כ ה

ר. מגדל

העתק: מר א. לוריא, יועץ מדיני לשר
אירופה 2
מר מ. יובל, יועץ לשר

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1. [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

4. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

מר מ. [illegible] - לשכת השר

מכתב זה לא נשלח מאחר
שמתברר של ידך כי ההודעה
צריכה לבוא משהה למזכירות
הממשלה. [illegible]

ירושלים, י"ג בטבת תשל"ג
16 בינואר 1973

[illegible] 22/1

אל : שר המשפטים
מנהל מקרקעי ישראל

מאת : המנהל הכללי

הנדון : איתור שטחים בירושלים עבור נציגויות זרות

לאור החלטת ועדת השרים לענייני ירושלים מיום 26/12/72 על הקמת ועדה לאיתור והקצאת מגרשים לצורך הקמת מבנים לנציגויות זרות בירושלים, אני מבקש להודיעך כי נציג משרד החוץ בועדה זו יהיה מר אברהם קדרון, המשנה למנכ"ל.

ב ב ר כ ה,

מרדכי גזית

העתקים : שר החוץ
מר א. לוריא, יועץ מדיני לשה"ח
מר מ. ששון, סמנכ"ל

220
מג/מס

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

789

ירושלים, י"ד בשבט תשל"ג
17 בינואר 1973

111.1

אל : השגרירות, ושינגטון

מאת : מנהל המחלקה לקשרים עם כנסיות

Monitor
הנדון: ~~Christian Science~~ - ירושלים
למברקכם 146 מיום 16 דנא

במאמר הצהון הנ"ל על מביעת רוה"מ-תאפיפיור רואה לנכון לאזכר - פעמיים - את נושא הבינאום

1. "Ideally, Jerusalem would be an international city".
2. "...international status for Jerusalem".

למותר לציין כי אין שני הרעיונות הנ"ל, - "עיר בי"ל" , - "מעמד בי"ל לירושלים" - היינו הך, אפילו מפילא הרעיון כולו איננו ברור ואיננו מוגדר.

אפילו כך, הרי נראה רצוי להשמ הזדמנות קרובה של שיחה עם העורך כדי להקפידו על הסכנותהכרוכות בכל צורת שהיא של בינאו"ם ודוקא לאינטרסים הנוצריים.

ויחד עם זאת חשוב להטעים כי הותיקאן נטש את רעיון הבינאום ושוב אינו מאזכר אותו. לעומת זאת דוגל הותיקאן בבינוץ הסדר מטעפי לאספקטים הדתיים - האוניברסליים שבירושלים, הסדר שיהיה לו ביסוס בינ"ל מוכר.

ענין רב לנו בכך כי מונחים כמו "בינאום" וכיוצא בו, ייעמטו לגמרי מהמילון של אמצעי התקשורת.

ב ב ר כ ה,

מ. מרגאי

העתק: הקונסול הכללי, בוסטון
מר משה ארד, ניו-יורק
מר א. אבידר, מנהל מע"מ
מ צ פ " ע
ה ס ב ר ה

משרד החוץ

מחלקת הקשר

בלתי מסווג

מברק נכנס

א ל: המשרד

מאת: דושיבגמרן

מס' 146

נשלח 161300 ינו' 73

MA.1

סקירת אמצעי התקשורת ליום 16/1 .

רוה"מ .

בכל העתונים כיסוי נרחב לביקורי רוה"ם אצל רוה"ם איטליה והאפיפיור כולל צלומים , מאידך הבלטת ההודעה מדובר הותיקן .

במאמר מערכת על ירושלים כותב ה"כרישציאן סייבס " :

WHO OWNS JERUSALEM ?

IT IS GOOD, RIGHT, AND PROPER THAT ISRAEL'S PRIME MINISTER HAS SAT DOWN WITH THE POPE IN ROME FOR A TALK ABOUT THE FUTURE OF THE CITY OF JERUSALEM.

TRUE, THEY ARE NOT THE ONLY PEOPLE CONCERNED ABOUT WHAT HAPVENS TO THAT CITY. THE GREEK ORTHODOX, THE PROTESTANT, AND OTHER CHRISTIAN SECTS ARE AS CONCERNED AS ARE THE ROMAN CATHOLIC CHRISTIANS. AND TO A MUSLIM THE DOME OF THE ROCK IS THE LAST PLACE ON EARTH TOUCHED BY THE FEET OF THE PROPHET. IT HAPPENS ALSO TO BE THE SITE OF KING SOLOMON'S TEMPLE.

A FAIR AND TRUE SETTLEMENT OF THE FUTURE OF JERUSALEM WOULD BE THE PROPER CONCERN OF A COMMISSION REPRESENTING ALL CHRISTIAN, ARAB, AND HEBREW GROUPS. THE OTHERS HAVE NOT DEPUTIZED MRS. GOLDA MEIR AND THE POPE TO SPEAK ON THEIR BEHALF.

YET THE TWO ARE WELL AWARE OF THE INTERESTS OF OTHERS AND THEIR TALK IS OBVIOUSLY ONLY A PRELIMINARY EXPLORATION OF WHAT MIGHT BE DONE TO MAKE JERUSALEM A PLACE EQUALLY COMFORTABLE FOR THE COMMUNICANTS OF ALL THE GREAT RELIGIOUS GROUPS.

IDEALLY, JERUSALEM WOULD BE AN INTERNATIONAL CITY. THAT IS THE ONLY SOLUTION WHICH CHRISTIANS AND MUSLIMS COULD CONSIDER FAIR TO THEIR INTERESTS. IT IS THE SOLUTION OFFICIALLY FAVORED BY THE UNITED NATIONS, AND IT IS STILL THE OFFICIAL GOAL OF AMERICAN DIPLOMACY.

THE CONFLICTING ISRAELI VIEW IS EXPRESSED BY THE QUESTION ''WHAT IS ZIONISM WITHOUT ZION?''.

AN ARGUMENT FOR THE ISRAELIS IS THE FACT THAT MUSLIM INTERESTS AND RIGHTS IN JERUSALEM HAVE BEEN BETTER RESPECTED SINCE THE ISRAELI CONQUEST THAN WERE JEWISH RIGHTS DURING THE ARAB PERIOD OF OCCUPATION. YET NEITHER CHRISTIANS NOR MUSLIMS WILL EVER BE SATISFIED WITH LESS THAN A TRULY INTERNATIONAL STATUS FOR JERUSALEM.

ISRAEL'S PRESENT POSSESSIVENESS TOWARD JERUSALEM IS IN PART THE RESULTOF ARAB POSSESSIVENESS DURING THE PREVIOUS PERIOD. TIME MAY ERODE THAT ATTITUDE. THE FACT THAT MRS. MEIR HAS GONE TO THE VATICAN TO TALK IT OVER WITH THE POPE SUGGESTS A NEW READINESS IN ISRAEL TO LISTEN TO THE VIEWS OF OTHERS. AND PERHAPS ALSO THE ISRAELIS BEGIN TO WEIGH THE ADVANTAGES TO THEMSELVES OF A MORE OPEN

2/.....

מברק נכנס

משרד החוץ

מחלקת הקשר

בלתי מסווג

ATTITUDE ABOUT JERUSALEM.
A SETTLEMENT ABOUT JERUSALEM WHICH WOULD BE ACCEPTABLE TO MUSLIMS, AS WELL AS TO CHRISTIANS, WOULD CLEAR AWAY A MAJOR HURDLE FROM A SETTLEMENT BETWEEN ISRAEL AND JORDAN. IT WOULD BE A STEP , AND AN IMPORTANT STEP, TOWARD A GENERAL PEACE IN THE MIDDLE EAST. IT IS HEARTENING THAT MRS. MEIR CAN AT LEAST TALK ABOUT SUCH A STEP WITH THE POPE.

ערביי ישראל
קאפוטו ממשיך בסדרת מאמריו בשיקגו טריביון ומדגיש אי-ביעות רצונם של ערביי העיר העתיקה משלטון ישראל לשרות תשגשוג הכלכלי.
הרבנות.
הכתב גמזי בשיקגו טריביון : מחלוקת בין שני הרבנים הראשיים מעיבה על היחסים הבינעדתיים בארץ.
מצרים.
סאדאת ביקש מניקסון לארגן ועידת הבלוני מזדהות (אי.פי)
זוהר ==

שהח רוהמ מנכל אלון דיין ממנכל סמנכל מאומ א ג מצפא איר א קבמ פרבאו מזתים
חקר אלגום מצת הסברה רמ אמן מעת מבקרים ימ/תא תפוד ארבל אלוף בזימ מחנייסי פד
חד/דת

תדריך הסברה

ירושלים, יא׳ בשבט תשל"ג
14 בינואר 1973

אל :

שר הבטחון: "סגירת השטח ממזרח ירושלים אינה פוגעת בזכות בעלי הקרקעות"

(הצהרת שר הבטחון בפני נכבדי בית לחם, בית ג׳לה ובית סחור)

שר הבטחון מר משה דיין נפגש ביום ג׳, 9.1 עם נציגים של מגישי עצומה מקרב תושבי בית לחם, בית ג׳לה, בית סחור ואל-עזריה, בה קבלו על הפקעת שטח ממזרח ירושלים לצרכים צבוריים.

בתשובה לשאלותיהם של מגישי העצומה הבהיר שר הבטחון כי על אף סגירת השטח ותיחומו נתן המושל היתר כללי לכל בעלי הקרקעות שבשטח להכנס לתוכו ולהמשיך בעבודה ובחיים הסדירים וללא הפרעה.

שר הבטחון הדגיש כי סגירת השטח לא באה לקחת קרקע מבעליה הנוכחיים ולהעבירה לרשות תושבים אחרים. במידה ויקומו ישובים צבאיים או אזרחיים בשטח זה הם יתבססו על:

1. אדמות מדינה או אדמות נפקדים הנמצאים ברשות אפוטרופוס לנכסי נפקדים;
2. אדמות שנרכשו מידי בעליהם בתמורה מלאה;
3. אדמות שהוחלפו ואשר בעליהן קבלו קרקע שאינה נופלת מזו שהיתה בבעלותם.

ככלל לא ינקטו בשיטת הפקעה קרקע פרט למקרים מיוחדים (בעיקר לצרכי ציבור: לסלילת דרכים, הנחת קווי מים וכיו"ב) או לצרכי הקמת מתקן צבורי חיוני אשר מיקומו אפשרי באתר זה בלבד. בכל מקרה כזה, כמובן, ישולמו פיצויים מלאים לבעלי הקרקע.

לשאלתו המפורשת של שר הבטחון אם מישהו ממגישי העצומה יכול להצביע על מקרה אחד בו המושל הצבאי חרג מן העקרונות האלו או בו הפריעו לבעלי הקרקע באיזור זה להמשיך בחייהם הסדירים בתחומי השטח, לא יכלו הנוכחים להצביע על אף מקרה כזה.

* * *

מדינת ישראל
משרד החוץ

משרד החוץ
ירושלים

111.1

תאריך: 12/1/73

ש מ ו ר

מספר:

אל : מר מ. פרגאי, מנהל המחלקה לקשרים עם כנסיות

מאת : היועץ המשפטי

הנדון : קונסול ברזילאי בירושלים
מזכרך מה- 5 לח.ז.
מכתב ברזיליה מיום 29/12/72

1. יש לנו בהחלט ענין במינוי קונסול ברזילאי בירושלים - כי מינוי קונסול ובקשת exequatur מאתנו - כמוה כהכרה בריבונות ישראל על ירושלים.

2. באשר לטקסים חילוניים הנערכים בירושלים - אין כל מעמד מועדף לקונסולים על פני שגרירים - כבאמר במזכרך.

ב ב ר כ ה ,
מ. רודן

העתק : מל"מ
קונסולרית
דר' ש. קולבי, משרד הדתות

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] : [illegible]

[illegible]

[illegible]

1. [illegible]

2. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

12/1/73

סודי

אל : מל"מ

מאת : לשכת היועץ המשפטי

הנדון : <u>מעמד הקונסולים בירושלים</u>
מכתב שגרירות ברזיליה מס' 285 מה- 29/12/72

א. צר לי להצביע על כך - אחרי התיעצות - שדעתו של מר פז לגבי הקמת קונסוליה בראזילאית בירושלים לא נראה לנו.
להיפך : נדמה לי שאנחנו מוכרחים להיות מעוניינים שיתרבה מספר הקונסוליות בירושלים שתפעלנה כדין על סמך exequatur רגיל שלנו.
בזה יכנס פריז בין קונסולי exequatur והקונסולים ללא exequatur

ב. אם כי לא עלינו להביע דעה על היבטי תוספת של קונסול קאתולי בירושלים, נדמה לי שקרוב לוודאי שהוא ידרוך על יבלותיהם של יתר הקונסולים הקאתולים כאן.

ב ב ר כ ה ,

דר' י. לדור

העתק : דר' ס. ורדי, מנהל קונסולרית
מר ס. פרגאי, ממונה על עניני כנסיות

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible]

1. [illegible]

2. [illegible]

[illegible]

[illegible]

AMBASSADE D'ISRAËL   **<u>שמור</u>**   שגרירות ישראל

רומא, ו שבט תשל"ג
9 ינו' 1973
מס/026
~~218.16 תיק:~~

111.1

אל: מר מיכאל פרגאי, מנהל קשרים עם כנסיות
מאת: השגרירות, רומא

הנדון: קריאת רחוב בירושלים על שם
<u>האפיפיור יוחנן הכ"ג</u>
מכתבך 655 מיום 1.12.72

השגריר ביקשני לתת את דעתי לעניין זה ולהשיב לך.

דעתי היא <u>נגד</u>. מוקדם עדיין לקרוא רחוב בירושלים על שם אפיפיור (ויהא זה אפילו יוחנן הכ"ג). התרשמתי, נוסף על כך, מנימוקך בסעיף 4 של מכתבך, המסביר כי זכותו של יוחנן הכ"ג רבה בהקשר הכולל של מועצת הותיקן ואילו במאבק המצומצם, היהודי, יתכן שעדיפה בעינינו זכותו של הקרדינל ביא.

יש אולי מקום לחשוב על הקמת יד לקרדינל ביא, אבל מתאים יותר להקים על שמו קתדרה או אולם הרצאות או מכון, ולא רחוב. בכל אופן, זוהי סטייה מהנושא כי זה איננו מה שרוצה ויצ"ו-איטליה.

אגב, קראתי באוסרבטורה רומאנו לפני כמה שבועות על מכון ע"ש יוחנן הכ"ג הקיים במילימינים וכמדומני גם משהו ע"ש קרדינל ביא. אנסה למצוא את הכתבה ולמסור לך פרטים נוספים, אם זה מעניין אותך.

לבסוף, אני מרשה לעצמי לחלוק על דעתך שבסעיף 6 במכתבך אבל כאן אני מביע דעה פרטית ולא בתוקף תפקידי: לדעתי האישית יש להימנע בכל האפשר מלהסב שמות עממיים ומסורתיים בערים עתיקות (וביחוד בירושלים) לשמות לכבוד פלוני ואלמוני. "רחוב הפטריארכיה הלטינית" הוא שם שכבר הפך לחלק מהסגנון ומההווי של העיר העתיקה, כמו רחוב היהודים או רחוב השלשלת או רחוב אל-זית או רחוב כנסית הסיריאנים. אני נמנע אישית מכל שינוי בעיר העתיקה בין בארכיטקטורה ובין ~~[illegible]~~ [illegible]. שיחזורים – כן; אבל חידושים – לא.

בברכה,
צ. נאמן
יועץ

העתק: מר א. לוריא, יועץ מדיני לשר
מר מ. ששון, סמנכ"ל

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

911.1

ירושלים, ב' בשבט תשל"ג
5 בינואר 1973

אל : מ ל " מ

מאת : מנהל המחלקה לקשרים עם כנסיות

הנדון: קונסול ברזיליאני בירושלים ?
למכתב שג-ברזיליה 285 מ-29.12.72

לסעיף א' :

במידה וידוע לי הרי רשויות ישראל אינן מפלות לטובה קונסולים, - בודאי לא בטקסים דתיים שכן אין נערכים באלה כלל על ידינו.

טקסים הדיים נוצריים - שאני -: הללו נערכים ע"י גורמים כנסייתיים ומדי פעם נראים שם באמת קונסולים זרים. על כך אין לנו שליטה.

לסעיף ג' :

נראה לי בברור כי אין לנו ענין במינוי קונסול, - להבדיל מכינון שגרירות בבירתנו!

ב ב ר כ ה,

(-) מיכאל פרגאי
מ. פרגאי

העתק: מ ש מ מ
קונסולרית
ד"ר ש. קולבי, משרד הדתות, י-ם

ירושלים, כ"ח בטבת תשל"ג
2 בינואר 1973

102.2

אל: השגריר יהודה גולן, הנציג הדיפלומטי, אתונה

העתק: מר א. לוריא, יועץ
מנהלת מז"תים
מר פ. פרגאי

111.1

מאת: משה ששון, סמנכ"ל

ברצוני להתיחס לבקורה של המשלחת היוונית שבאה ארצה בקשר לתיקונים הנעשים בקבר הקדוש ושכללה בין השאר גם את מנהל מח' הדתות במשה"ח היווני וגם את הארכיבישוף גרמנוס.

שלא כפי שהברקת אלי, גרמנוס לא התקשר אתי ואני מצדי לא מצאתי לנכון לחפשו ולהזמינו.

בטרם הגיעו לכאן, דאגתי שירמזו להם - ביחוד לאיש משה"ח היווני - שראוי כי יבקרו במשה"ח. הדרכתי את מר פרגאי בהתאם. בשבת התקשרו ואמרו שישמחו אם פרגאי יבוא אליהם לבקרם אצלם. לפי עצמי - דחה פרגאי את הדבר.

ברור לי שהיתה כאן התעלמות מכוונת מצד איש משה"ח היווני משלטונות ישראל. אין הם מכירים בשלטוננו בירושלים, ולא כל שכן בעיר העתיקה ועל כן נהגו כפי שנהגו ולא במקרה.

לדעתי - התנהגו שלא בחכמה מבחינת האינטרסים שלהם.

לנו - אין כל ענין מדיני או אחר לטפל, בשלב זה, בנושאים הקשורים לכנסיה היוונית-אורתודוכסית דרך ממשלת יוון ולתת בכך לממשלה היוונית מעמד בנושא זה.

אפילו היו מבקרים אצל פרגאי - ההוראות שהיו בידו לקיים עמהם שיחה נמוסין ותו לא.

גם גרמנוס טעה מבחינת האינטרסים האישיים שלו: הרי הוא פועל להיזוק סיכוייו להבחר בבוא העת כפטריארך. היה צריך להיות לו ענין בהכשרת הקרקע גם במישור יחסיו עם השלטונות.

אני רואה בהתעלמות איש משה"ח היווני מהשלטונות גם עמדה מדינית וגם חוסר נימוס. אין לנו אינטרס לעורר הצד המדיני. באשר להעדר הנימוס, בוודאי שתמצא הזדמנות להשמיע "חצי הערה" בשעה מתאימה באזני ספרו.

ב ב ר כ ה,

משה ששון

[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

EMBASSY OF ISRAEL
WASHINGTON, D.C.

שגרירות ישראל
וושינגטון

5 ינואר 1973

1100

כ"ט בטבת התשל"ב
1 בינואר 1973

1973

אל: חקר
מאת: אשר נעים, וושינגטון

הנדון: **תקליט דברי חוסיין על ירושלים**

רצ"ב התקליט עצמו וכן הטקסט מהתקליט שהדפסנו בשנה שעברה.

התקליט המופץ השנה לקראת חג המולד הנו אותו תקליט שהופץ לפני שנה לקראת חג המולד.

התקליט הופץ בכמות גדולה ולחוגים רחבים בארה"ב אך הוא לא עורר כל תהודה צבורית או באמצעי התקשורת פרט לעתונות הישראלית.

אנו הורינו בכוונה לקונסוליות שלא להגיב ולא לעשות כל פעולה העלולה להביא פרסומת לתקליט ע"י התבטאויות או כתיבת תשובה בכל צורה שהיא. לאלה המרגישים צורך להגיב הצענו שיכתבו לשגריר הירדני בוושינגטון.

בברכה,

אשר נעים

העתק: מצפ"א
הסברה
מזתי"ם

P-5-5

A personal message from King Hussein the First of Jordan

Transcript of Record by Hussein

At this time of the year the thoughts of all Christians turn to Jerusalem where nearly 2,000 years ago the central event of their faith took place. So it is appropriate to think about what is happening in Jerusalem today. It is a sad picture; the holy city of Christians, Moslems and Jews has been occupied forcibly by a State, Government, which claims to represent all Jewry and pretends that Jerusalem belongs more to them than it does either to the Christian or Moslem world. This State and Government has annexed Jerusalem against the repeated resolution of the United Nations. None of the great powers, including Great Britain and the United States have recognized Israel's annexation of the Arab city or the contention that it is their capital. Nonetheless Israel continues to defy the feelings and wishes of the whole world to disregard and violate the rights of the Arab population and the religious sensibilities of over 700 million Moslems. The Arabs have for centuries been worthy custodians of the whole city. It was they who built and preserved the monuments for which it is famous, such as the Holy Sepulchre, the Mosque of Omar. It was the Arab way of life, the Arab people, Moslems and Christians alike who preserved the traditional life of the city and gave it that unique sense of a living peace of the ancient world which all pilgrims to its walls have felt so strongly. There is a good reason for this : To the Moslems, both Christians and Jews are people of the book. To us Moslems therefore the Patriarchs and Prophets are ours also. To us Jesus Christ was more than a prophet. We accept also the virgin birth of Mary. Therefore the holy places of Judaism and Christianity are ours too. It

?

/Cont'd - 2 -

is thanks to us, for example, that the Wailing Wall of the Jews was preserved throughout the centuries of Moslem rule. We have our own holy places too, such as the Dome of the Rock, and the Aqsa Mosque. The entire city is sacred to us. It was to Jerusalem that Moslems first turned to pray, even before Mecca. My people and I regard ourselves as the guardians and custodians of Jerusalem on behalf of the entire Moslem world as well as on behalf of the Christian and Moslem population of the city and of all Palestine. For centuries our custodianship has been accepted by the Christian Churches. It was to the Arab families of Jerusalem, for example, that the keys to the Church of the Holy Sepulchre were and still are entrusted. This is our responsibility and we will never surrender it. All this is being challenged by the Israel Government; old sections of the Old City, including monuments of unique historical and architectural importance have been demolished. Thousands of acres of land belonging to Arab families and religious foundations have been expropriated and now a master plan to encircle the city with hideous buildings and irreversibly change its historical and religious character has been initiated. . To our protests at this deliberate destruction of Jerusalem, must be added others. I am now asking you as believers in God to raise your voices too to save our common heritage. Jerusalem has always been the city of peace but it has become a city of strife and hate. Let us all try to save it for humanity; to restore it to its rightful owners and to make it once more the symbol of God's universal rule upon earth. Salem Alekem .... Peace be upon you and the mercy of God.

****

/Cont'd - 2 -

טדי יקר,

MAA

הנני בדעה שהיה זה שיקול מוטעה לשגר הזמנות לקונסולים הכללים בירושלים להשתתף במסיבת קבלת הפנים שערכת לכבוד יום העצמאות הכ"ה.

ההתעלמות מהם - היתה הדרך הנכונה. שיגור ההזמנות איפשר להם ל"החרים בצורתא" את הארוע ובכך הזמנו במו ידינו סטירת לחי מדינית מיותרה בהכלית.

שמתי לב לבך שהיחיד שהופיע למסיבתך היה הקונסול הכללי האמריקני ואמצא כמובן הזדמנות להביע על כך הערכתי באזני השגריר.

א.א.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

משה ששון

סגן המנהל הכללי - משה"ח

מר מאיר רוזן.

רצ"ב לשיחות השר

עם המזכיר [illegible]

[illegible]

מ. ששון

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible] 2915

טדי היקר,

הנני בדעה שהיה זה שיקול מוטעה לשגר הזמנות לקונסולים הכלליים הזרים להשתתף במסיבת קבלת הפנים שערכו לכבוד יום העצמאות הכ"ה.

התעלמות מהם - היתה הדרך הנכונה. שיגור ההזמנות איפשר להם "להחרים בצוותא" את האירוע ובכך הזמנו במו ידינו סטירת לחי מדינית מיותרת ותקשורתית.

שמתי לב ~~[illegible]~~ לכך שהמניע שהכריע למיעוט היה הקונסול הכללי האמריקני ונמצא בשעת הזמנות להגיע על כך הסברתי באזני השגריר.

ש. נ.